Serie nouă
decembrie 2010
12
(CXIV)
36 pagini
9 lei

Am ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

UCMR la 90 de ani
Corul Symbol la 20 de ani
Popasuri enesciene
Lansare Margareta Pâslaru
Interviu Dumitru Lupu
Crizantema de aur

În imagine: Leontina Văduva
la a 50-a aniversare
(Foto: Virgil Oprina)

Furnizorul de cultură

Liviu DĂNCEANU

Există undeva un zâmbet ascuns al lumii acestea? Auzim uneori unduiri de cântec, vedem liniile şi culorile tainice din privirile naturii, simţim gâfâirea cugetului urcat în visul poftei de împlinire, toate aşternute peste om, rodindu-l? Îmi răsună în minte cuvintele lui Ernst Bernea: „numai un om cu suflet puternic şi cuprinzător cât toată lumea, numai acela care respiră realitatea întreagă şi are darul de a pătrunde în inima lucrurilor, în permanenţe, numai acela poate fi producător de cultură. Cultura nu o creează erudiţii şi nici rafinaţii, ci o creează acei ce poartă în sufletul lor gândul suprem al împlinirii, pelerini ai absolutului cu chipul nimbat al sfinţeniei". Şi al dragostei transfiguratoare. Degeaba însă producem cultură dacă nu o distribuim. Cultura de sertar nu există. Aidoma oricărei fosile, ea învie doar atunci când e descoperită şi mărturisită. Dar, mai ales, difuzată. Numai aşa ea devine podoabă pentru cei fericiţi; refugiu mângâietor pentru nenorociţi. Cultura însă nu se livrează întotdeauna de voie, ci, de cele mai multe ori, de nevoie. Setea de cunoaştere şi creaţie, foamea de absolut, inteligenţa ordonatoare întreţin flacăra răspândirii culturii şi împlinesc această floare a spiritului activ. Un spirit care surmontează erorile a două extreme exersate pe de o parte de comunismul domestic, pe de altă parte de capitalismul sălbatic: a) colectivismul (expresie a absorbţiei totale a individului) şi b) anarhismul (ca exerciţiu a libertăţii individuale excesive). Un autentic furnizor de cultură nu se cade a nesocoti dimensiunea socială a omului, care este implicată în structura sa imanentă şi nici să lichideze natura lui personală, intimă, subiectivă, concretă. El ştie că prezervarea libertăţii individuale de plăsmuire, de invenţie şi integrarea imaginaţiei creatoare într-un sistem coerent de proiecte culturale ar rezolva un aspect important al actualei crize spirituale. Situat între real şi posibil, între existenţă şi creaţie, un manager cultural este o fiinţă naturală, care nu poate fi definită prin natură şi o fiinţă socială ce nu poate fi definită prin societate. Natura şi societatea îi sunt condiţii, dar nu moduri de împlinire. Căci managerul se împlineşte substituind absolutul nu cu relativul, ci cu statornicia. Raportul normal între difuzarea culturii şi formele ei perisabile, trecătoare trebuie pus sub semnul tranzitoriului. Un program cultural nu se naşte (bunăoară, ca unul biologic) pentru a muri, ci pentru a se realiza. Iar realizarea se consfinţeşte prin actualizare. Furnizorul de cultură nu merge doar în pas cu vremea (aşa cum, din păcate, se învaţă la cursurile de management). Actualitatea lui evită instabilităţile, senzaţiile sau fantasmele, accesând permanenţele în realitatea vie a concretului. Există oameni născuţi pentru a pune în ordine lucrurile. Ordonatorii de rânduială. Idealul lor întru organizarea fără cusur a evenimentelor este mai puternic şi mai exaltant decât libertatea. Pentru ei ordinea este veşmântul de sărbătoare al tuturor zilelor. Sufletul lor este o mare orgă. Iar atunci când registrul sonorităţilor se identifică în câmpul culturii, se deschide perspectiva, pe cât de complexă, pe atât de contradictorie, a promovării valorilor acestui delicat domeniu. Şi cât de înalt, de armonios şi sublim este fluxul ce animă formele şi sensurile ce se deschid ochilor noştri ! Totul graţie celor ce conferă întâmplărilor culturale o dimensiune promoţională. Ei fac din virtual actual, echilibrând contrariile, alungând nebunia jocului dezordonat, slobozind spiritul de păcatul esenţial al duplicităţii. Managerul cultural prinde ceva din duhul faptelor şi face din ele opere durabile. Chiar dacă trendul epocii este, evident, nefavorabil derulării unor întreprinderi culturale de anvergură: 1) pentru că există un dezinteres total, definitiv (chiar dacă inocent), organic, pentru cultură (necunoscută, neîncadrabilă canoanelor, standardelor, temelor, modelor şi, în special, intereselor dominante); 2) pentru că societatea noastră cultivă un aprig sistem de satelizare, de manelizare a conştiinţei individuale şi colective. Făuritorii de valori spirituale sunt astfel „glosaţi" în ipostaza unică de elevi ori discipoli ai reţelelor conectate la putere. Dacă încalci regula jocului, fie şi din bună credinţă, săvârşeşti, inevitabil, un act inadmisibil de rebeliune; 3) pentru că trăim în plină epocă de supremaţie a mediocrităţii, a conformismului şi complicităţii generalizate. O situaţie inexorabilă pe care omul de cultură nici nu o acceptă, dar nici nu o poate lesne modifica sau corecta. A revendica normalitatea, fie şi virtuală, nu reprezintă o imposibilitate practică. Nici o absurditate (oricât de bine disimulată) în ochii partenerilor de competiţie. Cu atât mai puţin ceea ce Adrian Marino numea „revolta în genunchi". Mişcându-se normal printre intenţii, strategii şi viziuni, furnizorul de cultură îşi asumă deopotrivă iluzii şi decepţii, naivităţi şi demistificări, speranţe şi frustrări, împliniri şi amânări, toate, în definitiv, semnalmente ale unei prodigioase aventuri spirituale.

DIN SUMAR

UCMR la 90 de ani ____ 2-3
"Liliacul" ____ 5
Despărţiri ____ 6
Evenimente la Iaşi ____ 7
Clara Haskil ____ 8
Recenzii ____ 9
"Symbol 20" ____ 11
Gala premiilor VIP ____ 13
Pagina corală ____ 14
Universitaria ____ 16-17
Punctul pe j... azz ____ 19-20
Trofeul "Mihai Maximilian" ____ 21
Lansare Margareta Pâslaru ____ 22
Adio, Titel Popovici ____ 23
Interviu cu Dumitru Lupu ____ 28-29
Mondo pop ____ 32
Discuri ____ 34-35

Universul muzicii româneşti

În anul 1920, la iniţiativa unor tineri creatori ca Ion Nonna Otescu, Dimitrie Cuclin, Alfred Alessandrescu şi Constantin Brăiloiu ia naştere pe data de 2 noiembrie *Societatea Compozitorilor Români*, avându-l ca preşedinte pe George Enescu. Necesitatea unei asemenea instituţii a fost formulată în patru puncte: primul consta în dezvoltarea creaţiei muzicale, cel de-al doilea oferea compozitorilor ocazia de a-şi asculta lucrările şi de a le tipări, al treilea, să apere interesele compozitorilor români atât în ţară cât şi în străinătate, iar cel din urmă, „să se ocupe de orice chestiune ce ar atinge muzica sau muzicanţii români".

Având în vedere acestea, fiecare stagiune muzicală trebuia să cuprindă în programul ei cel puţin 11 concerte alcătuite numai din lucrări ce aparţineau compozitorilor români. Afirmarea creaţiei naţionale devenea un ţel tot mai bine definit. Astfel, pentru contribuţia adusă la cunoaşterea muzicii populare româneşti s-a luat hotărârea ca Béla Bartók să fie primit ca membru al Societăţii.

Ascendenţa a fost una lungă – principala problemă fiind reprezentată de lipsa fondurilor. Abia după patru ani de existenţă începe să se înfiripe o activitate coerentă, şi anume ideea organizării de concerte simfonice. În ciuda problemelor financiare, activităţile Societăţii încep să ia amploare: se înfiinţează *Festivalul Enescu*, în anul 1925 se acordă pentru prima dată *Premiul de Folclor*, ajungând ca în anul 1927 să existe peste 200 de partituri tipărite.

Perceperea drepturilor de autor era de o importanţă deosebită având rolul să ridice standardul de viaţă al compozitorilor. Astfel, anul 1928 aduce cu sine o mare realizare în ceea ce priveşte aceste drepturi şi anume înfiinţarea unui birou cu un asemenea profil. Deşi considerat un mare pas înainte, acesta a dus la o uşoară încetinire a activităţilor din anul respectiv, cauza fiind reprezentată de cheltuielile mari ce au survenit. *Societatea Compozitorilor Români* a înfruntat multe piedici şi greutăţi însă drumul lung pe care l-a străbătut a fost unul ascendent.

Urmează o altă perioadă grea pentru *Societate* şi anume cea a războiului. Constantin Brăiloiu caracterizează anul 1943 ca fiind unul de grele zguduiri. Războiul a adus mobilizări, pierderi de vieţi, restricţii, tensiunea urmăririi evenimentelor, cu consecinţele dramatice. Toate acestea au afectat mult funcţionalitatea *Societăţii Compozitorilor*, mai ales partea economică, manifestările cu muzică fiind desigur restrânse considerabil. Pozitivă a fost în această perioadă semnarea convenţiei cu Radiodifuziunea.

Venirea Comunismului în România după război nu a reprezentat un atu nici pentru *Societate*. În 1949 ofensiva puternică a elementelor sindicaliste şi partinice au desfiinţat organismul înfiinţat în 1920, denumindu-l *Uniunea Compozitorilor din Republica Populară Română.* George Enescu a fost dat jos din funcţie, în locul său fiind numit preşedinte Matei Socor. Mihail Jora a avut parte de aceeaşi soartă. A urmat o perioadă de false glorii: creaţiile cu tematică militantă au trecut pe primul plan al promovării. Încep să apară cântece, coruri în care se proslăveau figurile politice ale vremii sau cei consideraţi „eroi" ai luptei clasei muncitoare. În anul 1950, răspunzându-se unei vechi doleanţe, ia naştere revista *Muzica*, al cărei prim număr a apărut la mijlocul anului. Un alt eveniment pozitiv din această perioadă constă în înfiinţarea *Festivalului George Enescu* în anul 1958. Schimbări au fost multe. Interesele de ordin politic erau impuse tot mai mult, atenţia faţă de evoluţia *Uniunii* devenea tot mai scăzută, iar libertatea compozitorilor era din ce în ce mai restrânsă.

Urmează o nouă schimbare în viaţa *Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din Republica Socialistă Română,* odată cu venirea anului 1989, aceasta devenind *Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România.* Preşedinte devine în această perioadă Pascal Bentoiu, care vorbeşte de două funcţii bine definite ale *Uniunii*: etajul inferior – ce cuprinde societatea dreptului de autor – şi etajul cultural – concretizat în secţiile de specialitate, revistele, acţiunile culturale. Astfel, în anul 1991, în cadrul celei de-a XII – ediţii a *Festivalului Internaţional George Enescu*, a fost inclus şi *Simpozionul*, devenit de tradiţie. În acelaşi an ia naştere festivalul *Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi*.

A apărut în acei ani şi *Universul muzicii româneşti* de Octavian Lazăr Cosma, albumul monografic elaborat în scopul marcării a 75 de ani de existenţă a Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, Cartea Albă a Uniunii sau Monografia instituţiei.

Raluca MUNTEANU
(După UNIVERSUL MUZICII ROMÂNEŞTI de O.L.Cosma)

Redăm în continuare interviul luat de Andreeea Chiselev dlui Preşedinte Adrian Iorgulescu, pentru Radio România Muzical.

- Au trecut nouă decenii de la semnarea actului constitutiv al Societăţii Compozitorilor Români, astăzi Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România. Sub semnul sărbătoririi acestui eveniment a stat seria de concerte desfăşurată între 1-10 noiembrie 2010 în Bucureşti, Bacău, Botoşani, Braşov, Cluj, Craiova, Galaţi, Iaşi, Târgu Mureş şi Timişoara. Mai multe informaţii despre "Decada muzicii româneşti", dar şi despre alte proiecte ale UCMR am aflat de la compozitorul Adrian Iorgulescu, preşedintele acestui for.

- Sărbătorim, pe 2 noiembrie 90 de ani de la înfiinţarea UCMR. Cu ce gânduri întâmpinaţi această aniversare?

- În primul rând cu gânduri de recunoştinţă faţă de predecesori şi faţă de toţi compozitorii care, de-a lungul acestor nouă decenii, şi-au adus obolul în ceea ce înseamnă promovarea muzicii româneşti de calitate. Practic niciun autor important din nicio generaţie nu a rămas în afara Uniunii şi sigur că acest lucru este deosebit de onorant. I-aş adăuga aici şi pe compozitorii de muzică uşoară şi jazz, pe compozitorii de muzică corală, de muzică bisericească şi, nu în ultimul rând, pe cei care reprezintă muzicologia şi critica muzicală naţională. Toţi aceşti oameni au construit muzica românească prin creaţia lor, prin valoarea dovedită, şi ei au făcut ca Uniunea să fie o instituţie atât de importantă şi reprezentativă pentru cultura naţională.

- Aţi organizat, cu prilejul acestei aniversări, o serie de concerte sub titulatura "Decada muzicii româneşti". Ce ne puteţi spune despre această iniţiativă?

- În perioada 1-10 noiembrie au fost cântaţi peste 100 de compozitori români şi peste 150 de lucrări ale acestora. Am beneficiat de colaborarea tuturor instituţiilor importante ale ţării şi aş menţiona aici Societatea Română de Radio, Filarmonica din Bucureşti, Universitatea Naţională de Muzică, Televiziunea Română, Tinerimea Română precum şi filarmonicile şi teatrele muzicale din ţară. Toate aceste instituţii au contribuit la sărbătoarea muzicii româneşti.

- Care sunt următoarele proiecte la care vă gândiţi pe parcursul acestui nou mandat de Preşedinte al UCMR?

- Sunt anumite lucruri care trebuie continuate, pentru că şi-au dovedit utilitatea de-a lungul timpului. Mă gândesc la participarea Uniunii la organizarea Festivalului "George Enescu" sau la Simpozionul de Muzicologie realizat de noi. Apoi, câteva manifestări tradiţionale: "Săptămâna internaţională a muzicii noi", care în perioada 23-30 mai 2011 se va afla la ediţia cu numărul 21 şi Festivalul "Meridian", organizat de Uniunea Compozitorilor prin SIMC. În fine, sunt şi alte lucruri pe care le sprijinim, în principal Editura Muzicală. Mai mult, suntem doritori să participăm şi la alte tipuri de manifestări muzicale, susţinând într-un mod declarat şi substanţial şi alte festivaluri, în principal de muzică contemporană, pentru că suntem axaţi pe susţinerea fenomenului viu al muzicii şi pe promovarea valorilor muzicii naţionale. Este vorba, spre exemplu, despre "Toamna Muzicală Clujeană" sau Festivalul de Muzică Românească de la Iaşi. Achiziţionăm lucrări, pentru că principala sarcină a Uniunii rămâne aceea de a promova creaţia componistică şi muzicologică românească, pe de altă parte ajutăm compozitorii şi sprijinim tinerii prin burse pentru stagii de pregătire în ţară şi chiar peste hotare.

Decada muzicii româneşti între tradiţie şi modernitate.

Despina PETECEL THEODORU

Organizarea, de către UCMR, în 10 oraşe din ţară – Bucureşti, Bacău, Botoşani, Braşov, Cluj, Craiova, Galaţi, Iaşi, Târgu Mureş, Timişoara –, *Decada muzicii româneşti* s-a dovedit a fi nu doar un prilej de rememorare a celor 90 de ani, care s-au împlinit la 2 Noiembrie, de la fondarea Societăţii Compozitorilor Români, tutelată atunci – în 1920 – de personalitatea iradiantă a lui George Enescu, ci şi unul de panoramare a diversităţii limbajelor şi totodată de *redefinire* – prin metoda comparativă -, a identităţii spirituale a creatorilor noştri din primele decenii ale secolului al XX-lea până în contemporaneitate. Acesta a fost de altfel şi unul dintre scopurile implicit/explicite ale structurării fiecăruia dintre cele 14 concerte, desfăşurate în Aula Palatului Cantacuzino, la Ateneul Român, în studioul „Mihail Jora" al Radiodifuziunii, în sala „George Enescu" a Universităţii Naţionale de Muzică sau la sediul Centrului Naţional de Artă „Tinerimea Română".

Compozitori din toate generaţiile – de la George Enescu, Mihail Andricu, Theodor Rogalski, Constantin Silvestri, Paul Constantinescu, la Anatol Vieru, Aurel Stroe, Ştefan Niculescu, Pascal Bentoiu, Cornel Ţăranu, Octavian Nemescu, Theodor Grigoriu, Dumitru Capoianu, Adrian Iorgulescu, Ulpiu Vlad, Violeta Dinescu, Irinel Anghel, Doina Rotaru etc., până la cei mai tineri creatori, pritre care Ana Szilagy, Diana Rotaru, Cătălin Creţu, Darie Nemeş Botta, Mihai Murariu, Diana Gheorghiu etc. -, şi-au alternat ori interferat opţiunile stilistice şi „atitudinile" estetice re-confirmând continuitatea şi *organicitatea* gândirii muzicale autohtone, dar şi perfecta ei racordare la limbajele şi tehnicile componistice europene ale momentului. Aidoma pictorilor de la finele secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea – Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Theodor Aman, Theodor Pallady şi alţii din aceeaşi generaţie -, care, nu doar că asimilaseră până în cele mai mici detalii specificul impresionismului francez, dar unii dintre ei – Grigorescu şi Andreescu de exemplu - expuseseră chiar, în saloanele parisiene, alături de un Monet sau Renoir, muzicieni ca George Enescu, Stan Golestan, Marcel Mihalovici, Filip Lazăr experimentaseră, la rândul lor, în propriile partituri, toate cuceririle impresionist/expresioniste ale epocilor respective atrăgând atenţia specialiştilor de peste hotare – unde-şi desăvârşeau arta de a compune -, datorită măiestriei şi abilităţii utilizării canoanelor în vigoare, dar şi originalităţii tratărilor tematice, impregnate de inflexiuni ale melosului românesc.

Un alt element ce a subliniat dexteritatea compozitorilor români de a crea limbaje şi structuri armonico-melodice compatibile cu cele ale confraţilor din Occident a fost şi gama variată a genurilor muzicale preznetate: de la lied la muzica de cameră şi simfonică şi de la cea corală, la jazz şi mediu electronic. Mozaicul acesta de genuri, forme, stiluri, dinamici componistice a fost dublat, susţinut, valorificat şi de *altitudinea* actului interpretativ reprezentat – în ordinea succedării concertelor – de artişti ca soprana Bianca Manoleanu şi pianistul Remus Manoleanu, într-un recital de lieduri de Tudor Ciortea, Dumitru Capoianu, Aurel Stroe, Mihaela Stănculescu-Vosganian, Mihai Murariu, Darie Nemeş Botta, Ede Terényi, Nicolae Coman, Pascal Bentoiu, Theodor Grigoriu; violonistul Florin Croitoru şi pianistul Viniciu Moroianu în *Appassionato pentru pian* şi *Balada pentru vioară şi pian* de George Enescu; Ansamblul „Archaeus" condus de Liviu Dănceanu, într-un program cu piese aparţinând lui Ulpiu Vlad, Mihail Andricu, Ştefan Niculescu, Cornel Ţăranu, Viorel Munteanu, Doina Rotaru, Liviu Dănceanu, Dan Dediu; pianiştii Dana Borşan şi Toma Popovici cântând *Concertele în Do major pentru două piane şi orchestră BWV 1060 şi 1061* de J.S. Bach, în compania Orchestrei de cameră Radio dirijate de Radu Popa, care a mai oferit publicului *Divertisment pentru orchestră* de Adrian Iorgulescu şi Suita din muzica de scenă *Visul unei nopţi de vară* de Felix Mendelssohn-Bartholdy; pianistul Viniciu Moroianu în *Concertul nr. 1 pentru pian şi orchestră* de Chopin, în compania Orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu" dirijate de Adrian Morar, programul mai cuprinzând *Triptic simfonic* de Adrian Pop, dar şi Suita „*Carnavalul*"de Schumann-Rogalski; corul „Accoustic" condus exemplar de Daniel Jinga, cu lucrări de Cristian Alexandru Petrescu, Adrian Iorgulescu, Dan Buciu, Petru Stoianov, Irina Odăgescu; Orchestra *Philarmonia* sub bagheta lui Nicolae Iliescu, pe al cărei afiş au fost înscrise pagini de George Enescu, Doru Popovici, Stan Golestan, Fred Popovici, Irina Odăgescu şi Constantin Silvestri; excelenţii flautişti Nicolae Maxim, Alin Apetroaiei şi Ciprian Patriche, violistul Ştefan Gheorghiu şi pianista Liliana Iacobescu au însufleţit cu har lucrări de Liviu Comes, Carmen Petra-Basacopol, Constantin Simionescu, Dan Dediu, Violeta Dinescu, Mircea Chiriac, Ana Szilagy; ansamblul „Aperto" (Dan Avramovici – clarinet, Ladislau Csendes – vioară şi violă, Dolores Chelaru – pian), consecvent în a se situa mereu la cel mai înalt nivel în privinţa conceperii şi redării oricărui text muzical, chiar şi după 20 de ani de activitate – ocazie cu care au lansat şi CD-ul intitulat *Aperto-20* –, ne-a captivat prin seriozitate, precizie, muzicalitate, interpretând partituri de Diana Gheorghiu, Carmen Cârneci, Diana Rotaru, Sorin Lerescu, George Balint; Big Band-ul Radiodifuziunii Române condus de Ionel Tudor, într-o seară cu...*Jazz pe româneşte*; corul „Preludiu" şi dirijorul Voicu Enăchescu, electrizanţi în piesele de Enescu, Ştefan Popescu, Constantin Arvinte, Mircea Neagu, Dan Buciu, Mihail Jora, Richard Oschanitzky, Paul Constantinescu, Marţian Negrea, Alexandru Paşcanu, Felicia Donceanu, Vasile Spătărelu, Sabin Păutza; tenorul Vladimir Popescu-Deveselu, basul Pompei Hărăşteanu, pianistele Livia Teodorescu-Ciocănea şi Lena Vieru, clarinetistul Aurelian Octav Popa în *Temă cu variaţiuni* de Anatol Vieru, într-un evantai de lieduri, în *Partita pentru clarinet solo după George Enescu* de Aurelian Octav Popa şi în *Sonata pentru clarinet solo* de Tiberiu Olah; în fine, Orchestra de cameră Radio, dirijorul Horia Andreescu, violonista Cristina Anghelescu şi violistul Marius Nichiteanu au încheiat *con brio* Decada muzicii româneşti, cu *Sacred* de Irinel Anghel, *Simfonia concertantă pentru vioară, violă şi orchestră, KV 364* şi *Simfonia nr. 35, „Haffner*", KV 385 de W.A Mozart.

Toţi artiştii enumeraţi mai sus au adus mai aproape de percepţia noastră armonii de ieri şi de azi, cele din urmă traversate adesea de „spectrele" înaintaşilor, de la Bach, Debussy, Schönberg, Stravinski, la Enescu şi Jora, de la modelele modal-bizantine sau extra-europene, la cele de un sincretism *hipertextual*, *transcultural*, aşa cum ne-au probat-o lucrările înscrise pe afişul *Concertului de muzică electronică* din seara zilei de 7 Noiembrie, semnate Călin Ioachimescu, Nicolae Teodoreanu, Maia Ciobanu, Cătălin Creţu, Iancu Dumitrescu, Nicolae Brânduş – o reală, impresionantă explozie de fantezie, spirit ludic şi profunzimi incomensurabile, redimensionând şi potenţând, într-un act de maximă extrovertire, condiţia -tragică dintotdeauna - a fiinţei umane. În aceeaşi categorie aş încadra şi piesa *Sacred* de Irinel Anghel – splendidă combinaţie între muzica scrisă în cheie tradiţională, teatru instrumental, colaj şi o imaginaţie...sfâşietor de...angelică! (se ştie doar că *antinomia* e una dintre cele mai expresive figuri poetice! Aşa încât întregul concert de închidere s-a situat sub semnul poeziei şi metaforei subtile, redându-ne speranţa că sensibilitatea umană nu s-a atrofiat complet!). *Last but not least*, trebuie să insist asupra zilei de 2 Noiembrie – cea în care fusese semnat, chiar în incinta Conservatorului de Muzică şi Artă Dramatică, în urmă cu nouă decenii, actul de înfiinţare a Societăţii Compozitorilor Români. Recitalul susţinut în sala „George Enescu"a actualei Universităţi Naţionale de Muzică, de către violonistul Florin Croitoru şi pianistul Viniciu Moroianu a fost „înrămat" aş spune, pe de o parte de evocările datorate compozitorilor Dan Dediu, Pascal Bentoiu, Adrian Iorgulescu şi muzicologului Octavian Lazăr Cosma – ultimii trei, preşedinţi post-decmbrişti ai UCMR -, pe de altă parte, de un Documentar realizat de către Ioana Drăgulinescu şi.... , cu profesionalism şi reală implicare şi dăruire, despre istoricul Societăţii. Memoria peliculei a readus în prim-plan figuri ale câtorva dintre fondatorii şi membrii acesteia – Enescu şi Jora -, dar şi pe ale câtorva dintre succesori: Aurel Stroe, Ştefan Niculescu, Costin Cazaban, Corneliu Dan Georgescu, Myriam Marbe etc. *Appassionato pentru pian* şi *Balada pentru vioară şi pian* de George Enescu – ambele compuse la vârsta de11-12 ani, cu evidentă tentă romantică – au imprimat întregului cortegiu de manifestări aniversare pecetea visului enescian de a-i uni pe oameni „într-o caldă înfrăţire" cu ajutorul muzicii. A fost, poate, ziua cu cea mai adâncă încărcătură emoţională, atât de adecvată unui gest de onorare a valorilor tradiţiei muzicale româneşti, fără de care n-ar fi fost posibilă nici edificarea şi consolidarea prezentului.

Decada muzicii româneşti a dovedit, cred, că asemenea „gesturi" ar fi necesar să aibă o ritmicitate mai susţinută, *independent* de anumite evenimente fixe ori sporadice! Căci, nu-i aşa, pentru a iubi muzica românească din toate timpurile, trebuie mai întâi s-o cunoşti!

Capodoperele operetei moderne româneşti (II)

Timpul reprezintă cel mai sever „critic muzical” în judecarea şi ierarhizarea capodoperelor muzicale atât la scară națională, cât mai ales pe plan universal. Cinci partituri lirico-dramatice originale de-a lungul unui secol de operetă în România poate că sunt prea multe, dar când numărul tuturor premierelor depăşeşte 50 de lucrări ale unor compozitori profesionişti, atunci în reținerea doar a unui pumn cu 5 „degete” (inegale între ele) cred că generozitatea umană nu pare exagerată. Prezentăm acum următoarele trei titluri alese de Viorel Cosma, după primele două comentate în numărul trecut (ediție specială aniversară Opereta 60).

Soarele Londrei

Compozitorul, dirijorul şi folcloristul Florin Comişel a încercat să realizeze una din primele operete cu aspirație la titlul de *musical* din literatura teatrului muzical contemporan românesc. Apelând la piesa *Kean* a lui Alexandru Dumas-tatăl, libretistul şi regizorul Nicuşor Constantinescu a încercat să evoce viața marelui actor englez, strălucit interpret al pieselor lui Shakespeare, spre a oferi compozitorului Florin Comişel textul unei **operete-portret** în 2 părți şi 9 tablouri. Premiera absolută a avut loc pe scena Teatrului de Stat de Operetă din Bucureşti la 26 octombrie 1970, fiind reluată şi în limba rusă la Odessa (24 decembrie 1972).

Deşi unii critici muzicali şi-au manifestat rezerva față de un subiect „de import”, totuşi libretistul Nicuşor Contantinescu a dezvăluit într-un interviu publicat de ziarul *Informația Bucureştiului* nr. 5385 din 16 decembrie 1970 că evocarea portretului marelui Edmond Kean este de fapt un pretext de scenă pentru conturarea celui mai de seamă cântăreț român de operetă din a doua jumătate a sec. XX: „Figura legendarului actor, care mă atrage de mult, mi-a oferit un excelent pretext de libret care gravitează în jurul eroului şi pe care, sunt sigur, Ion Dacian îl va însufleți ideal”. Cât despre partitura muzicală, Florin Comişel mărturisea în acelaşi ziar, că *Soarele Londrei* reprezintă „un spectacol având toate atributele unui *musical*”.

Cu toate aspirațiile autorilor către noul gen lirico-dramatic american, *Soarele Londrei* rămâne o cuminte şi clasică operetă, cu unele pagini de muzică uşoară avangardistă, cu un limbaj sonor mai îndrăzneț, armonic şi polifonic , cu o „alertă desfăşurarea a ritmurilor”. Libretul se impune printr-o construcție dramatică de esență, dialogul alert şi spiritual evită vulgaritatea, chiar dacă acțiunea se petrece prin bâlciuri, cârciumi, taverne, baruri, mahalalelor Capitalei engleze. Eroii sunt pitoreşti, atrăgători, vii. Muzica lui Florin Comişel se impune prin accesibilitate, în ciuda unui amestec de izvoare diferite ce amintesc atât de opereta clasică şi modernă (Abraham, Leo, Fall), cât şi de musical-uri de peste Ocean, din care nu lipsesc chiar şi inflexiunile populare româneşti. Compozitorul vădeşte calități certe de „alchimist” contemporan, nelipsindu-i dezinvoltura orchestrației sec. XX. Momentele dansante se apropie de stilul revistelor muzicale, contrastând vădit cu restul ariilor duetelor şi momentelor de ansamblu. Totuşi, *Soarele Londrei* a deschis calea înnoirii operetei româneşti contemporane.

Violete de Parma

Compozitorul Elly Roman şi-a încheiat bogata carieră lirico-dramatică de aproape patru decenii cu opereta *Violete de Parma*. Concepută în anul 1978, pe un libret de Val Săndulescu, opereta în 2 acte *Violete de Parma* a urcat pe scena Teatrului de Stat de Operetă din Bucureşti în ziua de 30 martie 1979.

Titlul lucrării ne poartă cu gândul la atmosfera romantică de la mijlocul secolului XIX, când a avut loc istoricul act al Unirii Principatelor Române (1859). Libretistul a imaginat o „aventură” lirică între Costache Negri, înflăcăratul unionist moldovean, şi Giuseppina, cântăreața Operei din Florența. Este o piesă robustă, profund patriotică, înălțătoare prin umanismul fierbinte al unei epoci de mărețe înfăptuiri cultural-politice. Pentru Elly Roman este cea de-a doua **operetă-portret**, după partitura *Spune-mi inimioară, spune,* unde eroul principal este poetul Ienăchiță Văcărescu.

Partitura a fost orchestrată de Cornel Popescu şi Eugenia Micu şi – din punct de vedere stilistic – încearcă să ne sugereze Italia prin melosul mediteranean, dar şi societatea românească printr-o prelucrare originală a motivelor melodice populare. Cele câteva arii principale (*Noapte înstelată*, *Țară cu nume de vis*, *Violete de Parma*) reprezintă soclul de rezistență al piesei, unde Elly Roman a apelat la țesătura vocală de operă (profitând de rolul principal al cântăreței italiene). Ritmica modernă a muzicii uşoare (practicată de compozitor în cele 35 de comedii muzicale, reviste, farse muzicale) străbate partitura de la un capăt la altul, muzicianul român având vâna melodică apropiată de Franz Lehar. Elly Roman a surprins în muzica sa şi atmosfera Moldovei din secolul XIX, oferind o „confruntare” sonoră inedită între civilizația orientală (grecească, turcească) şi occidentală (italiană şi franceză), ambele în opoziție cu muzica noastră tradițională (Scena de „*bal-masché*”).

Violete de Parma atacă un subiect istoric major, o lume a eroilor de legendă, cu o peniță fină de melodist înnăscut, **opereta-portret** românească dovedindu-se un gen de succes al teatrului liric autohton.

Ana Lugojana

Compozitorul bănățean Filaret Barbu a scris opereta *Ana Lugojana* în anul fondării Teatrului de Stat de Operetă din Bucureşti (1950), valorificând libretul lui Vasile Timuş, Petre Andreescu şi Alexandru Şahighian, premiera absolută având loc la 7 noiembrie 1951, sub bagheta lui Gherase Dendrino, orchestratorul partiturii generale. A fost cea de-a doua lucrare românească (după *N-a fost nuntă mai frumoasă* de N. Kirculescu) montată pe prima scenă de operetă din Bucureşti, atingând, după numai un deceniu de la premieră, 242 de spectacole! Succesul *Anei Lugojana* s-a datorat culorii țărăneşti a libretului, scenografiei şi, mai ales, a muzicii de esență populară în care se desfăşoară întreaga acțiune.

Autor a două operete anterioare, în stilul „*icoanelor de la țară*” ale concetățeanului său lugojean Tiberiu Brediceanu, compozitorul Filaret Barbu a apelat la celebra pagină corală *Ana Lugojana* de Ion Vidu, pe care a prelucrat-o şi dezvoltat-o ca un „leit-motiv” al întregii operete. Întreg finalul partiturii este un tablou general de muzică şi dans popular al acestei piese vocale, clădită pe jocul bănățean *Lugojana*, cu care îşi încheia tradiționala *Rugă* vestitul lăutar Nica Iancu-Iancovici (adus ca personaj pitoresc de către libretişti în subiectul piesei). Câteva pagini inspirate, precum ariile *Viața e frumoasă* şi *Florea albă*, corul *Sus muncitori* şi bineînțeles *Ana Lugojana* (care s-au desprins de scenă, intrând în repertoriul de concert al soliştilor şi formațiilor vocale de amatori), i-au asigurat operetei lui Filaret Barbu un succes trainic al repertoriilor tuturor Operelor şi Teatrelor lirice din România.

Expresie vie a satului românesc bănățean de la începutul veacului XX, opereta *Ana Lugojana* a schimbat parfumul cosmopolit al genului liric universal, demonstrând că şi folclorul românesc poate deveni izvor de inspirație solidă al acestei muzicii de largă accesibilitate, precum făcuseră Johann Strauss şi Emerich Kalman în *Voievodul țiganilor*, *Contesa Maritza* şi *Silvia*. Bun cunoscător al melosului lăutăresc bănățean, Filaret Barbu şi-a continuat drumul artistic cu *Plutaşul de pe Bistrița*, *Târgul de fete* şi *Pintea viteazu* dovedindu-se un maestru al „operetei populare” (cum şi-a intitulat aceste ultime creații scenice, destinate – în principal – teatrelor muzicale de amatori şi ansamblurilor de cântece şi dansuri).

Capodoperele operetei româneşti merită reluări periodice, în versiuni regizorale contemporane, întrucât substanța inedită a folclorului nostru oferă garanția impunerii lor în context universal.

Viorel COSMA

Pagini din istoria Operetei bucureştene. Repertoriul.

„LILIACUL” VEŞNIC TÂNĂR

Orice ansamblu de operetă care „se respectă” are în repertoriu creaţiile de referinţă semnate de Johann Strauss-fiul, la loc de cinste aflându-se *Liliacul* (*Der Fledermaus*), partitură ce se bazează pe libretul realizat de Karl Haffner şi Richard Genée (după nuvela *Le Reveillon* de Henri Melhac şi Ludovic Halévy). După premiera mondială din 5 aprilie 1874, la Theater an der Wien, a cucerit imediat toate scenele europene, chiar şi trupele de operă înscriind frecvent lucrarea pe afiş, pentru că scriitura muzicală solicitantă, ariile, duetele şi ansamblurile pot fi abordate doar de artişti performanţi deopotrivă în plan interpretativ şi vocal, mari solişti ai lumii punându-şi în valoare calităţile în rolurile de prim plan. Şi în România, încă de la prima montare a trupei conduse de George Stephănescu (1891), *Liliacul* s-a bucurat de distribuţii adesea excepţionale, în care au strălucit personalităţi ale scenei lirice de nivel internaţional.

Spre exemplu, în 1930, Opera din Bucureşti a prezentat opereta în regia lui Velimir Maximilian, cu Alfred Alessandrescu la pupitru, în rolurile principale Dem. Baziliu, Margareta Metaxa, Emilia Guţianu, Viorel Chicideanu. În 1941, de Revelion, printre cei care au ciocnit cupele de şampanie au fost George Niculescu-Basu, Ion Puican, Mihail Ştirbei sau Nya Bădescu. În noiembrie 1955, pe scena Teatrului „Regina Maria”, Opereta a invitat la propria premieră, de această dată în regia lui Nicuşor Constantinescu şi coregrafia imaginată de Elena Penescu-Liciu; iar personajele erau întrupate de vedetele epocii, printre care Ion Dacian (Eisenstein), Puica Alexandrescu (Adele), Viorel Chicideanu redevenind şi aici, „tenorul Alfred”, alături de Gabriel Gheorghiu (Falke), Nae Roman (Frank), Elisabeta Henţia (Orlowsky) sau Dia Panaitescu (Rosalinde), dar şi de Elena Zamora, venerabila interpretă de romanţe şi operete de altădată, aplaudată în Principesa mătuşă, personaj „inventat” probabil special pentru a-i da posibilitatea să urce din nou pe scenă. La pupitru s-a aflat compozitorul Gherase Dendrino, el însuşi creator de operete îndrăgite.

Deosebit de interesant, existau chiar şi trei distribuţii pentru rolurile de prim plan, titlul menţinându-se pe afiş, în acea versiune, mai bine de un sfert de veac. Iubitorii genului au avut şansa de a urmări şi debuturi extrem de promiţătoare, uneori chiar spectaculoase, precum Eugen Savopol, Eugen Fânăţeanu, Cornel Rusu (care susţinuse rolul Eisenstein şi la Operă, de unde s-a transferat în 1972), Daniela Diaconescu, Mireille Constantinescu, dar şi Elizeu Simulescu (deja experimentat în rolul Falke, interpretat şi la Constanţa, unde şi-a început activitatea, şi la Operă, ca invitat). Printre oaspeţii care reeditau, de asemenea, succese fulminante în creaţia straussiană au apărut Dinu Bădescu sau, mai târziu, Florin Diaconescu, acesta rămânând întreaga viaţă un constant colaborator al teatrului.

Directorul şi regizorul George Zaharescu a dorit să reîmprospăteze viziunea scenică în 1984, beneficiind, la rândul său, de artişti excepţionali, precum vedetele Dorin Teodorescu şi Cleopatra Melidoneanu, dar şi Constanţa Câmpeanu (surprinzător distribuită în Orlowsky), parteneri fiindu-le foarte tineri solişti care aveau să preia acea „ştafetă” în plan valoric; pentru că în acea producţie au cântat şi sopranele Simina Ivan sau Bianca Ionescu (Adele), dar şi, în diverse variante interpretative, soprana Rodica Mincef (Rosalinde), tenorii Eugen Savopol (Eisenstein), Eugen Fânăţeanu, Constantin Drăgan (Alfred), baritonii George Pănescu şi Emil Spătaru (Falke), Nicolae Simulescu, Daniel Eufrosin, Elizeu Simulescu, la pupitru alternând Marian Didu şi Valentin Gruescu. Şi totuşi, în „România liberă” nr. 12510 din 23 ianuarie 1985, Viorel Cosma considera că „premiera Teatrului de Operetă cu *Liliacul* (…) mai mult a amuţit şi a nedumerit critica de specialitate, decât a stimulat-o la o discuţie deschisă. (…) George Zaharescu a dorit să ne propună o <<altă>> operetă de Strauss, lipsită de <<nişte mărunte prejudecăţi şi obişnuinţe, intitulate pompos tradiţie>> (motivează şi explică regizorul în programul de sală). De aici s-au născut <<inovaţiile>> scenice, accentele supradimensionate ale unor replici, costumaţia şocantă a Rosalindei şi Adelei etc. Este adevărat că mişcarea scenică s-a înviorat vizibil, a câştigat în nerv şi cursivitate, dar trecerea de la proză la muzică duce uneori la vizibile neconcordanţe (dictate de partitură şi obligatorii pentru orice regizor!).”

Este adevărat că, prin (acea) tradiţie, *Liliacul* este dorit de public în „straie” de epocă, fastul regăsit în decoruri şi costume împlinind astfel strălucirea şi verva muzicii şi a prozei care, într-un cadru sărac, voit modern(ist), îşi pierde din farmec şi autenticitate. Dar artiştii teatrului erau deopotrivă excelenţi actori, jucau cu plăcere şi talent, rosteau proza cu dezinvoltură şi umor, stârnind valuri de aplauze „la scenă deschisă” şi explozii de râs în momentele „cheie”.

Erau ani în care soprana Lucia Ţibuleac aborda personajul Rosalinde la ambele teatre lirice bucureştene, presa vremii subliniind faptul că rochiile de la Operetă erau mai mult apreciate şi se remarcau prin eleganţă şi rafinament.

Demn de remarcat este şi faptul că, în 1988, clasa de operă a Conservatorului a oferit, în regia lui Anghel Ionescu-Arbore, o producţie cu *Liliacul* în care s-au remarcat… viitori solişti ai Operetei, printre care Mioara Manea, Gladiola Niţulescu, Alexandru Badea, Dorin Mara, Nicolae Raiciu, Mihnea Lamatic.

Câţiva ani mai târziu, Elizeu Simulescu a încercat să confere o nouă înfăţişare scenică celebrei operete, refăcând însă

decorurile existente, la pupitru fiind acelaşi Valentin Gruescu, invitând solişti precum Mugur Bogdan, Florin Diaconescu, Nicolae Bratu, care au cântat în compania tinerelor Anca Dămăceanu, Bianca Ionescu, alături de Paul Lăzărescu sau Nicolae Mărgineanu; Mioara Manea, primadona acelei perioade, s-a „transformat” într-un agreabil prinţ Orlowsky, parteneri fiindu-i atunci Dorina Cheşei şi Gabriel Alexandrescu sau Viorel Ciurdea, o noutate fiind şi debutul lui Cristian Caraman, veritabilă promisiune la acea vreme.

A urmat o destul de fadă montare semnată de Nicolae Ciubuc (1999), în care soliştii şi ansamblul încercau să compenseze cumva platitudinea concepţiei de ansamblu, apărând şi alţi interpreţi precum sopranele Eugenia Ilinca, Doina Scripcaru, Daniela Vlădescu, Silvia Şohterus, Bianca Ionescu, Gabriela Daha sau tenorii Alfredo Pascu, Alexandru Agarici, Constantin Danu, la pupitru rulându-se dirijorii „casei” sau invitaţi de calitate variabilă.

În ediţia II a Festivalului „Viaţa e frumoasă” am descoperit producţia de la Teatrul din Budapesta, pentru ca acum ediţia III să se deschidă cu *Liliacul* în viziunea lui Răzvan Dincă, cel de al patrulea director care „atacă” lucrarea-simbol a genului, irezistibilă şi ofertantă pentru orice regizor, propunând nu doar elemente inedite, moderne, ci şi noutăţi în abordarea proiectului; pentru că interpreţii au fost selectaţi pentru prima oară printr-un concurs care astfel aduce pe scenă solişti cu experienţă ai teatrului şi foarte tineri artişti aflaţi încă pe băncile Conservatorului, la pupitru cu un dirijor din străinătate - Andrei Alekseev (St. Petersburg), noua montare constituind totodată un examen al celor pregătiţi în cadrul proiectului SCENART („maestru lumini, electrician, maşinist, maestru sunet, machior, regizor tehnic, croitor de teatru, asistent regie, recuziter, producător delegat, cabinieră”), care au urmat cursurile de pregătire sub îndrumarea specialiştilor de la Scala din Milano.

Şi pentru că nimic nu este întâmplător, cortina s-a ridicat după exact 55 de ani de la premiera cu *Liliacul* pe scena Teatrului de Operetă; iar dacă de-a lungul deceniilor, în rolul Eisenstein au apărut, în prezentarea producţiilor succesive în faţa publicului, „junii-primi” unanim recunoscuţi şi apreciaţi ca atare – Ion Dacian, Dorin Teodorescu, Alfredo Pascu – de această… va fi altfel.

Anca FLOREA

Roxana Stângaciu Briban – Addio del pasato

Grigore CONSTANTINESCU

Lanterna amintirilor pâlpâie sfielnic, în această clipă când rostim un ultim adio pentru cea care a fost Roxana Stângaciu Briban. Acum douăzeci de ani scriam, după concertul aniversar al Corului de copii Radio, dirijat de Eugenia Văcărescu, încheiat cu *Valurile Dunării* de Ivanovici: *„O urmăresc pe Roxana Stângaciu, principala lor solistă, cu vocea ei de pasăre ce abia învață zborul şi-mi imaginez şi alte voci care şi-au început viața aici...”* Acum s-a frânt acest zbor, după ce cucerise înălțimile. Mai întâi ca studentă la Conservatorul bucureştean, la clasa Mariei Slătinaru Nistor, aplaudată la concertele şi concursurile în care performanțele sale fermecau publicul – urcând de la premiul maxim în competiția desfăşurată sub numele Magdei Ianculescu, fiind distinsă de Fundația „Ludovic Spiess”, apoi premiată de Radiodifuziune ca „vocea de aur a anului”. Marile sale succese pe scenele lirice europene sau de peste Ocean le cunosc din cronici şi reportaje. Însă realizările oferite iubitorilor de operă pe prima scenă lirică a țării le-am urmărit cu încântare şi admirație, descoperind în cea care îmi fusese studentă la cursurile de istoria muzicii pe artista care devenise o autentică Divă. Capacitatea efortului în studiu, muzicalitatea, talentul interpretativ şi scenic slujeau o voce de excepție, menită a atinge cele mai sensibile coarde ale sufletului nostru. Roxana Stângaciu Briban a fost pasărea măiastră a acestor ani, o adevărată eroină verdiană (Violetta, Aida, Amelia, Alice Ford, dar şi Recviem), personaj verist (Mimi, Butterfly, Nedda), *prima donna* romantică (Margareta din Mefistofele, Micaela din Carmen), capabilă a schița eleganța vieneză din marile operete (Rosalinda din Liliacul, Hanna Glavary din Văduva veselă). Cariera sa în ascensiune putea continua, dar dramatice lovituri ale destinului s-au aşezat neîndurător de-a curmezişul vieții sale, până la teribila decizie fatală. Se spune în poporul nostru că plecarea definitivă este marcată de semnele dezolării, când cerul este întunecat şi plouă. Într-adevăr, în ultimul drum astfel a însoțit-o natura pe această minune a cântului, lăsând în arta lirică românească o tristețe de nemângâiat pentru pierderea vocii de aur care a fost Roxana Stângaciu Briban.

Roxana Briban, Nicolae Herlea şi Mariana Nicolesco, la decernarea Marelui Premiu DARCLEE 2000

Foto: Mihai Cosma © 2000

Adio Sir Charles Mackerras

Născut la data de 17 noiembrie 1925 în New York, Sir Charles Mackerras, dirijor de origine australiană, şi-a câştigat respectul în rândul muzicienilor şi al publicului prin viziunea sa în interpretarea operetelor lui Gilbert şi Sullivan şi a operelor lui W. A. Mozart, Richard Wagner, Richard Strauss, precum şi asupra lucrărilor lui Händel, Bach, Gluck, Janácek etc.

La vârsta de 3 ani s-a mutat împreună cu părinții săi în Australia şi a început să studieze vioara la vârsta de 7 ani pentru ca mai târziu să fie atras de misterele flautului.

Cu toate că părinții săi s-au opus carierei de muzician şi au făcut tot posibilul pentru a-l îndepărta de orice “tentație”, a continuat să studieze oboiul, pianul şi compoziția şi s-a înscris la “NSW State Conservatorium of Music” din Sydney, reuşind chiar să câştige primii bani din compoziție, scriind partituri orchestrale. În urma unei burse oferite de British Council a studiat dirijatul la Academia de Muzică din Praga cu maestrul Václav Talich, după care s-a stabilit în Anglia, începând astfel un lung şir de colaborări cu diferite instituții de aici şi din întreaga lume (English National Opera, Welsh National Opera, Met, San Francisco Opera etc.). Timp de 60 de ani arareori trecea vreo ediție a festivalului de la Edinburgh fără ca Maestrul Mackerras să nu fie prezent, în 2008 fiind numit Preşedinte de Onoare. A înregistrat numeroase CD-uri, LP-uri etc. şi a susținut concerte pe marile scene ale lumii. Sir Charles Mackerras afirma că un dirijor adevărat obține rezultate excelente “hipnotizându-şi” orchestra.

Mackerras a fost adeptul utilizării stricte a tipului de orchestră pentru care au fost scrise lucrările, şi nu diferitele aranjamente ce au fost realizate ulterior. Un exemplu ar fi *Muzica apelor* ori *Focurile de artificii* (Händel): în 1959 a utilizat pentru interpretarea acestora din urmă 24 de oboaie, aşa cum era prevăzut în partitura originală.

Decorat cu numeroase titluri şi medalii pentru meritele sale aduse dirijatului, Mackerras a murit la Londra, pe 14 iulie 2010, la vârsta de 84 de ani, bolnav de cancer.

Învăţământul artistic din Iaşi la 150 de ani (II)

(*Urmare din nr. trecut*)

Sunt concretizate, astfel, aspectele cardinale enunţate de prof. univ. dr. Viorel Munteanu, rectorul instituţiei, în pagina de început a cuprinzătorului program aniversar:

Suntem într-un an, 2010, care înseamnă pentru învăţământul superior şi artistic modern la Iaşi prilej de întreită reflecţie: de reverenţioasă aducere aminte, de cântărire lucidă a ceasului prezent, de contemplare a unei posibile perspective.

Un veac şi jumătate de viaţă academică ieşeană înseamnă puţin prin raportare la tradiţia domeniului pe alte meridiane; înseamnă, fluturarea unei clipe prin raportare la nemurirea spiritualităţii unui popor. Înseamnă, însă, un spor decisiv pentru definirea spiritualităţii noastre naţionale, care a găsit, întotdeauna, un aliat temeinic în rosturile şcolii întru adevăr şi frumos...

În această lume de la Porţile Orientului, în care trăitorilor le place să se odihnească la cel mai mic prilej, s-a petrecut un miracol: s-au ridicat nişte oameni care nu cunoşteau cuvântul odihnă şi care au devenit ctitori ai învăţământului artistic modern, apoi, prin cei care i-au continuat, ai învăţământului artistic superior la Iaşi. Ei au lucrat cu hărnicie pentru conturarea şi limpezirea propriului lor vis, aşezându-l, treptat, cu demnitate într-un rând de frunte al pulsului artei naţionale şi, mai departe, europene. Aceşti visători neobosiţi înţeleseseră un adevăr absolut: cei care stau, mor. Şi au hotărât să trăiască. Într-adevăr, viaţa începe odată cu visul!... Şi astfel, într-o vreme în care muzicienii erau socotiţi lăutari, pictorii-zugravi, iar actorii-saltimbanci, Şcoala ieşeană de arte s-a înverşunat în a aşeza valoarea creativă şi creatoare pe soclul care i se cuvenea... Or, creaţia, spuneau (şi spuneau bine) aceşti neobosiţi slujitori ai Şcolii ieşene de arte, trebuie aşezată dincolo de orice moft şi de orice superstiţie a momentului istoric. Dar fără a ignora nici o clipă Istoria, adică propria noastră devenire. De fapt, nimeni, niciodată, nu poate lăsa trecutul în urmă; noi perpetuăm, fiecare câte puţin, propria noastră istorie.

În mod vădit, circulaţia noului în perimetrul concepţiei artistice dinamice şi implicate a fost aşezată mereu în prim-planul preocupărilor acestei şcoli. Filtrat prin rigorile unei verticalităţi proprii locului, noul a generat repere de identitate emblematice, aşa fel, încât, o compoziţie, o pictură, un spectacol oferit lumii de Iaşul artistic se înfăţişau ca personalităţi inconfundabile.

La reverenţioasa evocare a celor care au fost şi sublinierea locului pe care îl ocupă astăzi Universitatea de Arte „George Enescu” în sistemul de învăţământ şi în cultura naţională, s-au alăturat cadrelor didactice şi studenţilor, la adunarea festivă din 25 octombrie a. c., personalităţi ale bisericilor – atât ortodoxă , I. P. S. *Teofan*, Mitropolit al Moldovei şi Bucovinei, cât şi catolică, episcop *Petru Gherghel* -, prof. univ. dr. *Emil Constantinescu*, preşedintele României între 1996-2000, reprezentantul M.E.C.T.S., *Bogdan Popoviciu*, director, *Gheorghe Nechita*, primarul Municipiului Iaşi, *Adrian Iorgulescu*, preşedintele Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, reprezentanţi ai unor universităţi – prof. univ. dr. *Ecaterina Andronescu*, rector al Universităţii Politehnice din Bucureşti şi preşedinte al Consiliului Naţional al Rectorilor, *Victoria Melnic*, rector al Academiei de Muzică, Arte Plastice şi Teatru din Chişinău, *Vasile Işan*, rectorul Universităţii „Al. I. Cuza” Iaşi, *Dan Dediu*, rectorul Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, prof. univ. dr. Mihail Cozmei, rector al Conservatorului „George Enescu” între 1976-1984.

Pe parcursul acestui an jubiliar s-a evidenţiat dorinţa tuturor, a ieşenilor şi a invitaţilor, de a omagia cu gratitudine şi firească admiraţie tradiţii şi personalităţi care au contribuit la definirea spiritualităţii noastre, la consolidarea şi dezvoltarea învăţământului de specialitate. Dintre personalităţile omagiate amintesc, mai întâi, pe George Enescu (*Violonistica enesciană*, conferinţă susţinută de prof. univ. Sherban Lupu de la Universitatea din Illinois-SUA), apoi, pe Sergiu Celibidache (*Sergiu Celibidache. Fenomenologia muzicală*, conferinţă expusă de dirijorul şi profesorul univ. Octav Calleya de la Universitatea din Malaga-Spania), Alexandru Zirra (în concertul de gală al Concursului Naţional de Compoziţie „Al. Zirra”), Achim Stoia (recital de lieduri), Gheorghe Rus (evocare, recital şi micro-biografia *Portret academic Gheorghe Rus*, realizate de violoncelistul şi prof. univ. dr. Dan Prelipcean ş.a. La acestea s-au adăugat tipăriturile din Colecţia „Restitutio” iniţiată de compozitorul şi muzicologul Viorel Munteanu şi tipărite la Editura Artes a Universităţii de Arte „George Enescu” Iaşi. Cât priveşte marile tradiţii, un loc aparte a ocupat evocarea patrimoniului muzical de sursă bizantină prin expoziţiile de icoane realizate de studenţi şi, mai cu seamă, prin acea consistentă reuniune de cânt bizantin – la care invitaţi au fost: prof. univ. dr. Maria Alexandru, specialist în paleografie muzicală de la Universitatea „Aristotelis” din Tesalonic, arhonte protopsalt Lycourgos Angelopoulos şi prof. univ. Giorgios Konstantinou, ambii de la Conservatorul de Stat din Atena – încheiată cu impresionantul concert susţinut în spaţiul din faţa Catedralei Mitropolotane. Pe direcţia cunoaşterii tradiţiilor psaltice, de o remarcabilă valoare şi semnificaţie este şi volumul rezultat dintr-o amplă şi susţinută cercetare: *Catalogul manuscriselor de muzică sacră din Moldova secolelor XI – XX,* vol. I, II (Edit. Artes, 2010), grant realizat sub înaltul patronaj al Preafericitului Daniel, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, de un colectiv condus de prof. univ. dr. Viorel Munteanu şi alcătuit din pr. dr. Florin Bucescu, pr. lector univ. dr Alexăndrel Barnea, lector univ. Irina Zamfira Dănilă, prof. univ. dr. Vasile Vasile şi Constantin Catrina, lucrarea fiind însoţită şi de două CD-uri (I – *Cântări bizantine şi psaltice din manuscrisele moldoveneşti*; II – *Valorificări ale cântării bizantine şi psaltice în creaţia românească*).

Laura Vasiliu şi Gh. Duţică

Programul jubiliar a mai cuprins şi organizarea unor cursuri de perfecţionare susţinute de personalităţi din SUA, Germania, Austria, Italia şi Rep. Moldova, de asemenea, ciclul de manifestări sub genericul „Concertele absolvenţilor” în cadrul cărora au fost programaţi, bunăoară: membrii Cvartetului *Voces*, Adriana Nedriţă (Germania), Tatiana şi Alexandru Moroşanu, Victor Gh. Dumănescu (Cluj-Napoca). Totodată, s-au înscris prin originalitate şi valoare expoziţiile de pictură, sculptură, grafică şi design ale cadrelor didactice şi absolvenţilor Facultăţii de Artă Plastică, Decorativă şi Design, precum şi spectacolele de teatru şi de păpuşi şi marionete ale studenţilor Departamentului de teatru. În sfârşit, au demonstrat existenţa şi valoarea activităţilor de cercetare muzicologică, de teatrologie şi arte vizuale un număr însemnat de volume tipărite la Editura Artes, dintre care: *Existenţe şi împliniri*, dicţionar bio-bibliografic, ediţia a doua, de prof. univ. dr. Mihail Cozmei, *Şcoala ieşeană de teatru*, coordonator prof. univ. dr. Anca-Maria Rusu, *Învăţământ artistic modern la Iaşi şi vocaţia lui europeană. 1860-2010* de prof. univ. dr. Valentin Sava, *N. Barbu. Semnul Cumpenei. Patru decenii de istorie a Teatrului Naţional „Vasile Alecsandri” Iaşi. 1942-1984*, Antologie, note şi indice de nume de prof. univ. dr. Sorina Bălănescu.

(*Continuare în nr. viitor*)

Mihail COZMEI

Clara Haskil

7 ianuarie 1895 Bucureşti – 7 decembrie 1960 Bruxelles

…de colo până colo a ţinut viaţa rarissimei pianiste, al cărei nume de familie înseamnă "înţelepciune"… Clara cea 'nţeleaptă, femeia cea 'naltă, lungă-n mâini, firavă, cu părul blond cenuşiu s'apoi cărunt şi tot mult, timidă, discretă, retrasă, temătoare cu cei pe care nu-i cunoştea, plină de ironie şi curaj cu ea mai ales, dar şi cu cei stiuţi cu bunele şi relele lor, cu memorie incredibilă, cum numai cei ce cu adevărat iubesc muzica pot avea, cu ţinerea de minte fotografică şi şi auditivă peste măsură de acută, cu şansa de-a cânta mai ales Mozart, cum doar aleşii-aleşi pot să cânte.

…Clara Haskil, ovreicuţa ai cărei moşi rătăciseră din înspăimântătoarea şi prigonitoarea Spanie, de ajunseseră în Turcia, şi pe urmă în Bucureştii României, de se născu pe strada ***Bravilor***, pentru a pribegi la rându-i după învăţătura muzicii pe la Viena, Paris ş'apoi pe unde au purtat-o căile concertelor şi recitalurilor.

…Clara Haskil, despre care un cronicar vienez scria în urma unui recital susţinut la 10 ani că ***"asemenea finţe de excepţie pot trezi până şi invidia zeilor"***.

…Clara Haskil, cea căreia îi era mereu dor acasă, de România, dor pe care îl ostoia 'ntro vreme prin prietenia cu Dinu, cu Dinu Lipatti, frate de dor cu ea, inegalabil, ca şi ea în ale pianului şi într'ale muzicii, cel care-o alinta Clarinette.

…Clara Haskil, cea care cânta cu cei mari, cu Enescu, Casals, Stokowski şi câţi alţii.

… Clara Haskil, cea care a ştiut să cânte şi la vioară, cu aceeaşi energie divină, ce putea induce beatitudine şi unei pietre.

… Clara Haskil, cea care a

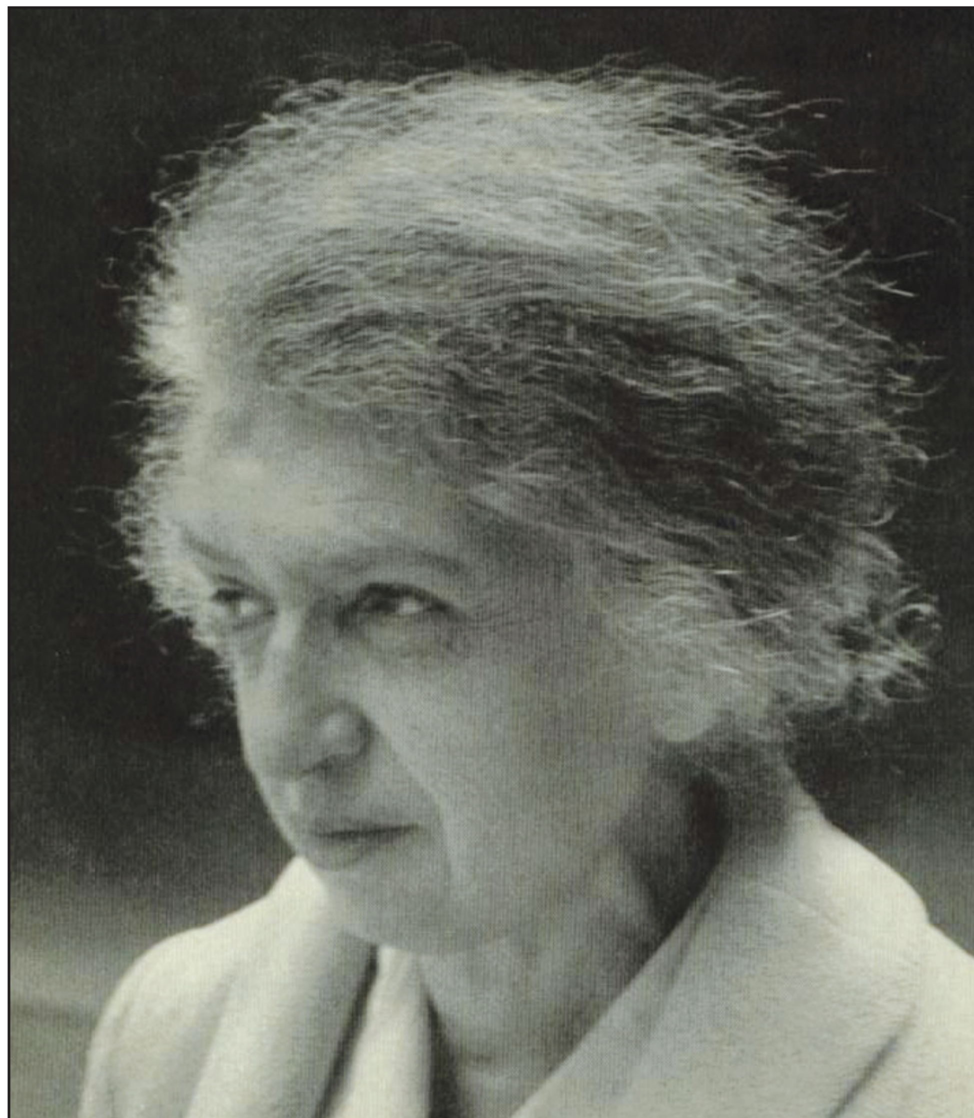
primit de trei ori Marele Premiu al Discului al Academiei Charles Cros, în 1953 pentru *Sonata postumă în la minor no 42* de Fr. Schubert, în 1956 pentru *Sonata KV 330* şi *Variaţiuni după un menuet de Duport*, de W. A. Mozart si în 1957 pentru *Sonata KV 454* şi *Sonata KV 456 pentru pian şi vioară* de Mozart, interpretate cu Arthur Grumiaux.

… Clara Haskil, cea căreia în **1957**, guvernul francez îi decernează Legiunea de Onoare.

… Clara Haskil, cea căreia prietenii îi dăruiesc după moarte, în 1962, la Vevey, ***"Asociaţia Clara Haskil"*** şi celebrul concurs de pian cu un singur câştigător.

Caută, stimate cititor, cărţile scrise despre CLARA HASKIL, înregistrările semnate de ea, şi vei deveni, categoric, mai "haskil", mai înţelept!

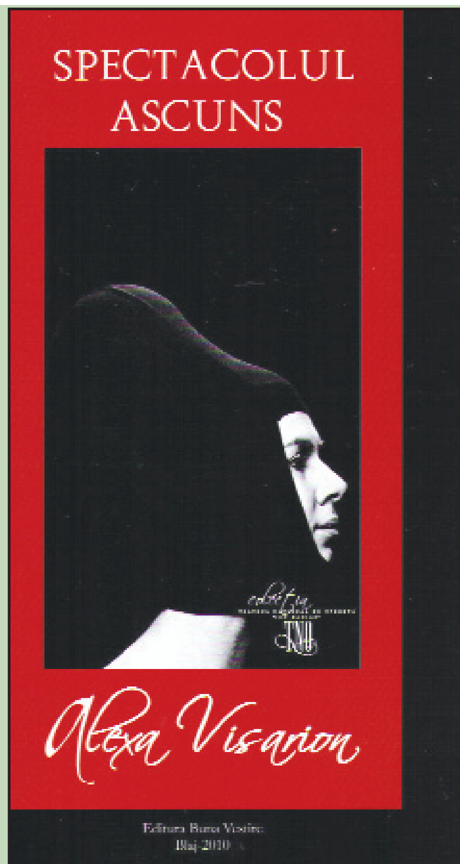
Ecaterina STAN

Lumea regizorului

Filosofia ca reflexie a realului. Realul ca reflexie a filosofiei. Răspunsuri ca reflexie a întrebărilor. Întrebări ca reflexie a răspunsurilor.

„Cartea de față se naşte din aceste întrebări-călăuză ale căror răspunsuri nu sunt altceva decât nedesăvârşire creatoare, taine, incertitudini interogative, dialog transcultural...”. Filosofie, teatru; realitate, cotidian. Toate acestea se unesc, formând universul cărții „Spectacolul ascuns” (Editura Buna-Vestire, 2010, colecția Teatrului Național de Operetă „Ion Dacian”), scrisă de regizorul de teatru şi film, scenaristul şi profesorul universitar Alexa Visarion.

Lumea regizorului este una complexă, plină de înțelesuri ascunse, vorbe cu sensuri multiple, analiză critică, sinteze cultural-literare. Lumea regizorului are propria matematică, plurivalentă, reală doar pentru el, nefolosind cifre – doar sentimente şi trăiri rezultând spectacolul... Acea istorie semnată nu cu sângele războinicilor, ci cu cerneala scriitorilor. Lumea regizorului este ca o hartă a labirintului vieții: mereu alta, neînțeleasă, sinuoasă, căreia nu-i poți face măsurători cartografice, pe care nu te poți întoarce să o corectezi, şi care nu trebuie neapărat să-ți placă. Lumea regizorului vede în frazele piesei de teatru bolta de stele a astrologului, netrecătoare, dar care pot însemna viață sau moarte, dragoste sau ură, extaz sau agonie. Sau câte puțin din toate.

Lumea regizorului stă în picioare chiar când legea gravitației nu este de partea ei, când cei mai străluciți fizicieni nu i-ar da şanse. Lumea regizorului este cea mai divers colorată, fiind capabil să-l înțeleagă pe Shakespeare-Othello, dar şi pe Shakespeare-Henric IV, ca de altfel şi pe Shakespeare-Regele Lear, etc. Acelaşi Shakespeare, într-o infinitate de culori.

Lumea regizorului are o infrastructură iscusită pătrunzând prin toate ungherele ființei noastre, pentru că „nimic nu tulbură mai provocator emoțiile singurătății decât vocea omenească prin *cuvintele-actori”.* Lumea regizorului are podgorii de veselie, lanuri de bunătate, păduri de tristețe, grădini de bogăție, hambare de dragoste, şi toate îi stau la dispoziție atunci când vrea să creeze acel „ceva”... Acel „ceva” care ne face să ne întoarcem în sala de spectacole, şi care ne demonstrează că „omenirea este o <<ruină de reflexe>> rezistentă la înscenare”.

Realizând că „oglinda-partener” a teatrului shakespearian este viața, vom realiza că lumea regizorului este filosofia ca reflexie a realului, că lumea regizorului face din întrebări o reflexie a răspunsurilor.

Norela Liviana COSTEA

Un volum valoros: *De la Reuniunea Română de Cântări şi Muzică la Corul „Ion Vidu“*

de Constantin Tufan Stan

În cartea mea *Muzica corală românească* am dedicat pagini mişcătoare subiectului *Reuniunea Română de Cântări şi Muzică* şi l-am omagiat pe popularul compozitor bănățean Ion Vidu. Acum, la finele vieții mele, când mă apropii de vârsta de 80 de ani şi nu mai am viitor, ci doar trecut, simt nevoia, cu acea “brâncuşiană bucurie curată”, să scriu despre volumul admirabil al muzicologului Constantin Tufan Stan. Cartea cuprinde considerații profunde despre Iosif Czega, Ion Vidu, Filaret Barbu, Dimitrie Stan şi Remus Taşcău. Corul condus de Remus Taşcău a devenit un cor profesionist, cu o impresionantă acuratețe, un apreciabil simț al armoniei şi al polifoniei, la care se asociază interpretarea nobilă a monodiilor şi structurilor heterofonice; din volum se reliefează dragostea nestăvilită pentru muzica scrisă de compozitorii noştri şi închinată *corului a cappella*!

Nu pot trece peste eseurile, impresionante, ale unor maeştri ai artei sonore româneşti ca Grigore Constantinescu, Viorel Cosma, Gheorghe Firca şi Marin Constantin.

Volumul cu titlul *De la Reuniunea Română de Cântări şi Muzică la Corul „Ion Vidu“* – 100 de ani de cânt coral românesc la Lugoj – este, cum ar spune Luigi Dallapiccola: „Una meraviglia dell’arte”.

Doru POPOVICI

Eveniment

Din seara de 4 noiembrie 2010, VIAȚA E /a fost/ FRUMOASĂ în București, căci a început ediția a III-a a Festivalului Internațional al Artelor Spectacolului, organizat de Teatrul Național de Operetă ION DACIAN, ce poartă această denumire care face trimitere la senzaționalul film "La vita e bella", al lui Roberto Benigni.

Festival este amplu, cu 76 de evenimente legate de operetă și de alte teritorii muzicale: lansări de carte și disc, simpozioane, concerte, spectacole alternative, ateliere dedicate copiilor, jazz, Concursul Ion Dacian (aflat la cea de-a II-a ediție, câștigat de fermecătorea soprană Tina Munteanu…) și altele, precum o serie de emisiuni ale Societății Române de Radio, difuzate pe România Cultural și dedicate evident operetei.

"O baiaderă mi-a vrăjit inima" …de când eram copiliță, eu, cea crescută în culisele operetei de pe malul Dâmboviței. Opereta lui Emmerich Kalman, scrisă în 1921 de compozitorul evreu-maghiar de un leat cu Bartok și Kodaly, are un statut de reper al genului în sufletul a milioane de oameni. Am văzut sâmbătă, 6 noiembrie, montarea lui KERO, director al teatrului din Budapesta, teatru partener binevenit al operetei bucureștene.

Libretul Baiaderei, scris de Julius Brammer și Alfred Grunwald, ne trimite în lumea siropoasă a unei bunici a telenovelei, în finalui căreia toată lumea este tare fericită.
Și dă-i și brodează cele ce se cuvin pe acest subiect etern verde, cu costume sclipitoare, cu decoruri și lumini bine puse, cu ansambluri bine exersate, între care doar orchestra a fost a noastră, căci toți ceilalți au venit tocmai de la Pesta.

Eroina principală, Baiadera/ Odette Darimont/ Monika Fischl, frumoasă spre voluptuos, cântă bine și se mișcă și mai bine, are temperament artistic bun de tot, prințul și compozitorul Radjami/Daniel Vadasz, este bine și el în rol, chiar dacă Ion Dacian îl eclipsează categoric peste timp, mai ales ca voce. Filip/Laszlo Csere este senzațional împreună cu partenera sa și întru dragoste Simone/Marika Oszvald, o doamnă spre vârsta cea venerabilă, extrem de carismatică și mobilă, o adevărată mare vedetă de operetă. Szapary/ Miklos-Mate Kerenyi și Marietta/Szendy Szilvi au și ei exuberanța vocal-actoricească a starurilor de gen.

Celelalte personaje, ansamblurile coregrafice, vocale, orchestra noastra și dirijorul Maklary Laszlo, se integrează cu aplomb în acest spectacol-șuvoi de energie, ce a plăcut extraordinar de mult publicului, ce a gustat cu drag și "fițele" regizorale pe …doua roți, adică cele trei perechi de amorezi ce se deplasează, în funcție de posibilitățuri, fie cu o super tare motocicletă Harley Davidson, fie cu o motoretă verde brotăcel, fie cu o bicicletă pentru…doi.

*

Mi s-a ițit un dor nebun de ION DACIAN, văzând spectacolul din 10 noiembrie. Vânzătorul de păsări de Carl Zeller, pe libretul lui Moritz West și Ludwig Held, a fost regizat de Yuri Aleksandrov și adus la București tocmai de la Sankt Peterburg, de către Teatrul de Stat de Comedie Muzicală din orașul nopților albe, de unde ni se trag atâtea în istoria contemporană a lumii.

M-am dus fredonând ariile pe care nici eventualul Alzheimer nu mi le va șterge din memorie, îl vedeam pe Dacian îmbrăcat tirolez și cântându-i poștăriței Cristinel "Mai stai, mai stai, nu pleca", cu vocea aceea dulce de tenor de rasă pură. Apropo, Tanți Câmpeanu, una dintre Cristinele minunate și cu har ale operetei bucureștene, se afla în sală, și mi-a fost drag s-o salut, pentru tot ce a știut să dăruiască de-a lungul anilor.

Am plecat cu acelaș dor nebun de la spectacolul, care n-a fost nici rău, nici bun, nici călare nici pe jos, mai degrabă prăfuit, desuet, nițel fals, nițel plictisitor. Decorul nu îmi pare că a fost așa cum trebuia, chiar așa luxos cum era el,… ansamblurile de balet, cor, orchestră au fost prea "în banca lor".

Spectacolul, cu toate că soliștii, laureați și distinși cu tot felul de titluri, n-au fost răi, nu prea mi-a fost pe plac, cu tot succesul de public.

Adam - Aleksander Trofimov are o voce bună, școlită, ca și *Cristinel* - Karina Chepurnova, care este și frumoasă, *ducesa* - Alina Alekseeva la fel și mai este și *Artistă emerită a Rusiei,* ca și *Adelaida* - Marina Ulanova. *Veps* - Valery Nikitenko și nepotul său *Stanislav* - Ivan Koritov sunt mobili și încearcă să facă hazul cerut de libret. Și tot așa și ceilalți. Cât despre Andrei Alekseev, dirijorul, ei bine cred că avea loc de mai multe tente de rafinament pe minunata și inspirata muzică a lui Carl Zeller.

Rămân nelămurită eu însămi, de ce anume bioritmul meu nu s-a aplicat pe "Vânzătorul de păsări". Aș zice că spectacolul nu merge cu adevărat pe șinele anului 2010, nu neapărat pentrucă e mai mult pe clasic, ci pentrucă nu are energie suficientă. Parcă și curge , dar și stă pe loc.

*

Erkel Ferenc este un personaj fabulos în cultura maghiară, un spirit renascentist, devotat și dedicat neamului său și astfel și culturii mondiale.

S-a născut în urmă cu 200 de ani, pe 7 noiembrie , la Gyula și s-a stins la Budapesta, pe 15 iunie, în 1893. A ctitorit în 1853 Societatea Filarmonică, a contribuit la înființarea Teatrului de Operă din Budapesta, în 1884, fiind dirijor și compozitor al unor opusuri de valoare de tip mai cu seamă verdian. Foarte bun

Cătălin Petrescu și Baletul Operetei

orchestrator, fin cunoscător al vocilor, dibaci făuritor de melodii, pianist concertist de rang înalt, profesor, alături de Franz Liszt, al Academiei de muzică din Budapesta, din anul fondării acesteia: 1875, Erkel Ferenc este aniversat acum, la 200 de ani de la nașterea sa și aici, la Bucuresti, în festivalul VIATA E FRUMOASĂ, printr-un concert cuprinzând momente reprezentative din creația sa.

Concertul a avut loc sâmbătă, 13 noiembrie, în studioul Mihail Jora, al Societății Române de Radiodifuziune. A fost oferit de **Centrul Cultural maghiar** din București și interpretat de Orchestra Filarmonică și Corul KODALY din Debrecen, dirijor Balazs Kocsar. Soliști au fost **Tokody Ilona, Bazsinka Zsuzsanna, Cselóczki Tamás, Muskát András, Wagner Lajos, Rendes Ágnes**, personalități remarcabile și pe plan mondial, mai cu seamă Tokody Ilona, cea care a cântat și la Scala din Milano, precum și la Metropolitan Opera House din New York. A fost prezent cu compoziții scrise de Erkel pentru pian și Kassai István, deținător al premiului Liszt Ferenc.

Uimitor de bun acest concert organizat și de Teatrul din Gyula, orașul natal al lui Erkel. Nimic nu a trimis spre provincialism, totul a fost impecabil ca sonoritate orchestrală, corală, soliștii au fost minunați, programul foarte bine ales! Exigența, energia, susținerea profesională permanentă au oferit celor din sală o imagine completă a universului sonor construit de Erkel Ferenc.

Ecaterina STAN

„Giselle” îngăduire de hoinăreală în vis

Doina MOGA

Nu pot începe rândurile (căci cronică e pretențios spus) despre cea de-a 9-a premieră a baletului sibian, fără să mărturisesc stările ce au precedat-o: temere, ușoară confuzie, neliniște, dar niciodată, nici un minut, ÎNDOIALĂ. De ce? Pentru că, pe la mijlocul verii, Teatrul în cauză a trecut printr-o serioasă cumpănă, datorată pe de o parte altruismului și generozității directorului lui, care, după ce timp de doi ani și jumătate i-a familiarizat pe balerini cu scena, le-a dat multora statut de soliști, le-a îmbogățit palmaresul cu roluri importante, i-a răsfățat cu profesori și maeștrii de valoare, ca un tată bun, le-a deschis larg ușa și i-a lăsat, chiar invitat să plece, care-ncotro, fiecare unde a considerat că dă de mai bine (câțiva deja regretând pripita decizie), iar pe de altă parte, derivând direct din prima, de golul numeric și calitativ, lăsat în companie, tocmai în perioada când se stabilesc repertorii, numărul de spectacole, premierele, turneele, etc. Deși știam toate astea, ÎNDOIALĂ n-am avut. Pentru că, după cum spune Bernard Shaw „în artă, succesul cel mare este să fii ultimul din seminția ta și nu primul. Aproape oricine poate să înceapă ceva, mai greu e să sfârșească, să realizeze ceva...”. Ori eu intuiam că în aceste vremuri aprige, unde toți sunt tulburi și vehemenți, Sibiul, în speță Teatrului de Balet, rămâne liniștit, stăpân pe sine, cumpătat, fără a face speculații gratuite, deși nu duce deloc lipsă de curaj, mare curaj. Și uite așa, în nici 2 luni, ca dintr-un joben atins de bagheta unui magician, a prins viață odată cu noua componență a companiei, la fel sau poate mai exotică decât prima, *Giselle*, acest Hamlet al baletului mondial. Astfel, în cele 2 seri consecutive (8 și 9 noiembrie), toate acele stări neplăcute, menționate la început, au fost înlocuite de UIMIRE, cu tot ce derivă pozitiv din ea: uimire pentru determinarea directorului teatrului în cauză Ovidiu Dragoman, care fără panică, ci cu mare grijă, i-a cooptat în companie pe Pavel Rotaru și Florin Brândușă, ambii personalități marcante ale baletului românesc și mondial; uimire pentru exigenta selecție pe care aceștia au făcut-o printre balerinii veniți din toate colțurile lumii să se angajeze aici; uimire pentru curajul de a monta acest balet și nu altul, adăugând astfel un titlu ce nu poate lipsi din repertoriul nici unui teatru care se respectă. Rezultatul mi-a plăcut! Iar succesul de public a fost nemăsurat. Am aplaudat interpretarea câtorva balerini mai vechi: Megumi Koshi, Takamiro Tsubo (în *pas de deux* actul I, seara a 2-a); a noilor veniți Reina Jagura – Japonia (*pas de deux* actul I scena 1), Ruth Bronwen – SUA, Adela Sterp Crăciun de la Opera bucureșteană în *pas de quatre*, actul I și respectiv Mirtha (de Adela e vorba) și invitaților speciali – deținătorii rolurilor principale, prim balerinii Hye Min Hwang și Jae Yong Ohm de la Universal Ballet Company din Seul (Coreea de Sud) reușiți, mai ales ea, cu linie frumoasă și foarte curat tehnic; prim solistului Operetei bucureștene Traian Vlaș în Hans și contribuția deloc neglijabilă a celor 6 balerine din Constanța care au completat fericit ansamblul. Păcat de cortegiul din actul I, total neinspirat ca mișcare, costume, atitudine. Nu pot însă încheia fără a spune că, dacă ochii s-au delectat și bucurat, mai ales în actul II, care a fost de-a dreptul fermecător, urechile mele au suferit cumplit datorită benzii muzicale proaste, ca dealtfel și înregistrării în sine a muzicii lui Adam, cu accente pe dos, cu tempi aiurea și nuanțe cel puțin bizare. Dar una peste alta, baletul „Gissele”, lucrat serios, cu profesionalism și mână forte de Pavel Rotaru și Florin Brândușă; coregrafia clasică, efectul scenic (deși mai e de umblat la partea tehnică) și până la urmă subiectul a adus Sibiului o nouă pagină de poveste, prilej de despovărare a minții și îngăduire de hoinăreală în vis.

„Symbol 20“

Vasile TIMIȘ

Sâmbătă 23 octombrie a avut loc la Ateneul Român un concert aniversar cu ocazia împlinirii a 20 de ani de existență a Corului de copii și tineret „Symbol“, înființat în anul 1990 de către profesorul Jean Lupu, cu binecuvântarea Părintelui Patriarh Teoctist. Repertoriul corului e foarte bogat și variat, cuprinzând muzică bisericească bizantină, creație corală religioasă aparținând compozitorilor români și străini, prelucrări de folclor românesc, muzică clasică românească și universală.

Corul “Symbol” a cântat pe scene prestigioase precum cele de la Sala Palatului, Radiofuziune, Ateneul Român, Universitatea de Muzică, Uniunea Compozitorilor etc. Formației i-au fost decernate de-a lungul celor două decenii de activitate numeroase diplome și distincții cu ocazia prezenței la festivaluri internaționale: Grecia - 1991, Paris - 1992, Chișinău - 1993, Rusia - 1994, Polonia - 1999. În Belgia, corul “Symbol” a participat de mai multe ori cu turnee de câte 6-8 concerte, în baza unor legături mai strânse cu această țară. De altfel, la concertul de la Ateneu a participat o delegație de 35 de belgieni constituiți într-un grup care se intitulează “Les amis de SYMBOL“, coordonați de Ecaterina Evanghelescu, Președinta Alianței Belgo-Române, o constantă prietenă a corului aniversat.

La începutul concertului Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop Vicar Patriarhal, reprezentantul personal al Patriarhului, a oferit Diploma de onoare “Sfântul Apostol Andrei – Ocrotitorul României”. Au mai oferit diplome Irina Odăgescu, compozitoare, din partea UCMR, pentru merite deosebite în promovarea creației românești, și maestrul Voicu Enăchescu, din partea ANCR – Diploma de excelență pentru contribuția adusă la promovarea muzicii corale românești în țară și străinătate.

De asemeni au mai oferit diplome dl. Ward Kennet, parlamentar belgian și Primar al municipiului Kasterlée din partea delegației din Anvers, respectiv dl. Paul Top din partea zonei Bruxelles.

Programul a debutat cu câteva coruri cu caracter religios urmate de “Ave Maria” de Schubert, într-un aranjament coral foarte reușit datorat tinerei compozitoare Olguța Lupu. Solista acestei piese a fost Ana Cebotari, cu o voce limpede, frumoasă și clară. A urmat “Imnul heruvimilor” de Constantin Drăgușin, o lucrare realizată cu măiestrie. După alte câteva piese semnate de Coulter – Liviu Ionescu, la pian: Andrei Petrache, un tânăr foarte dotat, o armonizare de Marin Velea și Gh. Danga “În poieniță”, am ascultat “Răsunet de la Crișana” de Ion Vidu, solistă fiind Corina Gatu – o voce plină cu timbru frumos și multă sensibilitate.

A urmat o lucrare mai complexă, foarte bine construită, cu variații de tempo – “Despre pace”, a compozitoarei Irina Odăgescu Țuțuianu, lucrare care a dat puțin de lucru dirijorului Jean Lupu, realizarea finală fiind însă foarte bună. Pianista Maria Diana Petrache nu a avut nici ea o sarcină ușoară – un acompaniament bogat, realizat în bune condiții, cu autoritate și aplomb. Am ascultat apoi “Miorița” de Petre Ștefănescu, care a surprins prin desfășurarea ei de la simplu la complex până la finalul în care apare un conglomerat de teme cu un efect foarte reușit. O nouă solistă, Ioana Damian, a susținut cu convingere, căldura și cu o voce frumoasă “Diptic Maramureșean” de Constantin Arvinte, o lucrare atrăgătoare pe care o datorăm acestui mare specialist al folclorului. “Suita Lirică” de Mircea Neagu, compozitor cu o bogată și valoroasă creație corală, a avut-o la pian pe Cristina Chiosa, care a completat bine muzica lui Mircea Neagu. După binecunoscuta “Sârba pe loc” a lui Gh. Danga, executată și acum cu vervă și antren, a urmat un aranjament pentru cor pe voci egale realizat de Olguța Lupu după “Noél” de Adolphe Adam – solistă: Andrea Blidariu, o prezență scenică frumoasă, o voce clară și de calitate.

Concertul s-a încheiat cu câteva bisuri cerute de un public numeros și entuziast care a umplut la refuz sala Ateneului Român. Nu putem încheia această prezentare fără a sublinia aportul dirijorilor la reușita acestei aniversări. Dirijoarea-secundă Luminița Guțanu se bucură de pe acum de o experiență bogată, fiind colaboratoare ca dirijor-asistent la Corul Patriarhiei Române, fondatoarea grupului coral “Ad libitum” și membră în Corul de cameră “Preludiu”. Ea a condus corul “Symbol” cu multă pricepere și eficiență.

Dirjorul Jean Lupu, bine pregătit profesional, deținător a numeroase diplome de merit pentru rodnica și îndelunga sa activitate, și-a arătat și de această dată simțul său pedagogic deosebit, impresionând și prin gestica sa clară și sugestivă. Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate, sărbătorire ce a avut loc la Ateneul Român printr-un concert, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel i-a înmânat “Ordinul Sfinților Împărați Constantin și Elena” cu Cruce Patriarhală.

La stupenda

Născută pe 7 noiembrie 1926 la Sydney, Australia, Joan Sutherland este considerată una dintre cele mai bune cântăreţe de operă ale secolului al XX-lea. Având o voce extraordinară, ea a contribuit la renaşterea *belcanto-ului*, interpretând aproape toate rolurile feminine ale repertoriului specific.

A studiat pianul şi canto iar debutul în operă a avut loc la Sydney, în 1947, cu rolul *Dido*, din opera lui Purcell, *Dido şi Aeneas.* În 1951 a interpretat rolul principal în premiera operei *Judith* a compozitorului Eugene Goosens la Conservatorul din Sydney. În acelaşi an a câştigat un Concurs de Canto, în urma căruia a plecat la Londra pentru a se perfecţiona la Royal College of Music. Un an mai târziu s-a alăturat Operei Regale Covent Garden, unde a debutat cu personajul Prima Doamnă din *Flautul Fermecat* de W. A. Mozart.

Pe parcursul colaborării sale cu Covent Garden a avut ocazia de a-şi perfecţiona agilităţile vocale, uşurinţa de a cânta şi tehnica vocală, interpretând roluri din *Un ballo in maschera* (Amelia), *Aida* (Aida), *Rigoletto* (Gilda), *Otello* (Desdemona) – Giuseppe Verdi, *Der Freischütz* (Agatha) – C. M. von Weber, *Die Meistersinger von Nürnberg* (Eva) – Richard Wagner, *Flautul Fermecat* (Pamina) – W. A. Mozart, *Gloriana* (Lady Rich) – Benjamin Britten etc.

Foto: Allan Warren

A realizat un cuplu cu pianistul şi dirijorul Richard Bonynge, atât pe scene lumii când şi în viaţa privată, măritându-se cu acesta în anul 1954. Convinsă de soţul său că vocea sa este cea a unei soprane de coloratură, Sutherland începe să aprofundeze belcanto-ul, interpretând pe scenele lumii (Paris, Roma, New York) rolul Luciei din opera *Lucia di Lammermoor* de Gaetano Donizetti. Au urmat roluri precum Amina (*La Sonnambula* – F. Bellini), Violetta (*La Traviata* – G. Verdi), Elvira (*I Puritani* - V. Bellini), Marguerite de Valois (*Les Huguenots* – Giacomo Meyerbeer), Marguerite (*Faust* – Ch. Gounod), Lakme, Cleopatra (*Giulio Cesare* – G. F. Handel) şi exemplele pot continua.

După anii `70 problemele vocale au pus în pericol cariera sa muzicală. Datorită tehnicilor vocale dobândite de-a lungul anilor a continuat să interpreteze partituri deosebit de dificile, precum cele ale personajelor Anna Bolena (lucrarea omonimă a lui G. Donizetti), Adriana Lecouvreur (F. Cilea) şi a reluat *Les Huguenots, Esclarmonde…* pe scenele lirice din Londra, New York, Sydney, fiind partenera preferată a lui Luciano Pavarotti.

Ultimii ani i-a petrecut la reşedinţa sa din Les Avants, Elveţia, ducând o viaţă retrasă. A murit la data de 11 octombrie 2010, funeraliile având loc la Opera Australia, "adevărata sa casă".

Diana MURĂŞAN

Gânduri tardive la şocul despărţirii de Tony Şuteu

La orizontul cerului finit cu cerul infinit (să-mi fie îngăduită imaginea cosmică desprinsă din lirica lui Radu Stanca)[1]... la orizontu-acela-am fost surprinşi de moartea ta pe care nici în cele mai întunecate gânduri n-am fi putut-o prevedea!

Tu cel ce ai deschis *Poarta Soarelui* să tragi oblonul existenţei tale atât de violent în nesperanţa cotidianului funest?

De ce a fost să fie-aşa Tony?

De ce nu ţi-au fost date încă alte culmi pe care să-ţi ambientezi preaplinul muzicii tale ce n-avea cum să fie-ncorsetată în carura tratatelor universitare.

Tu Tony ai simţit sonor şi ai făcut covor de armonii peste pajiştea noastră crispată de atâta preţiozitate academică.

Deschidem Poarta Soarelui ca să primim lumină.. Lumină din lumina ***Celui Nepătruns*** care ***Te***-a luat la ***El*** pentru a-ţi ocroti puritatea simţirii. Simţirea-ţi parte nevăzută de însăşi cei ce s-au hrănit din bogăţia ei fără să fi avut curajul sau măcar decenţa de-a o recunoaşte.

Tony în veşnicia ta nutresc speranţa de-a ne
reîntâlni curând, firesc la fel ca vestea care-aproape
hoţeşte ne-a despărţit de tine....
Aceasta fi-va doar pentr-un timp,
........în pacea veşniciei tale
simt că ne vom revedea curând

Valentin

1. "*La orizontul cerului finit / cu cerul infinit se afl-o stea / care a ars cândva nepotolit / Şi care-a fost desigur steaua mea*" (Radu Stanca *Testament*)

Fast şi întâlniri emoţionante
la Gala premiilor VIP pentru artele spectacolului muzical

Cea de-a doua ediţie a Galei Premiilor VIP pentru Artele Spectacolului Muzical şi-a desemnat laureaţii anului 2010. La Operă, nume importante ale scenei lirice, teatrului, literaturii, dar şi din show-biz şi politică au participat la o adevărată sărbătoare, amfitrioni fiind actorii Maia Morgenstern şi Florin Piersic jr.

Primul premiu al serii a fost acordat pentru debut în spectacolul de operetă, laureata fiind tânăra soprana Irina Ioana Baianţ. Premiul pentru debut în operă în 2010 a fost adjudecat de soprana Crina Zancu şi anunţat de către Margareta Pâslaru. Cea mai bună solistă de operetă în 2010, soprana Amelia Antoniu însă nu a putut ajunge, din păcate, la gală. Cel mai bun solist de operă în 2010, solistul Operei Române din Cluj, tenorul Marius Vlad Budoiu, a

Radu Beligan şi Mariana Nicolesco
Foto: Diana Murăşan

primit premiul de la un alt clujean şi totodată fost profesor de-al său: actorul Dorel Vişan. Soprana Silvia Sorina Munteanu a fost declarată drept cea mai bună solistă de operă în 2010. A urmat apoi Premiul pentru Critică Muzicală, acordat lui Costin Popa de către fostul ministru al culturii, Theodor Paleologu. Premiul pentru literatura de specialitate a fost acordat profesorului universitar doctor Grigore Constantinescu, autor al unor lucrări importante.

Kelemen Hunor, ministrul Culturii şi al Patrimoniului Naţional, a urcat şi el pe scenă premiind Cel Mai bun Spectacol Muzical al Anului 2010: *Liliacul* de Johann Strauss-fiul, de la Teatrul de Operetă „Ion Dacian”. De altfel, regizorul Răzvan Ioan Dincă a revenit pe scenă ceva mai târziu, tot în calitate de laureat al galei, de aceasta dată primind Premiul pentru Regie.

Alina Cojocaru, „Balerina Deceniului” cum a fost recent supranumită, nu a putut ajunge la eveniment din cauza contractelor stricte pe care le are de onorat la Opera Regală Covent Garden din Londra, dar a transmis mulţumirile sale pentru Premiul de Eleganţă, împreună cu un mesaj emoţionant. Premiul pe Popularitate acordat exclusiv pe baza voturilor cititorilor revistei VIP şi ale iubitorilor de artă lirică a revenit în acest an Feliciei Filip.

Petre Roman a fost cel care a anunţat premiul pentru Educaţie Muzicală, distincţie oferită Smarandei Oţeanu-Bunea, director al Operei Comice pentru Copii.

Irina Baianţ
Foto: Katrin Talbot

Studioul Experimental de Operă şi Balet „Ludovic Spiess” coordonat de Anda Tăbăcaru Hogea a primit Premiul pentru Sprijinirea Tinerelor talente în 2010.

Răzvan Mazilu a primit Premiul pentru Coregrafie de la una dintre actriţele dragi sufletului său, Florina Cercel. Doina Levintza, laureată pentru scenografie şi design costume la prima ediţie a Galei Premiilor VIP pentru Artele Spectacolului Muzical, în 2009, l-a prezentat pe câştigătorul premiului din 2010: Valentin Codoiu. Un premiu special a fost acordat şi pentru organizarea cu succes a ediţiei din 2010 a Festivalului Studenţesc de Opera „VIVA VOX” de la Cluj, coordonat de profesorul doctor Francisc Fuchs.

Venită special în România pentru această Gală după un debut triumfal pe scena Metropolitan Opera New York, soprana Elena Moşuc a primit Premiul pentru Reprezentarea Artei Romaneşti pe Marile Scene. Apoi, baritonul Dan Iordăchescu a fost omagiat pentru întreaga sa carieră.

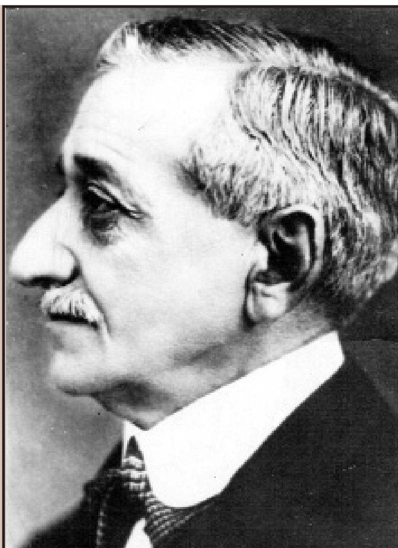
Unul dintre cele mai impresionante momente ale serii a fost acordarea Premiului pentru Evenimentul Anului 2010. În ovaţiile spectatorilor maestrul Radu Beligan a ţinut

Răzvan Ioan Dincă
Foto: Diana Murăşan

un discurs emoţionant anunţând laureata: Mariana Nicolesco, sufletul Festivalului şi Concursului Internaţinal de Canto „Hariclea Darcleé” - Brăila 2010, evenimentul anului la Gala Premiilor VIP pentru Artele Spectacolului Muzical 2010.

Premiul de Excelenţă a fost acordat lui Ioan Holender, românul care a scris istorie în arta lirică mondială, fost manager general al Operei din Viena şi actualmente consilier artistic al Metropolitan Opera New York, al Operei din Tokio şi al celei din Budapesta.

Festivalul Internațional „D.G. Kiriac”

Recenta ediție, a XXVIII-a, a ***Festivalului Internațional de Muzică Corală „Dumitru Georgescu Kiriac”*** a prilejuit și sărbătorirea celor 40 de ani de existență a acestui deosebit de important eveniment cultural.

Au participat 20 de formații corale: nouă coruri mixte, șase coruri bărbătești, trei coruri profesioniste de cameră, un cor mixt de elevi și un grup coral mixt. Printre invitați s-au aflat pe scena festivalului Corul „La Valle” din Padova-Italia (dirijor: Luciano Pengo) și Corala bărbătească de muzică bizantină din Patra-Grecia (director artistic: Stravros Solomos).

Organizatorii, Consiliul Județean Argeș și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, au avut de data aceasta mai mulți colaboratori: Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, Casa de Cultură a Sindicatelor din Pitești, Asociația Națională Corală din România, Filarmonica din Pitești, Casa de Cultură „Preot Ion Ionescu” din Topoloveni, Casa de Cultură „George Topîrceanu” din Curtea de Argeș și Societatea Culturală „Ars Nova” din Pitești.

A avut loc și o întâlnire cu muzicologi, dirjori, compozitori și cadre didactice din învățământul superior muzical. Am fost onorați de aprecierea acordată festivalului de maeștri ai artei corale: Voicu Enăchescu, președintele Asociației Naționale Corale din România, Petre Crăciun, președintele de onoare al aceleiași asociații, și compozitorul Dan Buciu.

Mesajele transmise la întâlnire de reprezentanți de seamă ai muzicii românești, ca Marin Constantin, dirijorul și fonadatorul celebrului Cor de Cameră „Madrigal” de faimă internațională, Mircea Neagu, un mare compozitor contemporan și prieten al Argeșului, ne-au onorat în mod deosebit.

Ca și compozitorul Mircea Neagu, conf. univ. dr. Ioan Golcea, de la Universitatea Națională de Muzică din București, a remarcat pe lângă activitatea regretaților dirijori ai Argeșului Alfons Popescu, pr. Ion Ionescu și Emanoil Popescu și vasta și *competitiva activitate muzicală și dirijorală a „cvartetului” Moise Mitulescu, Marius Giura, Dumitru Croitoru, Magdalena Ioan... care au contribuit în mod deosebit la renumele artei corale a județului și a țării*.

În cadrul celei de a XXVIII-a ediții a festivalului s-au remarcat corurile: „Credo” (dirijor: pr. Gheorghe Neacșu), corul mixt „preot Ion Ionescu” din Topoloveni (dirijor: pr. Ion Isăroiu), Corala bărbătească „La Valle” din Padova, Italia (dirijor: Luciano Pengo), corul mixt „Orfeu” din Curtea de Argeș (dirijor: Alexandru Ionescu).

Un concert aparte, susținut în festival la un nivel artistic superior și mult *savurat* de public, a fost cel al corului „Divina Armonie”, dirijat de Marius Firca. Repertoriul acestui prestigios cor a cuprins unele din cele mai valoroase pagini din creația corală românească inspirate din folclor, semnate de compozitorii: Gheorghe Bazavan, Gheorghe Danga, Alexandru Pașcanu, Ion Vidu, Pretorian Vlaiculescu, Teodor Bratu.

Prezența „Madrigalului” bucureștean (dirjor: Emanuel Pecingină) și îndeosebi a Corului și Orchestrei simfonice ale Filarmonicii din Pitești (dirijor: Silviu Deaconescu) în cea de a XXVIII-a ediție, prin concertele susținute, a ridicat și mai mult prestigiul festivalului. Revelația concertelor din această ediție a fost, cum era și de așteptat, interpretarea extraordinară dată unor repertorii corale cu lucrări ale perioadei renascentiste muzicale, dar și ale modernismului muzical, de Corala „Ioan Cristu Danielescu” din Ploiești (dirjor: Valentin Gruescu), „Pro Musica” din Târgoviște (dirijor: Florin Badea) și, nu în ultimul rând Corul de Cameră „Preludiu”, dirijat de inegalabilul Voicu Enăchescu.

Corul „Ars Nova”, formația gazdă permanentă a festivalului, dirijată de directorul artistic prof. Gheorghe Gomoiu, a evoluat la această ediție pentru prima dată și sub bagheta unui tânăr dirijor, Gheorghiță Stroe.

La cuvintele de laudă adresate inițiatorilor și directorilor Festivalului profesorilor Costin Alexandrescu și Gheorghe Gomoiu, se cuvine să adăugăm și marea recunoștință și mulțumire a publicului meloman piteștean argeșean pentru asigurarea continuității acestei remarcabile manifestări artistice.

Moise MITULESCU

Un caz de dublă identitate

(replică la **Risum teneatis** de F. Popovici)

Curios limbaj pentru cineva mereu preocupat de lucruri subtile (și, cel mai adesea, indigeste), cineva care, în doar câteva pagini (un studiu despre Ștefan Niculescu) îi evocă, en-gros, pe Chomsky, Derrida, Heidegger, Holzwege, Levi-Strauss, Hofstadter, Prigogine, Aristotel, Xenakis, Penrose, Nattiez... (oare de ce-o lipsi Wittgenstein?). O, vanitas...

Saltul la calomnia groasă (nu singular, aflu) și felul în care “polemizează” Fred Popovic, seamănă, izbitor de mult, cu cel al lui Alcibiade. Poate să spună orice despre oricine (a mai făcut-o), fără nici o dovadă, își poate contrazice, fără nici o ezitare, propriile afirmații, poate incrimina *mahalaua giuleștiană*, ignorând-o total pe cea brăileană (apropiată lui), mult mai suculentă... Pe scurt, o probă clasică de lichelism.

Că onorabilului Fred Popovici nu-i place poetul Valentin Petculescu, nu-i nici o problemă. Cu atât mai mult cu cât s-au pronunțat elogios despre subiect literați care, oricum, sunt mai în temă: Ovid Crohmălniceanu, Eugen Simion, Ion Bogdan Lefter, Ioana Pârvulescu, Bogdan Ghiu etc. (Își amintește Fred Popovici că, doar cu câteva luni în urmă, îmi spunea, entuziast, că amica sa, distinsa poetă Doina Uricariu, mă consideră un mare poet?)

Că onorabilul Fred Popovici vede cariera mea de profesor ca fiind “minusculă”, “insignifiantă”, iar nu-i nici o problemă. Să vedem, doar, și să comparăm: eu (Valentin Petculescu) - 30 de ani la liceele de muzică *Enescu* și *Lipatti*, în paralel - 5 ani la Conservator (UNMB) și 10 ani la Universitatea *Spiru Haret*, la care se mai adaugă și 5 cărți de specialitate și un doctorat; el (Fred Popovici) - câțiva ani la *Enescu* și alte școli din București, un an la Conservatorul din Iași, apoi la Ministerul Culturii, la care se mai adaugă, cu siguranță, niscai rapoarte, referate, chitanțe, mă rog, de-ale funcționarului. No comment.

Că aceluiași onorabil Fred Popovici nu-i place cronicarul “improvizat” (adică subsemnatul) este, din nou, dreptul domniei sale. Dar să pretindă că m-aș uita la o partitură contemporană ca, să zicem, vițelul la poarta nouă, e un pic excesiv. Epustuflant chiar! A citit el lucrarea mea de doctorat (*Vieru - creația concertantă*)? Sau, dacă nu-i dai cu Prigogine, fractali și *efectul de vizieră*, nu exiști?

Fred Popovici este, indiscutabil, o natură complexă și contradictorie. Trăiește sub o dublă identitate: ca onorabil franțuzit, englezit, latinit - scuze pentru barbarism! - în fond, ca prețios-ridicol este, din fericire, minoritar; ca “polemist” (din bestiarul României Mari) - este, din păcate, majoritar.

P.S. Mi-a plăcut o vorbă pe care-am auzit-o nu demult: “*Să mă ardă o ciorbă grasă, nu o supă chioară!*”

E-n cestiune!

Valentin PETCULESCU

Copiii de la Radio împlinesc... 65 de ani!

Primăvara muzicii, aşa cum am denumit acest ansamblu, în monografia dedicată istoriei primei jumătăţi de veac de existenţă, formaţia sortită a rămâne veşnic tânără prin schimbul de generaţii împlineşte anul acesta 65 de ani. Cu această ocazie, într-o duminică de noiembrie, a avut loc în Studioul de concerte „Mihail Jora" o „petrecere aniversară". Sub conducerea dirijorului Voicu Popescu, Corul de copii Radio îşi continuă profilul de activitate prin recitaluri, participări în programele concertelor stagiunii simfonice, colaborări la diferite tematici în manifestările culturale. Prezent la peste 50 de concursuri şi festivaluri naţionale şi internaţionale, Corul de Copii Radio a fost recompensat în anul 2004 cu titlul de AMBASADOR Cultural al Uniunii Europene, distincţie primită cu 3 ani înaintea intrării României în rândul ţărilor membre.

De asemenea, merită amintit că şi în intervalul parcurs de la sărbătorirea celor şase decenii, în 2005, prezenţele internaţionale s-au făcut remarcate. Menţionăm astfel participarea la Orchestrada Universală de la Brive, la Gaillard – Franţa 2005, participarea la Festivalul Internaţional de Muzică Polifonică "VOCI D'EUROPA" de la Porto Torres şi Cagliari, Sardinia, alături de "Dresdner Kammerchor", Corul Conservatorului din Moscova, Coro Poliphonico Torritano, Complesso Musica Antiqua, 2006, un turneu cu concertul-spectacol "STRĂLUCIRILE APEI" de Serge Folie la Lyon (4 spectacole), Savigni şi Fezan – Franţa 2007, participare cu proiectul "ROMANIAN ROOTS" ("Amprente") la SIMPOZIONUL MONDIAL DE MUZICĂ CORALĂ de la Copenhaga – Danemarca, Concerte la Opera House, Diamantul Negru (Biblioteca Regală) şi Grădinile Tivoli în faţa unui public alcătuit din cca. 1500 specialişti şi iubitori ai muzicii corale din toată lumea, 2008, participare în cadrul Festivalului EUROPA MUZICALE cu două concerte dedicate zilei Europei la Neudrossenfeld Schloss – Germania 2009, participare la Festivalul "LET THE FUTURE SING" – Suedia, unde s-au prezentat 10 coruri de notorietate mondială – 2009. Ansamblul a susţinut un concert în cadrul Festivalului de Muzică Veche Bucureşti, unde a participat la punerea în scenă a lucrării „Magnificat anima mea Dominum" de J.S.Bach alături de orchestra baroc belgiană „Il Gardelino" şi clavecinistul Ketil are Hausgang - 2010.

Concertul a avut totuşi un profil deosebit, organizatorii propunând publicului o sărbătorire realizată în compania celor mai apreciate formaţii corale existente în prezent în Bucureşti: **Corul Sound al Casei de Cultură a Studenţilor Bucureşti**, dirijor Voicu Popescu, **Corul Madrigal,** dirijor fondator Marin Constantin, **Corul Preludiu,** dirijor Voicu Enăchescu şi **Corul Academic Radio**, dirijor Dan Mihai Goia. Publicul a adăugat aplauzelor meritate de interpreţi şi bucuria de a asculta „formaţia de prichindei", reuniţi într-o grupă corală ce pregăteşte membrii selectaţi pentru viitoarele stagiuni, garanţie că „primăvara muzicii" îşi continuă existenţa.

Impresia generală a acestei întâlniri corale rămâne cea emoţionantă a dialogului dintre generaţii, majoritatea spectatorilor fiind alcătuită din părinţi sau din foşti corişti. Conform tradiţiei, programul, ajuns la momentul final, a adus pe scenă mulţi nostalgici ai copilăriei petrecute în ambianţa Corului de copii, amintindu-şi de maeştrii Vanica, Vicică, Văcărescu, pentru a cânta *Valurile Dunării*, acum sub conducerea lui Voicu Popescu, şlagărul ansamblului de-a lungul anilor.

Radu Zvorişteanu

Ne amintim cu tristeţe, la momentul despărţirii definitive, de nobilul muzician care a fost maestrul Radu Zvorişteanu. Întreaga sa existenţă în lumea artei se leagă, cu pasiune, devotament şi dăruire, timp de multe decenii, de istoria formaţiilor simfonice şi camerale ale Societăţii Române de Radiodifuziune. Artist format la Conservatorul bucureştean, unde a beneficiat de îndrumarea unui maestru al Filarmonicii, violonistul Alexandru Teodorescu, perfecţionându-se în interpretare şi prin sfaturile doamnei profesoare Cecilia Niţulescu Lupu, consolidând pregătirea teoretică, de creaţie muzicală cu Paul Constantinescu şi Mihail Jora, Radu Zvorişteanu s-a impus ca un profesionist de elită. El a răspuns prin vocaţia sa solicitărilor interpretative ca violonist, dirijor şi creator de formaţii în cadrul Radiodifuziunii române. Aproape un sfert de secol, între 1962-1986, s-a remarcat ca un remarcabil concertmaestru, a relaţionat cu maximă exigenţă, de la primul pupitru al ansamblului de care răspundea, cu toţi şefii de orchestră care au condus concertele Orchestrei Naţionale Radio în ţară şi în turneele internaţionale. De asemenea a dirijat Orchestra de cameră Radio, a iniţiat şi îndrumat Orchestra de cameră fără dirijor (1966), Orchestra de cameră „Pro Mozart" (1975) şi, cu remarcabil spirit pedagogic, a condus Orchestra de studenţi a Conservatorului (între 1970-1980). Interesat de promovarea diversităţii genurilor muzicii instrumentale, Radu Zvorişteanu creează, împreună cu valoroşi interpreţi din cadrul Orchestrei Radio, şi o formaţie de cvartet care a acordat în concertele sale o atenţie aparte muzicii româneşti, cântând lucrări de Drăgoi, Negrea, Stephănescu, Andricu, Caudellla, Mendelssohn, multe preluate în fonoteca Radio, alături de înregistrări realizate ca dirijor, din repertoriul universal.

Pentru melomanii care au urmărit stagiunile desfăşurate în Studioul de concerte al Radioului sau în sala Ateneului Român, prezenţa în fruntea ansamblului simfonic a lui Radu Zvorişteanu a însemnat o certitudine a calităţii întregii orchestre, conferind de asemenea siguranţă tuturor dirijorilor cu care colabora. Cultura profesională, stăpânirea stilurilor muzicale, de la baroc şi clasic, la romantism şi modern, se remarca de asemenea în superbele sale momente solistice. Neîndoios, faptul că cei doi fii ai săi, violoniştii Virgil Zvorişteanu şi Bogdan Zvorişteanu s-au afirmat în calitate de concertmaeştri ai unor mari orchestre europene asemenea tatălui lor, spune mult despre modelul reprezentat de Radu Zvorişteanu, un nume de onoare al artei noastre naţionale din cea de a doua parte a secolului XX. La pragul intrării în eternitate, cu preţuirea şi recunoştinţa meritată, ne plecăm acum cu emoţie, mulţumindu-i pentru tot ce a dăruit vieţii muzicale româneşti.

Pagină realizată de Grigore CONSTANTINESCU

Popasuri enesciene

Corina BURA

Luna octombrie produce întotdeauna o emoție aparte în viața artistică a marilor orașe, fiind mereu legată de o nouă etapă a ciclului vieții spirituale marcate de deschiderea stagiunilor muzicale şi teatrale. De cele mai multe ori afişele îmbie melomanii cu programe atât de interesante susținute de renumiți dirijori sau solişti încât de multe ori simți regretul că nu te poți multiplica pentru a participa la cât mai multe asemenea evenimente.

Am reținut un recital vocal-instrumental care a avut loc în Aula Palatului Cantacuzino, moment inaugural al unui Festival Internațional desfăşurat sub genericul *Popasuri enesciene,* aflat la cea de-a doua ediție. Acesta a fost inițiat de o Societate japoneză care are ca obiect promovarea muzicii româneşti (Romanian Music Society in Japan), organizație care s-a asociat cu Centrul de Excelență al Universității Naționale de Muzică din Bucureşti. Acțiunea şi-a găsit sprijinitori la UCMR, la Teatrul Național de operetă „Ion Dacian", Fundația Culturală „Aurora Ouatu" din Piatra Neamț, Muzeul „Vasile Pârvan" din Bârlad, Fundația „Prieteni muzicii – Serafim Antropov, reviste muzicale şi posturi de radio, deoarece tinerii artişti au susținut programe atractive şi diversificate nu numai în Capitală, ci şi în câteva oraşe ale Moldovei.

Primul concert a fost deschis şi mai apoi încheiat de violonista japoneză **Maria Hara** cu *Lăutarul* din *Suita Impresii din copilărie* de **George Enescu**, respectiv *Sonata pentru vioară şi pian* de **Francis Poulenc**. Tânăra violonistă (n.1991) şi-a început inițierea muzicală la Viena, luând astfel contact de la o vârstă fragedă cu spiritul european de care rămâne ataşată chiar dacă în momentul de față este studentă la Universitatea de Muzică şi Arte Plastice din Tokio. Prezența sa a fost marcată de un puternic dinamism pe care l-a etalat în mişcările rapide (*Allegro con fuoco* şi *Presto tragico*) ale *Sonatei a IV-a, op.119* scrise de

Andra Frățilă, Eliodora Falan, Maria Hara şi Diana Murăşan

Poulenc între 1942-1943, cu finalul revizuit în 1949. Crenelurile temei dominante, regăsite ipostaziate într-un cvasi moto perpetuo la final, au fost redate cu mult aplomb, în timp ce finețea şi misterul celei de a doua teme şi a celei din *Intermezzo - Très lent et calme* - i-au oferit prilejul de a-şi modela şi colora sonoritatea într-o manieră adecvată rafinatului stil al muzicii franceze. Maria Hara s-a simțit cert apropiată de un segment al universului enescian pe care l-a intuit just într-o interpretare plină de bună dispoziție a celebrului „Lăutar". Pentru recitalurile care au avut loc în Moldova tânăra artistă a pregătit *Tzigane* de Ravel, *Şase dansuri româneşti* de Béla Bartók, *Sonata nr. 6* de Eugène Ysaÿe ş *Sonata KV 301* de Mozart.

Rămânând în perimetrul instrumental, o excelentă impresie a făcut deja lansatul violoncelist **Ştefan Cazacu** prin sunetul său puternic, vibrant, pus în valoare de celebra *Vocaliză* a lui **Rahmaninov**, şi prin siguranța şi bunul gust cu care a executat *Poloneza pentru violoncel şi pian* de **David Popper**. Într-un recital care a adus pe scenă şi voci, acestea au reprezentat un mare punct de atracție prin reprezentantele lor, soprana **Valentina Nafornița** şi mezzosoprana **Andreea Iftimescu**. Prima a interpretat două arii extrase din **Puccini** (*O mio babbino caro* din *Gianni Schicchi* şi aria Musettei din actul **II** al operei *La Bohème*). În pofida tinereții sale, Valentina Nafornița este deja o artistă cunoscută, care are şi un plăcut joc de scenă adăugat la frumoasele calități vocale. Glasul său cristalin se asociază cu o tehnică stăpânită care-i asigură omogenitate pe toate registrele, iar acutele sunt emise cu acuratețe. Andreea Iftimescu a preferat repertoriul francez, evoluând pe binecunoscuta arie *Mon coeur s'ouvre à ta voix* din *Samson şi Dalila* de **Saint Saëns.** Remarcabile au fost susținerea şi emisia sonoră din registrul grav, iar desfăşurarea liniei melodice a avut o continuitate deosebit de expresivă. Frumos, dar totuşi mai încifrat a apărut liedul enescian *Du conflict en douleur* pe versuri de Clément Marot, care primeşte adevărata forță atunci când este cântat alături de celelalte din celebrul ciclu.

Valentina Nafornița

Foto: Mihai Cosma © 2010

În final, trebuie felicitată pianista **Eliodora Falan** care a secondat întreaga echipă cu un deosebit simț al partenerului-acompaniator şi care a urmărit cu mult profesionalism intențiile interpreților. Pianistica Eliodorei Falan este clară şi bine adaptată în relația sonoră a duo-ului, prezența sa făcându-se remarcată fără ca vreodată să acopere vocea sau vioara. Comentariile conducătorului Centrului de Excelență, prof. univ. dr. Mihai Cosma, invitații din partea Ambasadei Japoniei şi un public numeros au asigurat atmosfera propice unei seri foarte reuşite.

Festival Internațional de Orgă (I)

Corina BURA

După două ediții foarte interesante ale unui Festival Internațional de Chitară şi debutul unuia închinat bandoneonului şi acordeonului (2009), iată că începutul stagiunii care se desfăşoară la Studioul „Mihail Jora” de la Radio a propus o călătorie în lumea fascinantă a orgii, instrument la îmbogățirea repertoriului căruia şi-au adus însemnate contribuții cei mai mari compozitori din toate timpurile. Desfăşurat între 1 şi 11 octombrie manifestarea *Seri cu orgă la sala Radio* a fost structurată pe perechi de concerte au pus într-o virtuală competiție renumiți organişti din Europa şi din România. Întâi octombrie a coincis cu sărbătorirea la nivel mondial a Zilei Internaționale a Muzicii, şi, pentru a echilibra talerele Balanței astrale, aceasta a fost încredințată organistei **Ilse Maria Reich**, artistă care şi-a început şi dezvoltat cariera în România, actualmente desfăşurând o intensă activitate în Germania atât ca interpret cât şi în calitate de pedagog. Bineînțeles că lucrarea de deschidere a fost la înălțimea momentului, întrupată în *Missa cu orgă* a marelui **Johann Sebastian Bach**, BWV 669-689, un lanț de 20 de chorale, prelucrate din *Clavierübung* **III**, care, timp de 45 de minute, desfăşoară arta contrapunctică a Marelui Cantor în toată magnificența ei. Interpretarea s-a distins printr-un discurs muzical solid construit, o mare unitate timbrală şi de tempo, care au imprimat o deosebită claritate desfăşurării vocilor.

Amintind parcă de structura *Partitei pentru vioară solo în si minor*, unde fiecăreia dintre mişcările principale i se ataşează un *Double* (care în cazul bachian are aceeaşi identitate armonică), cel de-al doilea recital al serii a fost susținut de **Marcel Octav Costea**, muzician care printre multe alte funcții o are şi pe aceea de capelmaistru şi organist al Catedralei Sf. Iosif. Temperamentul său artistic preferă bogăția sonoră în plan vertical, astfel că a ales şi s-a desfăşurat pe un repertoriu extras din lucrări care aparțin marii tradiții a muzicii romantice franceze. Începând cu **César Franck**, rând pe rând au defilat într-un lanț sonor creații semnate de **Marcel Dupré** (care mărturisea : *„...îmi plac armoniile colorate...le ador...”*), **Paul de Maleingreau** (unde, pe lângă anumite formulări ce pot fi socotite a fi de extracție franckiană sau cu aer impresionist, compozitorul dezvoltă totuşi un stil personal caracterizat printr-un cvasi ostinato, amplificator al tensiunilor deja create prin pachete armonice), **Louis Vierne** (cu stilul său plin de eleganță şi limpezime) în sfârşit **Jehan Alain** (cu o operă care descoperă un artist a cărui sinceritate şi spontaneitate sunt excepționale). Acest recital poate fi caracterizat printr-o expresie-motto atribuită lui Vierne : *„Je n'ai eu qu'un seul but: emouvoir”*.

A doua seară a realizat introducerea în universul german al muzicii scrise pentru orgă prin prestația excepțională a lui **Martin Schmeding**. Recitalul a debutat cu o transcripție a Uverturii la oratoriul *Paulus* de **Felix Mendelssohn-Bartholdy** realizată de însuşi M. Schmeding, desfăşurată într-un crescendo plin de măreție şi fantezie timbrală, ca apoi să continue cu o lucrare extrem de dificilă aparținând lui **Bach,** *Toccata, Adagio şi Fuga în Do major BWV 564*. Scrisă într-o tonalitate care nu oferă prea multe, într-o tehnică mozaic destul de dificil de legat, opusul a surprins prin inedit - ceea ce arată că sec. al XX-lea nu face decât să reinterpreteze sau să reitereze idei aflate deja în arsenalul unor timpuri pe care urmaşii s-au încumetat să le creadă apuse. Într-o dispoziție la fel de dramatică s-a desfăşurat şi *Fantezia în fa minor* KV 608 de **Mozart,** tocmai pentru a pregăti *Moto ostinato* şi *Final* din *Muzica de duminică* scrise de **Petr Eben** (m. 2007), unul dintre cei mai cunoscuți compozitori ai Cehiei - opus de mare amploare, care dezvoltă din nuclee modale linii melodice stranii, cu tentă expresionistă (legate poate de trecerea sa prin Buchenwald), tratate spre final în manieră franckiană şi dramatism lisztian. Recitalul a continuat cu binecunoscutele fugi nr. 1, 2 şi 5 selectate din ciclul scris de **Schumann** pe tema BACH şi cu o altă lucrare modernă aparținând lui **Jean Guillou** (n.1930), *Toccata,* care are drept *initium* tot un nucleu de 4 sunete care se amplifică prin varii tratări, mai mult pointiliste, ceea ce presupune apariția unor salturi care se amplifică, dublate în final de poliritmie. Spre marea satisfacție a auditorului, Martin Schmeding a inclus o capodoperă a literaturii organistice : *Sonata în do minor Psalmul 94* de **Julius Reubke.** Complexa instrucție muzicală (organist, dirijor, compozitor şi profesor) este însoțită de o natură romantică pe care o dezvăluie odată cu apariția planurilor lirice, vădind o mare participare afectivă relevată prin gestică, legato şi frazare. Depăşind cu multă spontaneitate blocarea aceluiaşi registru care a creat momente de „disconfort” organistei engleze Jennifer Bate cu prilejul inaugurării instrumentului (în treacăt fie spus, cei care au semnat la acel timp cronici laudative nu prea s-au zărit a fi în sală...) Martin Schmeding a mai oferit un bis extras din choralele bachiene. Pendantul a fost realizat prin recitalul la 4 mâini susținut de cuplul Dan Racoveanu şi Fernanda Romila, care şi-au construit un program extrem de inteligent, alternând fiecare dintre cele *Patru Chorale op.19* scrise de Kreutzorganistul **Christian Gottlob Höpner** cu *Fantezia KV 608* şi *Fuga în sol minor KV 401* de **Mozart** – alegere nu întâmplător făcută, deoarece factura lucrărilor lui Höpner este una romantică, îi timp ce opusurile mozartiene stau cu fața spre plurivocalitatea barocă. Ideea a fost continuată prin asocierea lor cu *Fantezia de Concert în do minor* din op. 36 de **Adolf Friedrich Hesse** (prelucrată pentru 4 mâini de Matthias Mittermair), a *Preludiului şi Fugii în La b major* de **Emanuel Schönfelder** şi a *Fanteziei în fa minor* aparținând lui **J. N. W. Kühne,** realizându-se o adevărată călătorie în perimetrul muzicii romantice germane din secolul al XIX-lea, mai puțin cunoscute, am spune „eşalonul secund”. Partea a doua a urmat acelaşi tipar : Mozart – *Fantezia KV 594* încadrată de cea a lui Hesse *op.87* şi de *Sonata în sol minor op.50* scrisă de **Leberecht Baumert,** în două mişcări, *Maestoso/Allegro moderato*. Cei doi interpreți împart aceeaşi educație, cultură şi valori spirituale, astfel că sincronizarea lor a fost perfectă, ei conspirând în tălmăcirea acestei muzici generoase care în formula dată primeşte noi dimensiuni şi transpune ascultătorul în spațiul sacru al catedralei, ce se construieşte din blocurile impresionantelor acorduri.

(va urma)

Simpozion internațional la Constanța

MARE SIMPOZION MARE! anunța, cu umor de iunie, foaia constănțeană „Răcnetul Artei", sub deviza aluzivă „Simt enorm și văd monstruos". Ca orice împricinat recidivist, m-am grăbit să răspund chemării inopinate a organizatorilor (scuzabilă într-un an de criză care-și respectă, din nenorocire, previziunile). Și ce să vezi? Era vorba chiar de ediția a doua a beneficelor întruniri inter-artistice desfășurate sub auspiciile Facultății de Arte a Universității constănțene Ovidius, o sumă de manifestări muzical-teatral-plastice impresionante prin actualitatea dezbaterilor și diversitatea subiectelor propuse.

Prima ediție a acestui eveniment a fost prilejuită, cu un an în urmă, de sărbătorirea unui deceniu de existență a Facultății de Arte, o facultate care are acum nu mai puțin de 5 secții: Pedagogie muzicală, Interpretare muzicală – Canto, Pedagogie arte plastice și decorative, Artele spectacolului – Actorie și Coregrafie! Și, poate mai relevant este faptul că profesorii de aici, absolvenți ai instituțiilor de profil din capitală, se implică în angrenajul instructiv-didactic cu profesionalismul și dăruirea unor caractere absolut admirabile. Începând cu doamna prof. univ. dr. Carmen Cristescu – cea care anul trecut, în calitate de decan, a inițiat laboriosul demers al organizării manifestărilor aniversare și a primului simpozion interartistic constănțean – și continuând cu lector univ. dr. Mariana Frățilă, lector univ. dr. Daniela Hanțiu, prof. univ. dr. Floricica Rădulescu, conf. univ. dr. Radu Niculescu, conf. univ. dr. Daniel Sărăcescu, conf. univ. dr. Daniela Cojocaru, echipa de profesori de la secțiile Pedagogie muzicală și Artele spectacolului, organizatori activi ai manifestărilor, a fost completată, ca și anul trecut, de Adrian Roșu de la secția Canto (la fel de talentat ca interpret, precum și ca acompaniator la un instrument mai puțin „clasic": țambalul!).

Ca și în 2009, simpozionul propriu-zis a fost precedat de o seară inaugurală în care s-au acordat diplome de excelență personalităților (profesori sau colaboratori) care au susținut constant activitatea Facultății, programul artistic al serii inaugurale fiind alcătuit în întregime din evoluții de calitate ale studenților (Larisa Ciortan, Alexandru Naș, Andrada Dedu, Cristiana Drăgan, Mihail Todier – secțiile Pedagogie muzicală și Coregrafie) și colaboratorilor lor – dansatorii Alina Radu și Daiana Dobre. Epuizantă ca ritm de desfășurare dar incitantă s-a dovedit a fi chiar prima zi a sesiunii de comunicări, presărată cu minispectacole inedite care reînviau atmosfera sfârșitului de secol XIX.

Generoasă prin multiplele deschideri oferite, tematica de anul acesta a Simpozionului – „Tradiție și inovație, identitate și globalism în arta contemporană" – a inspirat comunicări originale pe care le-am audiat în ambianța noii săli de conferințe a Universității, beneficiară a unor dotări moderne. Simpla enumerare a titlurilor celor 26 expuneri provenind din România și Republica Moldova cred că este absolut relevantă pentru a sugera amplul spectru de preocupări axate pe multiple direcții de cercetare: „De la arhaism la modernitate în limbajul artei sunetelor" – conf. univ. dr. Daniela Cojocaru, „Arta intermedială, expresie a globalismului postmodern" – lect. univ. dr. Gheorghe Caruțiu, „Considerații privind demersul evolutiv al limbajului scenic din perspectiva contemporaneității" – prof. univ. dr. Ștefan Velniciuc, „Citatul - procedeu de investigare a statutului spectacolului coregrafic contemporan" – lect. univ. dr. Anca Mândrescu, „Morfologia limbajului vizual; relația formei cu spațiul" – prep. univ. Ovidiu Felipov, „Heraldici contemporane" – prep. univ. Sânziana Romanescu, „Privire analitică asupra Sonatei pentru pian K.283 de W.A.Mozart" – asist. univ. Iliana Velescu, „Tradiție și modernitate în pictura religioasă dobrogeană din secolul XX" – lect. univ. Eduard Andrei, „Tradiția școlii dobrogene de pictură – program național identitar – conf. univ. dr. Daniela Țurcanu-Caruțiu, „Expresionismul în sunet și culoare" – prof. univ. dr. Floricica Rădulescu, „Ecouri spaniole, sonorități autohtone și tendințe înnoitoare în muzica cultă latino-americană din secolul trecut" – lect. univ. dr. Mariana Frățilă, „Tehnica *Extended Piano* în ciclul de lucrări *Makrokosmos* de George Crumb" – asist. univ. Octavian Velescu, „O experiență românească de ultimă oră" – prof. univ. dr. Adriana Popovici, „Tradiție și inovație în învățământul vocațional" – lect. univ. dr. Mirela Kozlovsky, „Spectacolul pentru copii și tineret dincolo de limite și limitări" – lect. univ. dr. Janine Stavarache, „Divertismentul și educația" – lect. univ. dr. Dumitru Lupu, „Exerciții coregrafice: Tehnici de predare a dansului scenic popular" – conf. univ. dr. Zoia Guțu, „Valențele formative ale dansului scenic popular" – lect. univ. Maia Dohotaru, „Impostația vocii vorbite" – prof. univ. dr. Vera Mereuță, „Tabăra ca sistem de organizare a creației contemporane" – asist. univ. Alice Dinculescu, „Abordări neconvenționale în artele vizuale contemporane" – asist. univ. Anamaria Avram, „Specificul managementului echipei de proiect și sisteme de informare ale managementului" – lect. univ. Maria Cozma, „Revelația sacrului în obiceiurile folclorice românești" – prof. univ. dr. Gheorghe Oprea, „Marin Constantin – un corifeu al muzicii corale contemporane" – prof. univ. dr. Mariana Popescu, „Probleme de ordine și echilibru creator" – conf. univ. dr. Radu Niculescu, „Direcții și repere stilistice în componistica muzicală românească contemporană" – prep. univ. Andreea Bratu. Cele două zile ale dezbaterilor au fost completate cu două evenimente speciale: expunerea, în aceeași sală de conferințe, a lucrărilor pictorului Constantin Apostol (a căror sursă de inspirație, profund ancestrală, viza implicarea elementelor zoomorfe și antropomorfe în tematica mitologică românească) și lansarea volumului Mirelei Kozlovsky intitulat „Muzica dialectului meglenoromân în actualitate" - Editura UNMB (rod al unor îndelungate cercetări etno-sociologice, cu aplicabilitate în plan muzical).

În cea de-a treia zi a manifestărilor, Sala Senatului a găzduit festivitatea de decernare a titlului de Doctor Honoris Causa domnilor Gheorghe Oprea, Ștefan Velniciuc și Florin Zamfirescu, profesori universitari doctori la UNMB și, respectiv, UNATC, moment încărcat cu un surplus de emoție datorită harului oratoric al profesorului Oprea, dar și construcției actoricești a sensibilelor discursuri de mulțumire alcătuite ad-hoc de profesorii actori.

Cred, însă, că această a doua ediție a Simpozionului organizat sub egida Universității Ovidius s-a detașat de alte evenimente similare prin tenta umoristică de bună calitate imprimată de plasarea unei asemenea tipologii evenimențiale „serioase" în contextul atmosferei tipice sfârșitului de secol XIX. Asemănările izbitoare dintre personajele caragialești și cele care ne înconjoară în fatidicul veac XXI au impulsionat profesorii și studenții-actori să recreeze farmecul ironic al lumii lui nenea Iancu. Fermecător interpretat *live* de actorul Geo Dobre, Caragiale a sosit în parcul Universității Ovidius pentru a prezida parada costumelor de epocă (o sarcastică prezentare de modă, cu trimitere directă la realitatea cotidiană), intermezzo-urile muzicale, dar și colajele cupletistice „D'ale lui Caragiale", „Ș-avea un picior". Îngemănând remarcabil verva scânteietoare a replicilor cu aplombul unei mișcări scenice gradate expresiv și din punct de vedere coregrafic, grupa de tineri actori a reușit să transmită numerosului auditoriu bucuria implicării totale în actul artistic, cu atât mai mult cu cât, în anii „de criză" ai secolului XXI, divertismentul a devenit – din subtila metamorfoză a unei forme acceptate de artă, așa cum e promovată ea de societățile de televiziune și, în general de mass-media – un veritabil model de viață.

„Că natura simțitoare și inteligheția fără pereche a artiștilor iar nu le-au dat pace și-au scris, au scris și-or zice din toate cele ce le-a frământat mintea și le-a ars sufletelul..." (Didina Pampon – *Mare simpozion! Mare!*, „Răcnetul Artei" – nr. unic / Constanța, 2010).

Și-or mai scrie, sperăm noi, și la anul, în ciuda înfricoșatei crize ce va să fie...

Loredana BALTAZAR

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

INSTRUMENTE STRUCTURALE 2007-2013

MUSICUS 3

Proiectul „MUSICUS" demarat de Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională se află în a patra lună de desfășurare.

În această perioadă au fost elaborate anunțurile de presă și articolele detaliate privind desfășurarea progresivă a proiectului publicate în revista Actualitatea Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Au fost demarate procedurile de achiziție pentru serviciile de printare, concepție grafică și tehnoredactare pentru broșurile ce vor oglindi acțiunile de promovare și diseminare a rezultatelor.

Au fost înaintate Autorității de Management: Raportul de Progres (4 exemplare) precum și planul de lucru aferent.

S-a asigurat un manangement de proiect de calitate prin repartizarea sarcinilor, urmărirea termenelor de execuție și respectarea prevederilor contractuale dintre UNMB și prestatorii de servicii.

S-a putut constata îmbunătățirea parametrilor de eficiență a activității administrative, de evaluare și de sinteză.

Prof.univ.dr. Mihai Cosma, Director Proiect
Asist.cercet. Andra Mihaela Frățilă, consultant științific

Departamentul de Cercetare Ştiințifică şi Activități Artistice
al Universității Naționale de Muzică din Bucureşti.
Tel/fax: 021 311 25 45
Email: dcsaa@unmb.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ GUVERNUL ROMÂNIEI INSTRUMENTE STRUCTURALE 2007-2013

Mac OS – o soluție ideală pentru prelucrare, stocare și recuperare de date

Universitatea Națională de Muzică din București este o instituție cu o bază de date complexă, care a pus adesea probleme din cauza lipsei de dotări cu sisteme de operare și aparatură IT performante.

Datele informatice de pe orice mediu de stocare sunt supuse riscului de alterare sau chiar de pierdere, cu consecințe dramatice asupra activității noastre. De asemenea, existența virușilor informatici (care sunt mereu în avans față de mijloacele de protecției a datelor) au pus în pericol baza noastră de date și au făcut aproape imposibilă stabilirea unor măsuri de apărare a informațiilor și a bazei de date.

După cum se știe, alternativa sistemului de operare utilizat de marea majoritate a europenilor (Microsoft Windows) o reprezintă computerele cu o tehnologie de cel mai înalt nivel, aparținând firmei americane Apple, care utilizează propriul sistem, Mac OS. Cunoscute sub denumirea colocvială de *Mac*-uri, calculatoarele Macintosh oferă în momentul de față poate ce mai sigură variantă de stocare și prelucrare a datelor, atât din punctul de vedere al sistemului foarte avansat și al paletei foarte largi de soft-uri performante cât și din punctul de vedere al protecției datelor de virușii informatici. Deși numărul de viruși pentru acest sistem de operare este în mod curent considerat nesemnificativ, compania BitDefender a sugerat utilizatorilor de Mac-uri folosirea unui antivirus special creat pentru Mac OS X, care încearcă să prevină infectarea datelor cu diferite tipuri de viruși, ca răspuns la răspândirea galopantă a virușilor de Mac constatată în ultimele luni.

Recuperarea datelor de pe un calculator Macintosh este mult mai ușoară, fiind la îndemâna oricui (nu necesită prezența unui specialist IT), datorită aplicației *Time Machine*, din cadrul Mac OS X 10.6. Este un soft creat de Apple special pentru back-up, utilizatorii putând recupera date atât din computer cât și de pe un hard disk extern, conectat prin intermediul unui USB. Recuperarea se face de la nivelul sistemului până la nivelul fișierelor cele mai mici, chiar și a fișierelor individuale, cum sunt poze, contacte, documente Office etc. Acest soft lucrează foarte ușor cu aplicații precum iWork, iLife sau alte programe compatibile, recuperarea fiind posibilă fără a părăsi aplicația.

Schimbarea sistemului Microsoft Windows cu concurentul său Mac OS X a facilitat procesul de prelucrare, stocare și recuperare a datelor într-o perioadă relativ scurtă, reducând semnificativ timpul și munca utilizatorilor de computere din cadrul departamentului nostru.

Departamentul de Cercetare Ştiinţifică şi Activităţi Artistice
al Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti.

Herbie la Bucureşti

Poate că am opinii prea personale, dar după părerea mea prezenţa **Quintetului Herbie Hancock** pe scena Sălii Palatului, în seara de vineri 29 octombrie 2010 a însemnat pentru fanii români EVENIMENTUL JAZZ-ISTIC al deceniului!

Nume emblematic, timp de peste jumătate de veac, al stilului **„fusion"** (***jazz-rock*** cu ingrediente de ***soul***, ***funk*** etc.), **Herbie Hancock** a concertat la Bucureşti spre a ne convinge că în arta sunetelor, globalizarea nu este atât de nocivă ca în politică şi în economie: el a vizat astfel, odată în plus, promovarea recentului său album „The Imagine Project" pe care muzicianul l-a conceput ca „o încercare de apropiere a oamenilor din întreaga lume prin intermediul muzicii", CD-ul lansat la finele lunii iunie conţinând teme celebre, reinterpretate însă de artişti de naţionalităţi diferite ce au venit să îmbogăţească materialul cu influenţe specifice culturilor din care provin. Un disc înregistrat în mai multe limbi, în şapte ţări de pe patru continente, în ideea de a stimula comunicarea interculturală.

F. Lungu şi Herbie Hancock

Cu o energie şi o vitalitate negând cu strălucire vârsta septuagenară a artistului, **Herbie Hancock** ne-a fermecat ca pianist, prezentator-entertainer, lider de grup, compozitor, aranjor, prin charisma ce i-a sporit întotdeauna notorietatea. Firesc şi dezinvolt, el a interacţionat măiastru atât cu coechipierii, cât mai ales cu publicul nostru care l-a aplaudat cu nedrămuit entuziasm, jazzman-ul fiind surprins de înalta cotă de audienţă şi de receptivitate de care a beneficiat în areal mioritic. Personalitate proeminentă, definită cifric printr-o discografie ce reuneşte 50 de albume proprii, peste 20 de milioane de copii vândute in întreaga lume, 12 premii Grammy, un premiu Oscar şi numeroase colaborări de succes cu celebre nume ale jazz-ului precum **Miles Davis**, **Quincy Jones**. **Wayne Shorter**, **Chick Corea** dar şi cu artişti din domenii limitrofe, ca **Joni Mitchell**, **Bobby McFerrin**, **Stevie Wonder**, **Sting**, **Christina Aguilera**, **Carlos Santana**, **Norah Jones** sau **Leonard Cohen**, protagonistul **Herbie Hancock** a aliniat la Bucureşti şi a pus în valoare o formulă de componenţă apreciabilă a quintetului propriu, din care au făcut parte virtuozi ca ghitaristul **Lionel Loueke,** bass-istul **James Genus,** bateristul **Trevor Lawrence Jr**., o solistă sensibilă în persoana cântăreţei **Kristina Train** şi nu în ultimul rând, **Greg Phillinganes**, vocalist de excepţie şi interpret la instrumente electronice cu claviatură.

A fost mai mult decât un concert, a fost un show - model, pe care cei ce au avut şansa să-l urmărească live, nu-l vor uita multă vreme...

Surpriză autumnală: „Victoria Jazz Festival 2010"

Urbe născută nu cu multe decenii în urmă în jurul unui combinat industrial care astăzi mai funcţionează doar în mică măsură, oraşul **Victoria** este plasat oarecum echidistant (aproximativ 60, respectiv 100 de kilometri) între două centre culturale cu certă tradiţie în promovarea jazz-ului, Sibiu şi Braşov.

Un inimos pianist şi şef de formaţie, **Victor Hoajă**, care în adolescenţă a beneficiat de un mediu familial prielnic apropierii de lumea de frumuseţi a jazz-ului (tatăl pianistului, **Nelu Hoajă**, evoluând ca saxofonist şi clarinetist alături de jazzman-i sibieni precum regretaţii **Andrei Colompar** şi **Nicolae Ionescu**) a iniţiat şi pus în pagină organizatorică o ambiţioasă manifestare muzicală, deocamdată de dimensiunea unei gale, dar cu indiscutabile perspective de augmentare: **„Victoria Jazz Festival"** născut nu fără eforturi şi sacrificii, a avut loc în complexul **„Central"** în data de 28 noiembrie şi, spre bucuria iniţiatorului acestui proiect, s-a bucurat de o lăudabilă aderenţă la public. A fost – o spunem convinşi că nu greşim – o seară triumfală cu intense aplauze, multe bis-uri şi o atmosferă de veritabilă sărbătoare muzicală.

Au participat două formaţii ale căror calităţi au surclasat propria lor notorietate. Întemeiată în 2005 la Sibiu, iniţial sub denominaţia **„Imperium Band"**, formaţia care acum se numeşte **„Electric Band"** îi reuneşte pe doi cunoscuţi jazzman-i ardeleni, bateristul **Lucian Fabro**, claviaturistul **Marius Ciprian Oancea**, ca şi pe mai tinerii loc coechipieri **Dorin Pitariu** - ghitară, lider, **Călin Filip** - ghitară bass, **Vlad Simon** - trompetă, vocal (acesta din urmă menţionat – un vocalist de notabil viitor în carieră). Grupul care are la activ peste 500 de prezenţe scenice în ţară (la festivaluri ca acelea de la Sibiu, Cluj, Târgovişte) şi peste hotare (în Franţa, Scoţia), a prezentat în recitalul din cadrul **Festivalului de Jazz „Victoria 2010"** un program variat mergând de la blues la fusion şi chiar la un hit pop („I Love Paris").

După expunerea intitulată „Performanţe de virtuozitate în jazz-ul internaţional" ilustrată cu înregistrări audio şi video, a evoluat în epilog grupul braşovean **„Vega Band"** (anterior purtând genericul **„DN 1"**), care a inflamat pur şi simplu publicul prin ţinuta redutabilă a interpretărilor, legitimată de faptul că acest apreciabil quintet activează fără întrerupere din 1996. Astfel, **„Vega Band"** – adică **George Tohat** - baterie, **Tiberiu Back** - ghitară bass cu şase coarde, **Ion Leonard** - ghitară, **Zsolt Szabo** - claviaturi, **George Şomu** - flaut, saxofoane sopran, alto, tenor –, a impresionat asistenţa graţie omogenităţii de ansamblu, datorită inspiraţiei şi fanteziei dovedite în intervenţiile improvizatorice individuale, cât şi prin ingeniozitatea investită în realizarea aranjamentelor instrumentale. A existat şi un epilog al... epilogului, constând într-un animat jam session la care au participat atât invitaţii cât şi instrumentişti din oraş. Sonorizarea şi luminile, asigurate ca şi organizarea, de echipa tehnică a lui **Victor Hoajă,** s-au dovedit fără cusur.

Succesul efectiv al manifestării **„Victoria Jazz Festival"** justifică şi chiar obligă la o mai pronunţată implicare a autorităţilor locale în susţinerea viitoarelor ediţii...

Florian LUNGU

Impresii din Viena 2010

Florin RĂDUCANU

În perioada 7-10 octombrie a avut loc cea de-a IV-a ediție a Festivalului de jazz *HotRomania* realizat de către Institutul Cultural Român din Austria. Proiectul pe care l-am propus pentru acest eveniment a avut titlul *Improvisation About Music of the world,* sugestiv pentru conceptul pe care îl promovez în ultima vreme şi anume: jazzul ca muzică de sinteză! Ce cuprinde această sinteză? Muzicile tradiționale sau ale popoarelor au caracter empiric, iar muzicile denumite „serioase” sau „savante” au caracter cult.

Ce ne face să catalogăm muzicile astfel? Cred că este vorba despre procentul de „demers ştiințific” inclus în actul artistic şi creator. Muzicile tradiționale au la bază impulsul, muzicologii de jazz catalogând această manifestare drept „hot” sau fierbinte, impulsiv, instinctual, etc. De altfel în cadrul stilurilor de jazz există

o practica „hot” şi - la polul opus – „cool”. În ceea ce priveşte caracterul *cult* sau *savant* al muzicilor „serioase”, ceea ce realizează „saltul intelectual” de la stadiul brut la cel şlefuit este conştientizarea şi aplicarea elementelor proprii disciplinei cunoscute sub numele de *Estetică.* Prin includerea parametrilor estetici în actul creator, artistul se conectează pe o frecvență ce îi oferă posibilitatea conştientizării „nevăzutului”, deci dobândirea discernământului artistic. Pentru o înțelegere corectă a fenomenului, putem să realizăm o comparație plastică: Gândirea omului, deci nivelul intelectual, se concretizează prin atitudini față de semeni şi față de mediul înconjurător. Modul în care omul îşi exprimă sentimentele şi modul în care reacționează la stimuli exprimă gradul de „emancipare”. În acelaşi mod funcționează şi artistul. Cel fără cultură îşi exprimă talentul într-un mod brut, iar cel educat se exprimă ținând cont de componenta estetică a artei. Frumosul ca şi categorie estetică este prezent în ambele demersuri artistice.

Din acest motiv titlul proiectului prezentat în Austria exprimă unitatea care stă la baza muzicilor pământului indiferent de gradul de emancipare culturală. Elementul care stabileşte şi realizează unitatea în acest demers muzical este *improvizația muzicală* care are la baza elemente de *Retorică*, adică *arta discursului*…

În seara de 8 octombrie 2010 am susținut la „Porgy & Bess”, unul dintre cele mai importante cluburi de jazz din Europa, un concert în două părți. În prima parte am prezentat programul „*Beethoven, Chopin, Enescu…on Jazz*” , cea de-a doua parte fiind o pledoarie muzicală pentru frumusețea folclorului românesc: „*Reveals Traditional Romanian Music on Jazz”.* În ambele demersuri muzicale am demonstrat posibilități de metamorfozare a muzicii care provine din aceeaşi sursa universală. *Blues* afro-american, *doina* românească, un adagio de Beethoven sau o toccată de Enescu realizate într-o viziune complementară, elementul unitar fiind forma şi structura improvizatorică.

În acest demers în care folclorul românesc a căpătat un caracter universal prin maniera jazz-istică de exprimare, am avut-o invitată specială pe Dalila Cernătescu, lector universitar doctor la Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti. Piese precum „Câtu-i Maramureşu' “, „Joc din Oaş”, „Breaza” sau „Geampara” au avut un succes deosebit în Viena, datorită manierei interpretative de excepție la nai a Dalilei Cernătescu. Publicul numeros, meloman de jazz, s-a bucurat în acelaşi timp de improvizațiile de jazz realizate pe structurile armonice ale pieselor sus amintite.

Prezentarea concertului nostru chiar de către directorul artistic al clubului Porgy & Bess din Viena a confirmat seriozitatea cu care vienezii de la Porgy & Bess au tratat concertul nostru.

Porgy & Bess nu este un simplu club de jazz, ci un centru cultural internațional. Clubul este dotat cu un pian *FAZIOLI*, una dintre cele mai bune firme de piane din lume. Înregistrările realizate pe acest pian extraordinar urmează sa se concretizeze în 2 CD-uri: 1. *“Florin Răducanu play Beethoven, Chopin,Enescu…on Jazz”,* 2. *“Dalila Cernătescu & Florin Răducanu Jazz Group Reveals Traditional Romanian Music on Jazz”* .

În rest Viena este acelaşi oraş cosmopolit în care cultura şi arta constituie brand-ul de țară, stresul zilei de mâine al cetățenilor este redus la minimum şi alte lucruri asemănătoare…

… dar avem şi noi ceva frumos: muzica tradițională care, în anumite regiuni din nord, are influențe celtice pregnante. „Reveals Traditional Romanian Music on Jazz” este “brand-ul” pe care eu împreună cu Dalila Cernătescu îl promovăm în lume.

Trofeul „Mihai Maximilian„ pentru Nicolae Nițescu

Oana GEORGESCU

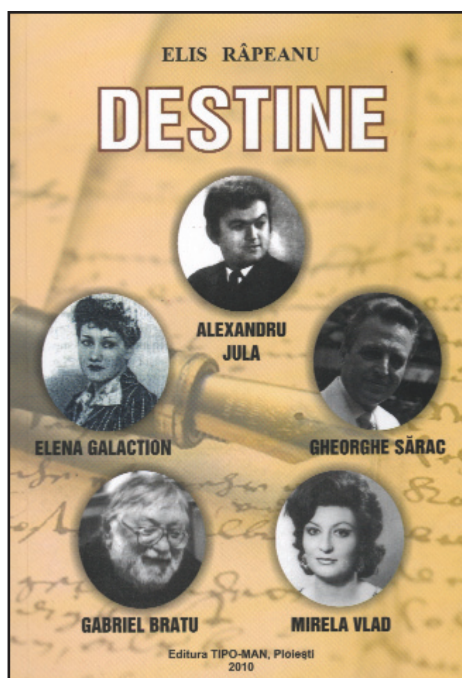
Sala SAVOY a Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” a găzduit unul dintre cele mai aşteptate şi emoționante evenimente ale sfârşitului de an. În aceeaşi seară, pe lângă spectacolul „Revista Revistelor”, premieră a anului 2010, au avut loc alte două evenimente de excepție – aniversarea a 60 de ani de carieră a îndrăgitului interpret Nicoale Nițescu şi acordarea Trofeelor anuale „Mihai Maximilian” (ediția a XI-a) de către Fundația STELAR a actorilor Stela Popescu şi Alexandru Arşinel. Anul acesta premiile oferite de cei doi mari actori şi înmânate pe scenă de actrița Ana Maria Donosa, au revenit actriței Adriana Trandafir şi fostului artist al Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”. Nicolae Nițescu a fost primul solist român premiat la un Festival international de muzică uşoară organizat în Polonia, în 1963. Acesta a împlinit în noiembrie 80 de ani şi a susținut un recital extraordinar chiar pe scena care i-a adus cele mai mari bucurii şi satisfacții profesionale. În decembrie a avut loc premiera mult-aşteptatului „Aplauze, Aplauze”, spectacol dedicat a aniversării a peste 30 de ani de carieră a celebrului cuplu de actori Stela Popescu-Alexandru Arşinel. Regia este semnată de inegalabilul Bițu Fălticineanu, coregrafia de Cornel Popovici, direcția muzicală aparține compozitorului Dan Dimitriu, iar scenografia este semnată de arh. Theodora Dinulescu. „Aplauze, Aplauze” este o revistă în 2 acte şi 36 de tablouri, cu texte semnate de Mihai Maximilian şi cu muzica de Vasile Veselovski. (Foto: Dragoş Constantin)

A.M. Donosa, Al. Arşinel, S. Popescu, N. Nițescu

„Destine”

Marius GHERMAN

Scriitoarea Elis Râpeanu ne dăruieşte, la editura Tipo-Man din Ploieşti, un impresionant volum de 446 de pagini, reunind destinele a cinci personalități al căror numitor comun este performanța, fiecare pe tărâmul pe care îl slujeşte. Spre bucuria noastră, nu mai puțin de trei dintre aceştia provin din sfera muzicii: Alexandru Jula (cel mai cunoscut dintre toți, firesc “cap de afiş” şi pe copertă), profesoara şi solista Mirela Vlad, interpretul de romanțe Gheorghe Sărac. Despre fiecare autoarea găseşte cuvinte inspirate, consacrându-le câte o sută de pagini şi mai bine. Iată de pildă portretul

încărcat de poezie pe care-l face îndrăgitului interpret gălățean:”Alexandru Jula face ca bătăile inimii să se mai potolească şi obrazul să se însenineze la razele unui mâine mai bun. Deschide în suflet cărări de lumină, destrămând ceața ca pe-o pânză de borangic sfâşiată de paloş. Umbrele moi se-ndepărtează cu fulguiri de luminițe împletite pe creste mici de valuri dintr-o lume de basm”.

În penuria de lucrări despre oamenii muzicii, volumul de față este mai mult decât salutar.

Dublă lansare şi trofeu pentru Margareta Pâslaru

Neobosită, energică, creativă, Margareta continuă să ne uimească şi să ne bucure.

Are ambiţia îndreptăţită să ne amintească tuturor că este şi o compozitoare înzestrată, nu numai o interpretă legendară. Aşa că şi-a reunit o parte din creaţii pe un CD intitulat „50 de ani de la primul disc”, un disc de autor aşadar, care a fost lansat festiv şi spectaculos la Târgul de carte Gaudeamus 2010. Cu acest prilej a primit Trofeul Electrecord, „50 de ani de la primul disc”, creat special pentru ea (după o colaborare cu aceeaşi casă de producţie, la jumătate de veac de la prima înregistrare de disc). Au fost acolo nenumăraţi fani, dar şi multe personalităţi, de la Ana Blandiana până la ambasadorul SUA la Bucureşti, Mark H. Gitenstein.

Margareta Pâslaru a început să compună cântece, acompaniindu-se la pian, încă din anii ’60. Prima ei compoziţie s-a intitulat „A nimănui sunt”, urmată de „Păsări”, „Lasă-mi, toamnă”, „Romanţa soarelui”, „Tare-am fost”, „Timpul”, „Nu!”, „Soldăţelul”, „Balada focului”, „Aş vrea să fiu o stâncă”, „Alergători de cursă lungă”, „Dacă ai ghici”, „Tulburătoare primavera”, „Bunicii mei”, „E-o luptă-n toate cele”, „Ce bine-ar fi...”, „Spune tu”, „Regret” - apelând nu o dată la versurile unor poeţi cum ar fi Eminescu, Minulescu, Blaga, Virgil Carianopol, Blandiana, Constanţa Buzea, Ion Horea, Adrian Păunescu, dar nu putem uita nici talentul său poetic. O recentă compoziţie – **„Era o fântână“** - deschide CD-ul.

alături de Ana Blandiana

Margareta s-a gândit însă şi la cei care nu au putut veni la Gaudeamus şi a programat o sesiune de autografe la magazinul Muzica, de fapt o a doua lansare. Cu acest prilej, Margareta Pâslaru a prezentat şi prima culegere tipărită a unor compoziţii proprii, apărută la editura Universităţii de Muzică din Bucureşti, sub îngrijirea prof. dr. Mihai Cosma.

împreună cu D. Iordăchioae şi N. Guberna

Cu generozitatea-i cunoscută, Margareta a oferit celor prezenţi autografe pe albumul său timp de câteva ore. „M-am bucurat să revăd admiratori veniţi şi din alte oraşe, le mulţumesc pentru flori şi daruri”, a declarat Margareta pe contul său de facebook, unde s-au alăturat zeci de admiratori. La eveniment au fost prezenţi Ovidiu Dumitru, Daniel Iordachioae, Titus Andrei, Florin-Silviu Ursulescu, Ecaterina Stan, Natalia Guberna, Mihaela Geoană, Titus Munteanu, Ştefan Naftanailă, Loredana Groza, Ştefan Gheorghiu de la CREDIDAM, Aura Corbeanu de la UNITER, Elise Stan - pentru a enumera doar câţiva dintre cei veniţi pentru a fi alături de marea artistă.

Dorin MANEA

Titel Popovici

M-a sunat în urmă cu câteva luni, vorbindu-mi entuziasmat despre ediția a doua a concertului pe care-l organiza, gândea şi dirija la Iaşi. Ați citit relatarea din A. M., iar în seara când văduva compozitorului mi-a telefonat, chiar în ziua morții (trista veste mi-o dăduse cu câteva ore înainte, interpretul Constantin Florescu), am întrebat-o dacă a primit revista. Cu uşurare, parcă, pentru că ştiu cât şi-l dorea, am aflat că a citit articolul şi s-a bucurat mult; altminteri, l-ar fi citit acolo, în Paradisul muzicienilor...

Titel Popovici a însemnat imens pentru viața muzicală ieşeană, fiind nu numai cel mai important compozitor de gen din zonă, dar şi un apreciat dascăl, care a lansat zeci de talente pe orbita genurilor pe care le-a servit cu devoțiune şi har timp de 52 de ani – muzica uşoară şi jazz-ul. De aceea m-a bucurat să aflu de la Constantin Florescu faptul că posturile TV şi de radio, presa scrisă din Iaşi i-au consacrat programe, articole omagiale, portrete, pe care le-ar fi meritat cu prisosință şi în timpul vieții, dar aşa suntem noi, nu ne prețuim valorile decât după ce nu mai sunt... Din păcate, în Bucureşti vestea dispariției sale pare să nu fi ajuns, măcar TVR datorându-i măcar câteva minute, având în vedere numeroasele piese de succes, participări la festivalurile de la Mamaia, la „Crizantema de aur" de la Târgovişte, la festivalul de jazz de la Sibiu, deci avea suficiente imagini. N-a făcut-o, ceea ce nu mă miră, având în vedere reflectarea muzicii româneşti la postul public de televiziune. În rândurile de față voi creiona câteva din realizările compozitorului ieşean, care ne-a părăsit într-o blândă zi de noiembrie, la vârsta de 72 de ani.

Titel Popovici s-a născut la 8 august 1938 la Sculeni-Bălți şi a absolvit Şcoala de muzică din Iaşi, clasa de pian a prof. Dragoş Tănăsescu şi Radu Constantinescu, precum şi Universitatea de arte "George Enescu" din Iaşi (promoția 1970), secția Pedagogie-compoziție-dirijat. A debutat la 16 ani ca pianist de muzică uşoară şi jazz, pentru ca la 20 să aibă deja primele colaborări, în postură de pianist, compozitor şi dirijor, cu Radio Bucureşti şi Radio Iaşi. Între 1970 şi 1975 a fost dirijor al orchestrei de estradă a Casei de cultură a studenților din Iaşi. Chiar dacă a jucat fotbal de performanță (a fost un portar de mare perspectivă), muzica a trecut totuşi mereu pe primul plan: a constituit primul big-band de jazz din Iaşi, cu studenți la Conservator, iar din 1975 a fost profesor la Şcoala de arte din Iaşi, unde a funcționat şi ca director între 1990-1993. Membru al UCMR din 1980, Titel Popovici se poate mândri că a lansat pe orbita succesului zeci de voci importante, între care am aminti pe Anca Parghel (care a ajuns pentru prima oară la festivalul de jazz de la Sibiu datorită lui şi căreia i-a compus câteva piese inspirate), Constantin Florescu, Carmen Rădulescu, Teodora Enache, Marcela Buruian, Iolanda Grecu, Brînduşa Acsânte, Zîna Roman, Alina Mavrodin, Aurel Neamțu, Mihaela Gârlea, Irina Scafaru, Adrian Dospinescu, Diana Spînu, Oana Puşcaşu... Dar, înafara acestora el a încredințat parte din cele 400 de compoziții unor nume de vază ale muzicii noastre uşoare, cum ar fi Margareta Pâslaru (care a semnalat la Radio România şi pe internet dispariția creatorului), Gigi Marga, Aurelian Andreescu, Doina Spătaru, Cornel Constantiniu, Aura Urziceanu, Anda Călugăreanu, Gabriel Dorobanțu, Jeanina Matei, Adrian Romcescu, Mirela Voiculescu-Fugaru, Angela Ciochină, Gina Pătraşcu, ş. a. A avut numeroase colaborări cu big-band-ul Radio (pentru care a şi orchestrat, inclusiv la concertul omagial Sile Dinicu, pe care l-a prețuit enorm), cu Universitatea de arte "George Enescu", a figurat în dicționare de jazz şi pe antologia jazz-ului românesc, editată de UCMR. A cucerit premiul 3 la festivalul internațional de jazz de la Přerov, în Cehoslavacia. Un domeniu în care s-a ilustrat strălucit a fost romanța, cucerind nu mai puțin de 3 premii I, un premiu II şi 3 premii III la festivalul "Crizantema de aur" de la Târgovişte. La ediția ultimă n-a putut fi prezent (fusese operat la cap, făcea chimoterapie), dar a trimis o solistă talentată, care a obținut locul secund cu compozițiile sale, iar organizatorii i-au conferit o Diplomă de onoare, pentru întreaga activitate. Să mai notăm participarea sa, în calitate de pianist,orchestrator, dirijor, la primele zece ediții ale festivalului național de jazz, la festivalurile "Cerbul de aur", "Mamaia copiilor" şi Mamaia, la mari concerte în țară, organizarea la Iaşi a unor festivaluri muzicale ("Teiul de aur", din păcate nesprijinit de autoritățile locale), precum şi cucerirea trofeului festivalul internațional "Ti amo" de la Oneşti, cu piesa "Hai la dans", cântată de Oana Puşcaşu. La cele două

concerte de excepție organizate de el la Iaşi, în ultimii doi ani, el a avut alături Universitatea de arte "G. Enescu", Şcoala populară de artă (53 de ani de la înființare), TVR Iaşi, Radio Iaşi şi a muncit imens, orchestrând zeci de piese aparținând unor maeştri: Ellington, Gershwin, Jobim, Shearing, Kander, Morris, Charmichael, Liszt, Chopin, Lara, Ruiz, Trenet, George Grigoriu, Sile Dinicu. În condițiile în care tot mai rar avem ocazia să vorbim în România de adevărate big-band-uri, Titel Popovici a reuşit de fiecare dată performanța de a propune publicului o orchestră de estradă, "Univers", alcătuită din nu mai puțin de 35 de instrumentişti, între care Liviu Mărculescu-trombon, Virgil Popovici-saxofon, clarinet, Ion Leonte-trompetă, Florin Simion-vibrafon, ş.a.

A fost un om modest, blând, bun, trăind numai pentru muzică. Titel Popovici, profesionist de excepție, trece în amintire lăsând în urma sa o operă consistentă, ce va dăinui peste timp.

Octavian URSULESCU

„CRIZANTEMA DE AUR” – Târgovişte 2010

Ediția XLIII

Şi de data aceasta, frumoasa ROMANȚĂ, la vârsta maturității depline (43 de ani) ne-a adus bucurii în suflet prin armonii nemuritoare. Tinerii concurenți care au urcat pe treptele podiumului de premiere au meritat cu prisosință admirația unui public entuziast şi iubitor de muzică bună. Clasament: **Rodica Gabriela Anghelescu** - Bucureşti, premiul III; ***Elena Constantina Cristea*** – Iaşi, premiul II; ***Natalia Tanasiiciuc*** – Republica Moldova premiul I; **Sorin Simion Lupu** – Cluj-Napoca, Marele Premiu al Crizantemei de Aur – Trofeul.

Rodica Gabriela Anghelescu

Ziua de joi 28 Octombrie, când a avut loc deschiderea oficială a **Festivalului „CRIZANTEMA DE AUR”**, a fost aşteptată cu emoții şi speranță de cei douăzeci de participanți la *Secțiunea interpretare*, cât şi de organizatorii unei adevărate sărbători naționale, care s-au întrecut în măiestria de-a transforma sala de spectacole a Casei Sindicatelor într-un adevărat sanctuar al florilor înmiresmate (oferite de-o toamnă blândă şi-nsorită), cu o pavoazare de excepție..., care te îmbia să intri în atmosfera de altădată a unui oraş de legendă, cetatea domnească Târgoviştea**,** unde muzica de suflet a celebrei **romanțe** răsuna în armonii nostalgice, redând iubirea, dorul şi patima celor ce au suferit pe altarul dragostei eterne. Aceeaşi nerăbdare se citea şi pe fața onorabilului juriu, al cărui preşedinte a fost soprana **Felicia Filip**, dar şi a celor care trebuiau să asigure acompaniamentul cântăreților, instrumentiştii orchestrei „ROMANTICII”, conduşi de maestrul **Dan Ardelean**. În prima seară am avut ocazia să-i ascultăm pe cei care, de fapt, s-au şi calificat pentru gala laureaților, lăsând o bună impresie atât ca prezentare scenică, voci cultivate şi interpretare de excepție a romanțelor cunoscute de marele public, intrate deja în tezaurul național, cât şi romanțe în primă audiție. Ascultând romanța „DE CE M-AȚI DUS DE LÂNGĂ VOI” – versuri Octavian Goga, cântată de **Sorin Simion Lupu**, un tenor format, ce s-a afirmat pe scena Operei din Cluj, a cărei frazare şi timbru cald au încântat şi transmis spectatorilor stări sufleteşti emoționale până la umezirea ochilor în roua fericirii, solistul a fost apreciat în unanimitate *de spectatori şi juriu, care au înțeles* că au în fața un artist de excepție, cu mare potențial vocal, iar aplauzele au fost pe măsura interpretării.

De aceeaşi apreciere, fiind ovaționată la scenă deschisă s-a bucurat şi soprana de coloratură **Rodica Anghelescu**, solistă la Ansamblul Ciocârlia, care a reuşit să se impună printr-o trăire scenică şi dăruire sufletească de-o uimitoare sensibilitate, pe care o posedă artistul complet, care a cântat romanțele *(în primă audiție)* „ÎN GARA STELELOR APRINSE” muzică şi versuri **Marin Voican-Ghioroiu** şi „AMORUL MEU” muzica **Marin Voican-Ghioroiu** şi **Gheorghe Zamfir**, versuri **Marin Voican-Ghioroiu**.

O surpriză foarte plăcută a produs tânăra **Emilia Constantina Cristea** din Iaşi, care a cântat romanța regretatului compozitor **Titel Popovici**, „ÎMI PARE RĂU” (muzică şi text) şi „IUBIREA NOASTRĂ NU ARE SFÂRşIT” – versuri **Elisa Florescu,** acompaniindu-se la pian cu o grație angelică, execuție pasionată şi strălucitoare.

Iar tânăra de nouăsprezece ani, cea care a răspândit suavul parfum de crizantemă, **Natalia Tanisiiciuc**, cu un glas frumos, o persoană scenică cu un aspect agreabil, a adus ceva nou în interpretarea romanței, având un stil aparte, dulce, melancolic, fiindcă originea ei este în Republica Moldova, de acolo de la noi... unde aceşti oameni au în sufletul lor o lacrimă mai mare, mai grea, mai strălucitoare decât altele, şi asta s-a simțit în vibrația din vocea ei, care a impus-o să fie preferata publicului, dar şi a juriului care i-a conferit laurii de învingătoare, ocupând premiul I şi Premiul „**Felicia Filip**”.

Îndrăgita melodie „**CIOBĂNAŞUL”** interpretată cu multă sensibilitate de **Sorin Simion Lupu** în concurs, a fost cântată la „***Gala laureaților”*** de către gingaşele Cosânzene şi Feți-Frumoşii..., medaliații festivalului, alături de soprana **Felicia Filip,** cu o voce superbă, de zile mari, a avut darul să electrizeze sala şi să se audă strigăte de bucurie: „LA MULȚI ANI, CRIZANTEMĂ IUBITĂ! BRAVO!!!” Final de spectacol extraordinar, un regal apoteotic într-o atmosferă incendiară, în care bucuria şi fericirea se aflau pe fața şi inima minunaților oameni ai Târgoviştei, pasionați şi iubitori ai **ROMANȚEI** lor dragi, pe care o aşteaptă an de an să fie tot mai înfloritoare gingaşa **„CRIZANTEMA DE AUR”.**

Şi, fiindcă spațiul nu-mi permite, fie-mi îngăduit să punctez foarte pe scurt despre aportul pe care şi l-a adus maestrul **Ştefan Popa's**, *„omul fulger din* ***Cartea Recordurilor***” care a realizat o expoziție cu tablourile *(văzute cu ochiul caricaturistului de geniu)* tuturor concurenților şi membrilor juriului: tenorul **Florin Georgescu**, actorul **Eusebiu Ştefănescu**, **Gabriela Scraba** – redactor adjunct – Redacția Muzicală Radio România, soprana **Daniela Vlădescu,** dirijorul **Voicu Enăchescu**, interpretul de romanțe **Constantin Florescu**, rapsodul **Gheorghe Turda**, regizorul **Nicolae Ciubuc**, **Florin Badea** – lector univ. dr. Universitatea Valahia Târgovişte, regizorul festivalului **Dan Țopa,** scenograf – **Sorana Țopa**, invitaților de onoare: **Felicia Filip, Bianca Ionescu, Horia Brenciu, Cari Tibor, Valentin Albeşteanu** şi compozitorului, dirijorul Orchestei „**ROMANTICII”** – maestrul **Dan Adelean**, care au oferit în cele trei seri momente muzicale care nu vor fi uitate prea curând de cei ce au avut şansa să fie prezenți în sala de spectacole (plină până la refuz), deoarece cei ce nu au reuşit să cumpere un bilet au avut posibilitatea să asculte la difuzoarele din jurul Casei Sindicatelor, sau au privit la televizor, fiindcă întreaga manifestare cultural-artistică a fost preluată de televiziunea locală şi Societatea Națională de Radio (cinste lor!), mai puțin de Televiziunea Națională şi posturile particulare T.V. care, din păcate şi spre regretul iubitorilor de romanță de pe întreg teritoriul țării, au dovedit totală lipsă de interes în susținerea unuia din cele mai **bune festivaluri de muzică din țară.**

Marin Voican-GHIOROIU

Demis Roussos, profesionistul

Rodica NICOLICI

O Sală a Palatului arhiplină a găzduit spectacolul aniversar al celebrului interpret Demis Roussos, care sărbătoreşte 40 de ani de carieră, în cadrul turneului mondial 2010-2011 ce include Europa şi SUA. Artistul a revenit în România pentru a patra oară, după concertele susținute în Capitală în 2000, 2008 şi 2009. Născut pe 15 iunie 1946 la Alexandria, în Egipt, crescut în Grecia şi stabilit în Paris, Demis Roussos (pe numele său real Artemios Ventouris Roussos) a declarat şi la conferința de presă că ar putea deveni deja o tradiție să vină an de an în România. *"Bună seara, Bucureşti! Cred că a ajuns un obicei să ne întâlnim anual, în aceeaşi zi. În această seară vom avea multe melodii frumoase, cântece de Crăciun, piese mai vechi şi mai noi, pe care le vom cânta împreună. Vă iubesc români!"* - a accentuat Demis Roussos pe scenă, după care şi-a început show-ul live cu piesa "Quand je t'aime". Prima din cele două părți de câte 45 de minute ale spectacolului a inclus piese precum "Rain and tears", "We shall dance", "Love is", "Lovely lady of Arcadia", "My friend the wind" sau celebra "Goodbye my love, goodbye", "White Christmas" sau "First Noël". În cea de-a doua parte a concertului au răsunat acordurile melodiilor "Whiter shade of pale", "Santa Lucia", "My reason", "Mammy blue", "On écrit sur les murs" sau "Dinata, dinata". La final, Demis Roussos a fost rechemat pentru bis, melodia "From souvenir to souvenir" fiind piesa care a încheiat spectacolul. Înainte de a părăsi scena, Demis Roussos nu a uitat să mai mulțumească (*"Mulțumesc, Bucureşti. Crăciun fericit şi Dumnezeu să binecuvânteze România!")* încă o dată publicului bucureştean, ca un veritabil artist. Demn de remarcat a fost şi faptul că interpretul a intrat pe scenă la fix, adică exact la ora la care era anunțat spectacolul, un lucru aproape uimitor şi de... neconceput pentru publicul român obişnuit să aştepte minute-n şir începerea unui spectacol. Cinste organizatorilor şi încă odată, BRAVO DEMIS ROUSSOS! Mulți artişti ar fi trebuit sa vină la un astfel de concert şi să-şi ia notițe... (foto: Alin Crăciun)

Adela revine

După ce şi-a surprins fanii cu primul său rol negativ în serialul „Iubire şi onoare", Adela are o nouă surpriză pentru aceştia: revine pe piața muzicală cu un nou single. Cântecul se intitulează "I Miss You" (MediaPro Music), este o colaborare cu Radio Killer şi reprezintă revenirea artistei la vechea ei pasiune, muzica.

„Îmi era dor să mă întorc la muzică şi am fost încurajată şi de fanii mei, care mă întrebau pe forum când voi scoate o nouă piesă. Piesa este compusă de Smiley, aparent o piesă de club, comercială, dar mi se pare o piesă sensibilă. Am colaborat perfect cu Smiley. Pentru mine muzica rămâne una din marile pasiuni ale vieții mele, iar genul muzical abordat este diferit de cel de până acum, dar foarte potrivit cu ceea ce sunt în acest moment".

Gabi MATEI

Talente mureşene

Marius GHERMAN

Revista „Actualitatea Muzicală” a fost şi în acest an partener media al unui adevărat eveniment în lumea spectacolului, pilduitor pentru ce pot face mureşenii. Titulatura „Ziua recoltei” vă poate induce în eroare, fiindcă mai corect ar fi „Ziua recoltei de talente”! Într-adevăr, şi de această dată am asistat la o convingătoare paradă a cântecului, dansului, tradițiilor milenare mureşene, inspirat numit de organizatori (Grupul de firme „Gliga”, condus de deputatul Vasile Ghiorghe Gliga, părinte al faimoaselor instrumente muzicale) „Festivalul cântecului şi obiceiului străbun”. Sigur, n-au lipsit produsele toamnei, aşa cum concursul de gătit (cu... 11 câştigători, fiecare plecând acasă cu un purcel!) a polarizat interesul miilor de participanți, nici în acest an pensionarii nefiind uitați, primind daruri consistente din partea organizatorilor. Impresionantă a fost „Parada portului popular”, pornită din centrul Reghinului, artiştii fiind însoțiți de fanfara oraşului.

A fost, ca de obicei, o veritabilă sărbătoare a Reghinului, parteneri fiind Consiliul local Reghin şi Consiliul județean Mureş, iar colaboratori Casa de cultură „George Enescu” şi Casa de cultură „Eugen Nicoară”. De la aceasta din urmă, cunoscuta interpretă folk Sorina Bloj a supervizat câteva ansambluri, cum ar fi cel de dansuri populare maghiare, cel din Lunca Bradului, „Floare de nu mă uita” (dansuri maghiare), „Doina Mureşului” al Casei tineretului, cu patru solişti de mare viitor. Programul a debutat dimineața, emoționant, cu sfințirea de către părintele Dumitru Gherman a unui frumoase troițe sculptate în lemn de artistul-rapsod Vasile Crişan (tulnic, fluiere, ocarină, caval). De altfel, el a făcut parte din grupul de artişti importanți ai locului care au cântat în acompaniamentul orchestrei casei de cultură „Eugen Nicoară” - dirijor prof. Ioan Conțiu, aranjamente muzicale contrabasistul Dan Fülöp. Este vorba de Mihaela Botoş, Moldovan, Maria Bucin Crişan. Aceasta din urmă, cunoscută şi peste hotare, a condus în scenă şi admirabilul ansamblu „Datini străbune” din Sânmihaiu de pădure. De altfel, mai toate comunele importante din Mureş au ținut să fie reprezentate în

Premiu înmânat de Vasile Gliga

Izabela Grama, Dumitru Gliga (care are la activ cucerirea Trofeului festivalului „Maria Tănase” de la Craiova), Corina Florea Covaciu, Maria Neag, David Puşcaş, Beatrice Oprea, Ana Crişan, Sorin Pantea, Doru Pop, Ioan Cristian Țăranu, Laura Uilăcan, Gabriela Oltean Merdar, Livia Harpa. Încântătoare evoluția orchestrei Şcolii de muzică din Reghin, dirijate de prof. Diana Stoica. Un segment aparte l-a reprezentat grupul rapsozilor populari, atât de naturali şi originali: Ioan Bândilă (poezie, taragot) - tatăl cunoscutei realizatoare de la Radio România Cultural, Ioan Frandeş, Mihai Moldovan, Rafila maratonul de pe platoul din fața fermelor Gliga: Hodac, Nadăşa (de unde este originară cântăreața şi realizatoarea TV Florentina Satmari), Batoş (ansamblul german „Rosenkranz”), Pietriş Vale („Ecoul Călimanilor”, cu media de vârstă de peste 60 de ani!), Gurghiu, Vătava, (remarcabil ansamblu de copii), Fărăgău, Solovăstru... Din Reghin au fost ansambluri româneşti, maghiare, germane, totul sub semnul unei solidarități şi înțelegeri care pot fi întâlnite doar aici. Încă o dată familia Gliga a dat o lecție de artă a spectacolului, într-o perioadă când toți se plâng că nu se poate... Ba uite că se poate!

Poveştile cu cântec... la ritornelă! (VI)

Doru IONESCU

Doru Apreotesei, celebrul claviaturist timişorean de la „Post Scriptum" şi „Sfinx", s-a stabilit la Stockholm în 1985, pentru că... nu-şi putea aduce familia în Bucureşti. Adaptarea nu i-a fost uşoară, dar până la urmă toate i-au mers din plin, inclusiv soției şi celor trei fii (al treilea dobândit în Suedia), la rândul lor apropiați muzicii. N-a putut sta niciodată în acelaşi proiect mai mult de câteva luni, aşa că a făcut muzică de toate genurile posibile, inclusiv cu români. Dacă de colaborarea la „Disneyland" Paris pentru Vasile Şirli s-a mai auzit, în emisiune vor putea fi văzute în premieră secvențe de senzație cu grupul cvasiromânesc „The Mess Doctors" (cu Nuțu Olteanu şi Răzvan Moldovan). În acest moment, folosind din plin internetul, Doru îşi permite să locuiască iarna în... Thailanda!

Continuatorul celebrului organizator de jazz de la Sibiu, Nicolae Ionescu, inginer proiectant (ca şi în țară) la Bad Ischl, unde locuieşte, **Emilian Tantana** are o activitate de promotor al muzicii în Austria (în particular al jazzman-ilor români) demnă de invidiat. Inclusiv la Viena a generat evenimente muzicale româneşti incredibile, mai nou şi în eterul radiofonic. Oricât de ocupat ar fi, revine anual în România şi... scrie în felul său istoria diasporei muzicale, după cum ați aflat deja de la Florian Lungu!

D. Ionescu, E. Tantana

Claviaturistul **Barbu Idu** a asistat încă din conservatorul bucureştean naşterea pop-rockului în România, de la „Romanticii" la „Sfinx", de la „Sideral" la „Mondial" şi „Continental"/„Flapo". Din 1985 în Germania (locuind la Hannover), a continuat să cânte sub toate aspectele, înjghebându-şi şi un mic studio acasă. A suferit un accident cerebral, dar l-am găsit refăcut total la întâlnirea cu echipa noastră, secondat de admirabila sa soție, Ortansa. Fiul său a cântat metal-rock, dar... şi-a revenit şi el (şi e la rândul său tată). Emisiunea punctează câteva piese „Mondial" inedite, compuse de Barbu, care şi în prezent îşi fericeşte prietenii cu felicitări muzicale de Sărbători!

Mai puține amănunte momentan despre chitaristul-vocal **Mircea Vlad** (stabilit la Stockholm) şi muzicuțistul (dar poliinstrumentist pe vremuri) **Cornel Ionescu** (reîntâlnit la Munchen), la ale căror portrete TV lucrez chiar acum. Dacă Mircea s-a pensionat cumva (deşi este activ, ba joacă şi fotbal cu o echipă în care figurează şi „internaționalul" Apreotesei), trecutul său este plin de lucruri inedite; veți vedea aceasta cu marele sprijin al lui George Ghiață (care deține arhive americane cu muzicieni români la Las Vegas). Cât despre „Muzicuță", muzicianul este absolut neschimbat, participând la nu ştiu câte proiecte; cele mai interesante colaborări ale sale rămân tot cele de la Opera din München.

În rest... la câte reclamații am primit, reamintesc că toate aceste ediții muzicale ale emisiunii „Lumea şi noi" produse de TVR Internațional, în fiecare joi şi vineri, de la 19.30 (când se pot vedea şi pe net), sunt reluate şi de TVR Cultural („O poveste... cu cântec!") miercuri la ora 7.30 şi joi spre vineri, de la 24.30 până hăt în primăvară.

Cu Dumitru Lupu despre muzică şi credinţă

Octavian Ursulescu: *De unde această apropiere de cântecul creştin?*

Dumitru Lupu: Muzica vine din cel mai spiritual loc din Univers, fiind un mister nesfârşit. Cu cât afli mai multe, cu atât ai mai puţine certitudini.

Folclorul naţional de esenţă creştină ne oferă astăzi, într-o lume care se vrea desacralizată şi demitologizată, mesajul creştin al spiritualităţii române, expresie autentică a gândirii teologice populare, de transmitere orală, neîntreruptă, a vieţii şi învăţăturii lui .

Anii '90 mi-au adus bucuria descoperirii unei personalităţi despre care până atunci nu auzisem, **preotul Iosif Trifa**. Am fost impresionat de migăloasa activitate de selecţie şi îngrijire a celor 222 de Cântece Creştine adunate de el din toate zonele ţării şi tipărite în 1937 la Sibiu.

Dacă George Breazul şi mulţi alţii au fixat documente sonore ale folclorului şi tradiţiilor populare, preotul Iosif Trifa a strâns mărturii muzicale ale creştinismului românesc.

În 1992 am optat pentru un **sound pop-baladă**, care să comprime simbolic şi să esenţializeze metaforic conţinutul cântecelor. Astăzi, după 18 ani, am ales **sonoritatea camerală**, încărcată de dramatismul sobru al instrumentelor acustice şi de interpretarea Ilenei Şipoteanu.

Construcţia modală a cântecelor selectate m-a dus în zona arhaică a armonizării, intervenind doar la conceperea intro-urilor şi a punţilor modulate dintre strofe, pentru evitarea monotoniei.

O. U: *Vă rugăm să ne prezentaţi câteva dintre acestea…*

D. L: Preotul Iosif Trifa spunea: „Cântarea religioasă trebuie lăsată în gura tuturor. Cântarea simplă pe o voce , la care să participe toată suflarea. Toată suflarea să laude pre Domnul!" **UMBLĂ MAICA TOT PLÂNGÂND.** Această frumoasă cântare a fost auzită la românii creştini locuitori ai comunei Uzdin din Yugoslavia.

De la Iosif Trifa, românii au avut ocazia să afle despre ceremonia Focului Sacru, de la Mormântul Sfânt, din cartea sa „PE URMELE MÂNTUITORULUI", scrisă după un pelerinaj românesc la Locurile Sfinte, din anul 1925.

Muzica bizantină este prezentă doar în serviciul liturgic din **bisericile ortodoxe**, rămânând în timp, simbolul viu al strălucirii teoforice. **Muzica** psaltică bizantină este eminamente vocală. Folclorul creştin a apelat şi la instrumentele muzicale. Preotul Iosif Trifa chiar recomandă în cartea sa:

Cei ce cunosc vioara sau alte instrumente musicale şi notele, sunt rugaţi a pune şi acest dar în

Dumitru Lupu şi Ileana Şipoteanu

slujba Domnului, ajutând cu muzica, învăţarea cântărilor religioase. **O TU MAICĂ PROTECTOARE**. Trimisă la Sibiu de Ion Lăzărescu din Orăştioara de sus.

O. U: *Unele dintre cântece sunt legate de numele unor personalităţi ale culturii române…*

D. L: CER ŞI MARE ŞI PĂMÂNT. Din cântările poeziilor lui Iacob Negruzzi, notată de Alexandru Morar. Iacob Negruzzi, fiul lui Costache Negruzzi, a fost profesor la Facultatea de drept din Iaşi.

CRUCE SFÂNTĂ PĂRĂSITĂ. Poezia a fost făcută de învăţătorul poet iscălit G.B., iar duioasa ei melodie de N. Creţu, învăţător-director şcolar la Orăştie. Acest cântec este unul dintre cele mai cunoscute ca făcând parte din folclorul creştin. L-am ascultat în copilărie la Giurgiu, cântat de o cusătoreasă. Preotul Iosif Trifa: „Cântările creştine trebuie să se cânte lin, domol, dulce. Să fie cântate mai mult cu inima decât cu gura. Să fie un cântec dulce de harfă, aşa cum era cântarea psalmistului David".

O piesă având o arhitectură a formei puternic influenţată de muzica bizantină. Versurile sunt ale poetului A. Vlahuţă, iar melodia este adusă de la Sebeş, Alba, notată fiind de Alexandru Morar. Cine pe

Despre cântecele mele creştine

Octavian Ursulescu: *Cum ați descoperit cântecele creştine din acest proiect ambițios?*

Ileana Şipoteanu: Culegerea CÂNTECE CREŞTINE a fost realizată de preotul Iosif Trifa în 1937.

Eu le-am descoperit în vara lui 1991 la Tanti Adela, cabanieră la Valea lui Ivan, de la poalele Pietrei Craiului.

Am selecționat 12 cântece, soțul meu Dumitru Lupu orchestrându-le într-o formulă simplă, care trebuia acceptată de viitorii ascultători, fără a umbla la muzica originală, armonii sau, mai ales, la încărcătura dramatică a textului.

Cântecele Creştine nu sunt colinde (mulți confundându-le cu acestea). Ele sunt un răspuns al oamenilor simpli, de-a lungul timpului, față de „minunea Învierii”, față de învățătura creştină, intonându-se îndeosebi în Săptămâna Patimilor.

O. U.: *Dar a existat în cazul vostru un precedent – prima încercare de gen în muzica noastră uşoară…*

I. Ş. În 1992 am reuşit să înregistrăm o casetă audio, într-un ritm foarte rapid, acasă, la Constanța, cu ajutorul unui grup vocal format din prieteni şi colegi de la teatrul FANTASIO. Lansarea s-a făcut la magazinul Muzica din Bucureşti, invitate fiind personalități ale vieții artistice printre care :Valentin Silvestru, Grigore Constantinescu şi chiar actualul preşedinte al României, Traian Băsescu. A urmat o lansare la fel de frumoasă a casetei audio la Muzeul de artă populară din Constanța. Evenimentul a fost remarcat în toată presa, subliniindu-se că albumul este primul din România având această tematică.

Au urmat invitații la Radio şi TV, unde s-au făcut emisiuni speciale, intrate în fonoteca şi videoteca SRR şi SRTV. Carmen si Alexandru Stoica, realizatori de emisiuni la TVR, mi-au propus realizarea unor videoclipuri cu câteva din Cântecele Creştine. Filmările s-au făcut în 1996 în decorul oferit de mânăstirile din jurul Târgoviştei, mai târziu adăugându-se şi altele, cum ar fi rolul unei „măicuțe novice” în filmul pentru copii „OUL DIN VORONA”.

În cadrul unui spectacol de gală la Cluj am cântat unul din cântece, bucurându-mă de prezența patriarhului ecumenic al Constantinopolelui BARTOLOMEU al II-lea.

Cântecele Creştine fac parte din repertoriul meu permanent, bucurându-mă astăzi încă odată de frumusețea lor într-o nouă versiune, prilejuită de colaborarea cu colegii de la Opera de stat din Constanța.

cine a inspirat? Cântecul? Poezia? **PROFETUL DIN NAZARET**. Acum fac legătura cu Agapia, unde este un muzeu memorial înființat în casa în care a locuit scriitorul (1858-1919) în apropiere de mănăstire. În această casă, scriitorul Alexandru Vlahuță venea adeseori în timpul verii pentru a se odihni, aducându-şi uneori acolo şi prietenii, printre care se număra pictorul care a pictat biserica mănăstirii. În anul 1963, în această casă a fost organizată o expoziție memorială care cuprinde mobilier original şi obiecte personale ale familiei Vlahuță, precum şi fotografii, scrisori şi cărți care relevă aspecte semnificative din viața şi creația cunoscutului scriitor. În prezent, în pridvorul casei sunt organizate cenacluri literare.

O. U: *Observăm că preotul Trifa menționează cu scrupulozitate sursele de unde provin cântecele, precum şi autorii versurilor*

D. L: Da, aşa este. **MAICĂ SFÂNTĂ PREACURATĂ** este o Cântare adusă de Zeri din munții Apuseni, umblător cu spete prin țară. Poezia e a învățătorului I. Tudusciuc. A fost notată de Ion Opriş, student teolog la Chişinău Acest cântec are părți care trebuie repetate de cor. Preotul Iosif Trifa: „Duhul sfânt dă graiu şi celor ce n-au mai cântat niciodată (aşa cum şi duhul diavolului, alcoolul dă graiu celor ce n-au mai cântat niciodată).O cântare ieşită din şcoala Duhului Sfânt mişcă sufletele chiar dacă e plină de greşeli în arta cântării”.

SLĂVIT SĂ FIE DOMNUL. Poezia e scrisă de I.Tudusciuc, învățător la Brăhăşoaia, Vaslui, iar melodia e adusă de la Viştea de sus, județul Făgăraş. A fost notată de Alexandru Morar. Acest cântec creştin este un imn dedicat Mântuitorului Iisus Hristos. Reiese din tonalitatea majoră, intervalul de cvartă perfectă din debut, dinamică şi text.

„Super-love” cu Ştefan Banică Jr.

Oana GEORGESCU

Numeroşi invitaţi, prieteni, colegi de scenă şi de breaslă, fani (primii 50 de fani care au achiziţionat discul „Super-love*”* au fost aduşi special cu un autocar la locul de lansare), jurnalişti şi multe vedete (Oana Sârbu – care a colaborat la piesa „Super-love”, Nicu Alifantis, Wilmark, Virgil Ianţu, A.G. Weinberger sau Simona Pătruleasa) au savurat din plin atmosfera destinsă, relaxantă a evenimentului de lansare al celui mai nou album - al 13-lea, semnat Ştefan Banică Jr. Principalul susţinător şi cea care a supravegheat îndeaproape buna desfăşurare a evenimentul a fost soţia acestuia, Andreea Marin-Bănică. „Super-love”, care conţine 11 cântece noi plus hitul cu acelaşi nume, a fost lansat şi în variantă vinil. Sunt cântece pe toate gusturile şi pentru toate vârstele: melodii de dragoste – „*Ce frumoasă eşti azi”, „Strânge-mă-n braţe”, „Gustul dragostei”, „Nu trece zi”, „Dragostea doare”*, piese cu puternic mesaj social – *„E dreptul tău”* şi *„E beznă rău (în capul tău)!”*, melodia *„Cântec pentru Violeta”*, dedicată special fiicei sale (*„Mulţi dintre tăticii de fete o să mă înţeleagă. E un sentiment care nu poate fi descris”* – a spus artistul), dar şi un cântec pentru Echipa Naţională de Fotbal – *„România împreună”.* Noul album este completat de piesele *„La mulţi ani de ziua ta”* şi *„Fă-mi loc în patul tău!”. „Este un album care mă reprezintă în acest moment, cu experienţele acumulate de la ultimul album şi până în prezent. Sunt şi câteva piese de o altă factură decât cele înregistrate până acum, pe care oamenii nu sunt poate obişnuiţi să le audă cântate de mine. Sper ca noile piese sa fie o surpriză plăcută! “* – Ştefan Bănică. Turneul naţional de promovare a noului material discografic poartă numele albumului şi al videoclipului lansat în aprilie, când s-a dat startul unei campanii de amploare – Campania *„Super-love”.* Regizat de Iulian Moga, videoclipul *„Super-love”* este primul realizat în stilul unui musical, fiind filmat în patru locaţii diferite, personajele suferind mai multe transformări pe parcurs. Povestea este una amuzantă, fantezistă, plină de energie, colorată şi plină de coregrafii de excepţie şi în care totul se întâmplă în imaginaţia personajului interpretat de Ştefan Banică Jr. După turneele prin ţară şi „Dansez pentru tine”, anul 2010 se va încheia apoteotic pentru artist cu mult-aşteptatele Concerte de Crăciun. *„În ultimii 9 ani, numai la concertele mele tradiţionale de Crăciun am avut bucuria de a avea peste 130.000 de bilete vândute. Toate spectacolele au fost sold-out şi cererea mare de bilete m-a dus şi către stabilirea unui record pentru România: 7 concerte susţinute consecutiv la Sala Palatului, timp de o săptămână”* – a declarat acesta.

cu Oana Sârbu

SISTEM peste hotare

Dan CHIRIAC

Cel de-al 10-lea an de la înfiinţarea trupei SISTEM se dovedeşte a fi unul prolific. Pe lângă show-urile din ţară, grupul a susţinut concerte în străinătate – în Spania, în Turcia şi la un festival internaţional în aer liber din Letonia – Baltic Beach Party – la Liepaja, la 250 km de Riga.

Iniţiat acum 10 ani, Baltic Beach Party s-a transformat într-o manifestare cu participare internaţională de două zile, cu două scene. Invitaţi ai Baltic Beach Party au fost, în anii trecuţi, nume sonore ca SCOOTER, ALPHAVILLE, REAMON, LAID BACK, KIM WILDE. Anul acesta, printre invitaţi se numără THE RASMUS, ATB, SASH şi SISTEM.

Au urmat două show-uri la Oktober Festivalen din Bergen, Norvegia**.** Pe parcursul celor 12 zile de festival, pe lângă bere şi fel şi fel de petreceri tematice, au susţinut recitaluri 16 artişti şi trupe locale şi internaţionale, cum ar fi Smokie şi Madcon. Iar SISTEM le-a arătat norvegienilor că butoaiele de bere pot face şi spectacol.

În anul 2000, Bergen („Capitala culturală a Norvegiei”), a fost unul dintre cele 9 oraşe europene desemnate „capitale europene ale culturii”.

Concerte și generozitate

Phoenix şi invitații. Membrii formației **Phoenix** nu au rămas insensibili la dezastrele provocate de inundațiile care au afectat numeroase regiuni ale țării, susținând un concert caritabil, **în club JUKEBOX** *.*

Inițiativa trupei **Phoenix** a reunit mai mulți artiști autohtoni care au răspuns afirmativ invitației de a sprijini această acțiune: **Vița de Vie, Popas, Phenomenon, Sabina şi Alexander Lipan .** Organizat cu sprijinul Agenției Vreau Bilet şi al membrilor **Corpului Diplomatic din Bucureşti,** evenimentul a readus cu siguranță un zâmbet pe chipurile românilor disperați, odată cu fondurile acumulate în urma biletelor vândute și prin intermediul donațiilor care s-au depus într-un cont bancar.

Copiii Miei. Mia şi Costel au cea mai mare familie. Fiecare din cei 75 de copii crescuți în familia lor de-a lungul anilor are povestea lui. Cei doi părinți au reuşit să le redea acestor copii zâmbetul, încrederea şi lumina din ochi. Unii dintre ei au ajuns bursieri la facultăți de artă, alții au luat premii la concursuri naționale de pictură, sport sau muzică. « Noi am fost mişcați de povestea Miei şi a copiilor pe care i-a ajutat şi îi ajută în continuare. Atunci ne-am hotărât să ne facem şi noi unchi şi ne-am strâns cu mic, cu mare să cântăm pentru ei.” **Aşa au spus Alexandru Andrieş, Dan şi 6Fingers de la formația Byron, grupul See Seven, Sorin Romanescu, George Baicea, Elena Bokor şi Alexandra Potanga, care au cântat la Clubul Țăranului.** La începutul spectacolului a fost proiectat documentarul **„Tu poți face diferența!”** produs de Lorin Ovidiu Hagima în regia Elenei Nazare. Acesta ne va prezenta familia Miei şi a lui Costel Scarlat, cei care au pus bazele fundației “Mia's Children” oferindu-le astfel acestor copii şansa unui nou început.

„Fotbal pentru viață”. Cornel Ilie, Gheorghe Hagi, Gică Popescu, Miodrag Belodedici, Adrian Ilie, Şerban Huidu, Dan Bittman, Virgil Ianțu, Mihai Leu, Leonard Doroftei, Miță Georgescu, Emerich Jenei sunt doar o parte dintre vedetele care au participat la meciul caritabil organizat de Fundația “Salvați-vă îngerii!” şi Fundația “Gheorghe Hagi” pentru strângerea de fonduri necesare construirii Spitalului de Pediatrie Marie-Curie. Vedetele au răspuns afirmativ invitației lansate de Liana Stanciu şi Mihai Georgescu de a juca un meci de fotbal demonstrativ.

In timpul meciului transmis în direct pe TVR2 s-au strâns 134.000 de sms-uri iar cei care vor să ajute în continuare această campanie pot trimite sms la nr-ul 877 şi 2 euro vor ajunge în contul deschis pentru strângerea de fonduri.

Numele Fundației “Salvați-vă îngerii!”, înființată de Liana Stanciu şi Mihai Georgescu, este dat de albumul caritabil cu acelaşi nume, compus de Cornel Ilie pentru fetița lor, editat de MediaProMusic în ianuarie 2008.

Liceeni. Concertul a avut loc în Club The Silver Church, organizat de echipa deliceu.ro compusă din elevi din Colegiul Național “Gh. Lazăr”. Obiectiv: ajutorarea unei foste “lăzăriste”, Cătălina Matei. Ea avea nevoie de bani pentru a se opera în Germania - malformație arterio-venoasă cerebrală profundă. De la concertul din Silver Church s-au strâns cam 2100 euro.

S-a apelat la ajutorul doamnei Manuela Popescu şi al lui Florin Silviu Ursulescu, acesta reuşind să obțină sala dsgratis şi să convingă formațiile, în urma relațiilor de prietenie, să cânte fără onorariu Au acceptat să cânte trei trupe cunoscute, Timpuri Noi, Şuie Paparude şi Evo, şi trei trupe aflate la început de drum: Eastarea, Fun Attic şi Made in Romania. Mulțumim acestor muzicieni generoşi. Cătălina s-a operat iar operația, a fost un succes.

Sorin BANU

Mondo pop

Mihai ANTON

Duffy lansează “Well, Well, Well”, o combinaţie perfectă de funk şi pop. Primul single de pe viitorul album este intitulat “Endlessly”. Succesul înregistrat cu primul său album “Rockferry”, peste 6,5 milioane de copii vândute în întreaga lume, a consacrat-o pe Duffy ca fiind una dintre cele mai bune voci feminine ale decadei.

Deutsche Grammophon în asociere cu *Polaroid* anunţă noul CD/DVD semnat **Sting** – ***Live In Berlin***, o colaborare cu *The Royal Philharmonic Concert Orchestra* dirijată de *Steven Mercurio*. Pornind de la turneul mondial de mare succes, *Symphonicity*, pe care Sting l-a întreprins, această compilaţie live CD/DVD include multe dintre marile hit-uri ale artistului, toate reorchestrate simfonic, avându-l ca invitat special pe *Branford Marsalis*,

Bare Bones este o colecţie inspirată de hituri ale superstarului câştigător al premiului Grammy, **Bryan Adams**, dintr-o carieră de peste 30 de ani. Înregistrat în primăvara lui 2010 în timpul turneului Bare Bones, albumul ne prezintă o versiune neprelucrată a lui Adams, incluzând doar vocea şi chitara sa, acompaniat la claviaturi de Gary Breit la unele piese

Superstarul pop **Kylie Minogue** şi-a lansat noul album – Aphrodite. După *All the Lovers* - primul extras de pe album, cel de-al doilea extras este *Get Outta My Way* . Pe parcursul carierei de peste 20 de ani, Kylie Minogue a rămas una din cele mai de succes artiste cu peste 60 de milioane de albume vândute la nivel mondial, 50 de hit single-uri, printre care - “Can’t Get You Our of My Head”, “Love At First Sight”, “Slow” şi câştigătorul premiului Grammy - “Come Into My World.”

Grupul **Take That** a anunţat turneul european, Progress Live 2011. Gary, Howard, Jason, Mark şi Robbie vor porni la drum anul viitor pentru 14 concerte de stadion în Marea Britanie, urmând alte şase date în Europa. Va fi şi pentru prima data când formaţia va cânta live în formula iniţială; ultima data acest lucru s-a întâmplat în 1995. Împreună,Take That şi Robbie Williams au vândut peste 80 de milioane de discuri,

După succesul răsunător pe care l-a avut cu piesa *Smile* care s-a vândut în 1,7 milioane de exemplare doar în format digital, **Uncle Kracker** revine cu un single nou-nouţ *Good To Be Me*, un featuring cu nimeni altul decât Kid Rock.

Sharon Corr este membra faimoasei formaţii de rock-folk The Corrs. Sharon este de altfel cea care a scris hiturile trupei: “So Young“, “Radio“, “Long Night“ şi “Goodbye“. Trupa nu s-a destrămat, dar fraţii Corrs îşi dedică mai mult timp familiei, Sharon şi Andrea fiind singurele care se concentrează asupra unei cariere solo. Astfel că nu a luat pe nimeni prin surprindere când Sharon a anunţat lansarea albumului său solo *Dream Of You*.

După ce au lansat albumul tematic – *A Thousand Suns*, **Linkin’ Park** lansează videoclipul celui de-al doilea single – *Waiting For The End*.

După ce anul trecut a lansat albumul de succes Live From Madison Square Garden**, Eric Clapton** revine cu albumul – *Clapton*. Eric Clapton este singurul artist care a intrat în Rock Roll Hall of Fame de trei ori, o dată ca artist solo şi de alte două ori ca membru Yardbirds şi Cream.

Cântăreţul de R&B şi soul **Seal** a lansat ultimul său album – *Seal 6: Commitment*. Discul este al şaselea album de studio şi este al doilea album produs de David Foster, producătorul lui Whitney Houston. Discul cuprinde 11 piese şi este după spusele lui Seal un album de o incredibilă energie, datorită faptului că de data aceasta artistul nu a renunţat la idealurile sale în ce priveşte discul şi nu a făcut nici un fel de compromis. Seal a lansat videoclipul primului său single – *Secret*.

Going Back marchează cel de-al 8-lea album de studio al “recrutului” Rock and Roll Hall of Fame, **Phil Collins**. GOING BACK este un material extrem de personal, care îl surprinde pe câştigătorul a 8 premii Grammy recreând muzica Motown şi soul care a jucat un rol important în viaţa sa creativă. Artistul a declarat: “Nu ar trebui să fie o surpriză pentru nimeni că în final am reuşit să fac un album din piesele mele favorite Motown. Aceste piese, împreună cu alte două piese ale lui Dusty Springfield, un cântec al lui Phil Spector/Ronettes, şi unul al celor de la Impressions, creează imaginea, decorul, anilor adolescenţei mele”.

Sharon Corr

După ce a anunţat lansarea unui nou album – *Some Kind Of Trouble*, **James Blunt** îşi anunţă fanii că a filmat deja şi clipul primului său single oficial – *Stay The Night*.

Michael Buble a lansat cel mai nou single – *Hollywood*, după ce piesa *Haven’t Met You Yet* a devenit deja un hit internaţional şi Number 1 peste tot în lume. Canadianul plănuieşte să extindă turneul Crazy Love Tour cu alte 14 concerte.

Neil Young revine cu un nou album – *Le Noise*, după ce în 2009 a lansat discul tematic *Fork In The Road*. *Le Noise* a fost înregistrat în Los Angeles şi a fost produs de Daniel Lanois. Primul single se intitulează *Walk With Me*, iar fanii au vizionat deja clipul piesei *Angry World*.

Miruna şi Noni

MIRUNA OPREA ŞI NONI ENE au înregistrat un cover care va apărea pe coloana sonoră a filmului *Camp Rock 2: Competiţia Finală,* un muzical rock and roll (DISNEY CHANNEL), album care va include toate melodiile din film. Piesa beneficiază şi de un videoclip care oglindeşte versiunea din film, *Wouldn't Change A Thing interpretată de* Mitchie (Demi Lovato) şi Shane (Joe Jonas).

Miruna Oprea a devenit cunoscută după ce a câştigat concursul naţional de talente *„Fii o vedetă Disney Channel"*. În vârstă de 14 ani, ea a prezentat cel de-al 15-lea Festival Internaţional de Muzică TI AMO, unde a primit Premiul Păcii. Noni Ene, aflat acum la vârsta adolescenţei, este în lumina reflectoarelor de la şase ani. De atunci a câştigat numeroase premii muzicale şi a cântat la cele mai prestigioase festivaluri şi evenimente din ţară. Albumul său de debut, *Thank You,* a apărut în 2007.

Sorin BANU

Ştefania Chesar

Ioan SĂTMĂREANU

La nici zece ani, micuţa Ştefania-Mihaela Chesar este o veritabilă vedetă a generaţiei sale, cucerind distincţii importante la toate competiţiile majore ale genului. Ascensiunea sa a început în anul

2009, când primeşte o menţiune la festivalul „Fulg de nea". Prinde curaj, aşa încât am putea spune că 2010 a fost „anul ei". Mai întâi obţine nu mai puţin de trei distincţii la festivalul „Steluţe de mai": prima menţiune, premiul „Melody" şi premiul „Musicforkids-radio on line". În luna iunie, la Techirghiol a avut loc tradiţionalul festival „Glasul speranţelor"; Ştefania cântă entuziasmant hit-ul de altădată al formaţiei Phoenix, „Vremuri"("Hei, tramvai, cu etaj şi tras de cai...") şi obţine premiul 3 într-o competiţie extrem de puternică şi în faţa unui juriu de profesionişti, între care Virgil Popescu, Nicolae Caragia, Carmen Aldea-Vlad, Olga Ciolacu, ş.a. Apogeul este atins în luna august, la Costineşti, unde cucereşte cu brio premiul 1 la secţiunea interpretare şi aduce Premiul special al presei la secţiunea Creaţie melodiei lui Cristian Alivej, „Pasiunea mea", la care versurile aparţin chiar Ştefaniei, care posedă şi un real talent literar. Frumoasă, elegantă, micuţa artistă îşi datorează ţinuta scenică impecabilă faptului că a absolvit cursurile şcolii şi agenţiei de modele „Class Models International", dar şi ale Agenţiei de modele „Kao Fashion", conduse de Carmen Pleşea, cu care colaborează fructuos şi în prezent. În această postură a apărut pe podium la renumitul festival „Bucharest Fashion Week"(în cadrul colecţiilor „Ala-bala", „Mon amour", „Disney"). Talentata artistă născută la 16 ianuarie 2001 este o sportivă pasionată, campioană la role, dar şi o dansatoare fără egal.

Despre ea s-a scris elogios în „Actualitatea muzicală", „Zău", „Şoc", „Sănătatea noastră", la aceasta din urmă figurând chiar pe copertă. A fost invitată la toate posturile importante de televiziune – Antena 1, Antena 2, ProTV, OTV, B1TV, DDTV, Kanal D, Euforia. Decisă să-şi continue cariera la nivel profesionist, Ştefania Chesar studiază pianul, ia lecţii de canto şi actorie, deci avem toate motivele să-i urmărim cu interes evoluţia.

Raoul: „Colinde pentru România”

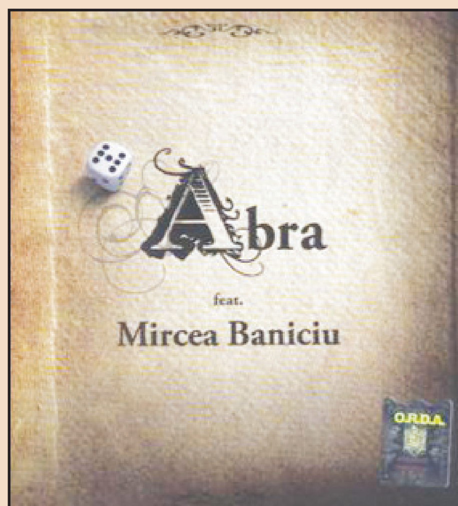
Subintitulat „Un album de cântece de iarnă şi colinde pe versuri şi muzică scrise de Raoul”, acest CD este deci deosebit de cele care invadează piaţa imediat cum se apropie luna decembrie şi care reunesc colinde şi cântece tradiţionale. Iată că de această dată avem de-a face cu un album în întregime original, gândit (foarte reuşit şi inspirat) în spiritul Sărbătorilor de iarnă de talentatul cantautor Raoul. Modest, el nu intervine vocal decât în 4 din cele 12 cântece, pentru că avem de-a face cu un florilegiu de voci excepţionale: Mirabela Dauer, Veta Biriş, Luminiţa Anghel, Sava Negrean Brudaşcu, Steliana Sima, cărora li se adaugă tânăra Minodora Dediş, pe care Raoul a remarcat-o la festivalul „Dan Spătaru” de la Medgidia. Albumul este editat în frumoase condiţii de casa Big Man, Raoul având şi de această dată alături echipa lui de la Cluj-Napoca: Alexandru Malschi (orchestrator), Jimi El Lako(chitare,

vioară, bouzouki), prof. Ioan Berci(taragot). Backing vocal: Doru Todoruţ, Deep Central, Helena. Minunatele voci ale celor şapte aduc în case refrene pline de căldură, cum ar fi „Nu e seară ca şi asta”, „Flori de argint”, „Dumnezeu este român”, „La casă de om bogat”, „Ninge cu stele”, „Ceru-i sus, pământu-i jos”, „Mă întorc de Crăciun acasă”. Dacă l-aţi ratat acum, luaţi discul pentru anul viitor!

Abra feat. Mircea Baniciu

Cu ani în urmă se impunea la Timişoara un interesant grup, cu stil între folk şi rock – Abra – dispărut apoi prin plecarea fondatorilor peste hotare. Sosiţi

pentru un timp pe meleaguri natale, aceştia şi-au găsit timp pentru înregistrarea acestui album (apărut la A&A Records), în componenţa Adrian Dinu – Schwartz (texte, muzică, chitară, voce), Christian Podratzky (bas, percuţii), Vali Potra (tobe, percuţie), cu colaboratorii Horia Crişovan (chitară), Svetlana Levina, Maria Chioran (voci), un ajutor vocal de marcă fiindu-le dat de concitadinul Mircea Baniciu. Texte inteligente, sonorităţi curate, un disc reconfortant.

Gelu Voicu: „Nuntă ca pă Teleorman”

Interpret charismatic, poli-instrumentist, moderator TV, teleormăneanul Gelu Voicu ne propune, la casa Big Man, un nou album de excepţie, acompaniat de taraful „Lăutarii din Teleorman”. Am scris „de excepţie”, pentru că nu este o simplă înşiruire de melodii, ci întreg ritualul de nuntă din zonă, de

la „Primirea nuntaşilor” până la „Marşul” ce marchează încheierea nunţii. Nu mai puţin de 39 de secvenţe muzicale nelipsite de la nunţile teleormănene, dar întâlnite şi la cele din alte regiuni. Interesant este faptul că, pe lângă numeroasele piese instrumentale, există intervenţii vocale şi ale altor membri ai tarafului. Fiind adevăraţi virtuozi, prezentaţi ca atare chiar de protagonist, în booklet, se cuvin amintite aici numele lor: Aurel Lăutaru-vioară, dirijor; Gabriel Andrei-cobză, vocal; Laurenţiu Burcea-ţambal; Călin Valer-fluier; Marin Burcea-contrabas; Alexandru Ancu-vocal. Calitatea albumului este garantată şi de susţinerea unui iubitor şi cunoscător de folclor, Marin Mândrilă (”Mari Vila Construcţii”). Ascultaţi acest CD şi vă veţi desfăta cu tradiţii străvechi: „Ariciul”, „Udatul miresei”, „Braşoveanca”, „Luatul voalului”, „Pusei briciu să mă raz”, „Strigarea bradului”, „Geamparaua fetelor”. Sunet şi mixaj: Costi Gheorghiulescu, director artistic-Gelu Voicu, acesta dovedind încă o dată respectul profund pe care-l poartă folclorului autentic.

Carmen Rădulescu: „Poate...”

Interpreta din Oneşti revine după multă vreme cu acest CD editat de casa Ovo Music şi

promovat (din păcate cu un playback de zile mari, aşa cum s-a putut vedea la TV) în recitalul său de pe scena festivalului „Dan Spătaru” de la Medgidia. Este o revenire salutară, fiind vorba de o cântăreață cu frumoase calități

vocale. Este un album doar în parte inedit, pentru că nu lipsesc marile şlagăre ale lui Şerban Georgescu cu care interpreta s-a lansat şi care se fredonează şi azi: „Întoarce-te”, „O floare de astă-vară”, „Vise uitate”, „Nu ştiu”. Este prezent cu o compoziție şi Ovidiu Komornyik, în rest fiind vorba de piese străine pe versuri de Elena Manole-Iacovlev. Titluri care se rețin: „Păstrează-mi inima”, „Când iubirea moare”, „Zbor de fericire”, „Fără tine”, „Poate”. O revenire care confirmă forma bună a interpreților din generația de mijloc.

Crina şi Alexia Bucur: „Dac-aş fi copil toată viața”

Frumoasele surori confirmă prin acest CD editat de casa Spiros din Galați numeroasele premii obținute, cel mai recent fiind cel de la Festivalul „Superstar Fest” de la Bacău. Mare lucru să ai la această vârstă un album cu 12 melodii şi 3 negative! Meritul este cu siguranță al profesorului de muzică al celor două surori, Robert Costin, dar mai ales al compozitorului Cristian Alivej, cel care semnează 11 din piesele CD-ului, pe versuri de Viorela Filip şi Marian Stere, „Moş Crăciun” fiind un cântec tradițional. Între cântecele care ne-au reținut atenția şi care sigur vor intra în repertoriul permanent al copiilor se numără „Iarna”, „Paparazzii sunt pe urma mea”, „Oameni mari, să fiți

prieteni”, „Anotimpul copilăriei”, „Lumea s-a schimbat”, „Vreau să fiu mica sirenă” şi, fireşte, piesa titulară. Fiecare din fetițe cântă solistic câte 4 melodii, alte 4 fiind în duet. Crina şi Alexia Bucur sunt adevărate mici vedete ale generației lor!

Dekadens: „City of Paper”

Formația a lansat în 2006 *A Dekadens State of Mind*, un album demo online, iar albumul de debut *Kill And Tell* a apărut în iunie 2008 şi a fost promovat la festivaluri româneşti şi mai apoi în primul turneu peste ocean al trupei, “Burn

Alive Tour” în SUA şi Canada. După o pauză de şase luni, formația a găsit înlocuitoarea perfectă pentru fosta vocalistă Becky Elian în persoana Andreei Lupescu. Apoi li se alătură la tobe şi Andrei Petrilă, forța muzicală principală a trio-ului rămânând Janin Pasniciuc (chitară, samplere). Disc în producție proprie, cu 12 cântece în engleză, moderne, cu o forță interioară demnă de interes.

Margareta Clipa: „Cânt şi eu cu *Lăutarii*”

Binecunoscută interpretă a cântecului bucovinean, Margareta Clipa s-a lăsat şi ea sedusă de calitatea colaborării cu renumita orchestră „Lăutarii” din Chişinău, dirijată de violonistul Nicolae Botgros, la care recurge în ultima vreme marea majoritate a vedetelor noastre de gen. De aici şi titlul albumului, ca şi al câtorva melodii

pe care vi le recomandăm călduros: „Moldovene, moldovene”, „Ciobănaş din Iaslovăț”, „Bârlă-deanca”, „Zii Culae o bătută”, „Mărunțica”, „Bună seara gospodari”. Discul este editat de casa Spiros din Galați, dar imprimările au fost realizate în studioul „Real Sound” din Chişinău, maestru de sunet Ion Cater. 20 de piese care „te ridică de pe scaun”, cum se spune, reunite pe un album remarcabil.

StudioParc

StudioParc este un proiect inițiat de Asociația Culturală Macaia, finanțat de Comisia Europeană prin Programul Tineret în Acțiune. Este o inițiativă națională de tineret cu impact la nivelul comunității prin activități muzicale şi de mişcare în aer liber. *"Ne-am propus să cream o tradiție în Parcul Circului conform căreia în fiecare zi de miercuri, tinerii să se întâlnească şi interacționeze prin intermediul muzicii şi al jongleriilor artistice*, au declarat Monica Ivanov şi Paul Grec, membri fondatori ai Asociației Culturale MACAIA.

Pentru una dintre întâlniri, Asociația MACAIA a pregătit 100 de tobe africane, însoțite de trainerii de la DrumCafe, obiecte de jonglat, ateliere de face-painting, concursuri de desen cu creta pe asfalt, trupa Yambadon (Sofia – Bulgaria) - un recital de ritmuri africane.

Asociația MACAIA a fost înființată în anul 2010, numără 25 membri - tineri din diferite domenii de activitate - şi are ca scop promovarea artistică a ideilor originale, a conceptului de voluntariat, de educație non-formală, de protecție a naturii, organizarea evenimentelor caritabile, a schimburilor culturale.

Dorin MANEA

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE EDITURA MUZICALĂ CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL ŞI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

A C T U A L I T A T E A M U Z I C A L Ă

Director: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Loredana BALTAZAR, Corina BURA, Grigore CONSTANTINESCU, Viorel COSMA, Norela Liviana COSTEA, Mihail COZMEI, Anca FLOREA, Marcel FRANDEŞ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Moise MITULESCU, Doina MOGA, Raluca MUNTEANU, Diana MURĂŞAN, Valentin PETCULESCU, Despina PETECEL, Doru POPOVICI, Ecaterina STAN, Vasile TIMIŞ, Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

Voltaj & Deepside Deejays

Gabi MATEI

O colaborare inedită: un pasaj compus de Deepside Deejays "suna foarte Voltaj" – aşa cum spune Călin Goia, iar cei de la Voltaj, pornind de la ea, au compus împreună cu Deepside Deejays şi refrenul, strofa şi restul orchestrației. Lansarea I WANNA BE FREE s-a efectuat printr-un scurt concert în Piața Timpului (în fața magazinului Cocor, vis-à-vis de Turnul Bărăției).

"S-a filmat şi clipul, cel mai dificil dintre toate cele 21 de până acum din cariera noastră.." spun cei de la Voltaj. Filmările au durat 5 zile (în fața Bibliotecii Naționale, într-un platou atârnați de plafon, pe holurile unui spital, cu o machetă pentru filmările de pe Lună), iar post-procesarea o lună şi jumătate. În videoclip, în rolul copilaşului este băiatul cel mic – Tudor – al solistului de la Voltaj, Călin Goia. Regizor - Dan Petcan, director de imagine - Andrei Băltărețu, producție - Radu Şelaru. (foto: Andreea Goia)

